2025.

ZADARSKA ŽUPANIJA

PROVEDBENI PROGRAM ZADARSKE ŽUPANIJE 2025. – 2029.

ZADAR, 2025.

PROVEDBENI PROGRAM ZADARSKE ŽUPANIJE 2025. – 2029.

KLASA: 302-02/25-01/6

URBROJ: 2198-1-25-6

Zadar, 6. listopada 2025. godine

NARUČITELJ:

Zadarska županija

Božidara Petranovića 8

23000 ZADAR

IZRAĐIVAČ:

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA

Put Murvice 14, 23000 Zadar

Izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

Angažman Agencije za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA na izradi Provedbenog programa omogućava projekt Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u provedbi aktivnosti jačanja kapaciteta na regionalnoj i lokalnoj razini za korištenje sredstava EU fondova, financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Sadržaj

Predgovor 6

1. UVOD 7

1.1. Samoupravni djelokrug Zadarske županije 9

1.2. Vizija 12

1.3. Misija 12

2. OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE 13

- Gospodarstvo i poslovna infrastruktura 14
- Tehnološki razvoj, znanost i inovacije 18
- Turizam 19
- Poljoprivreda 22
- Ribarstvo i marikultura 25
- Promet 27
- Komunalna infrastruktura 29
- Energetska učinkovitost 30
- Zaštita okoliša 31
- Socijalna zaštita i demografija 33
- Zdravstvena zaštita 36
- Sustav civilne zaštite 39
- Obrazovanje 40
- Kultura i kreativne industrije 42
- Javna uprava i administracija 44
- Ravnomjeran regionalni razvoj 46

3. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA . 48

4. POPIS MJERA ZA PROVEDBU ODABRANIH POSEBNIH CILJEVA S KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA REZULTATA 55

PRIORITET I.: RAZVOJNA I ODRŽIVA ŽUPANIJA – GOSPODARSTVO, PROMET I OKOLIŠ ZA BUDUĆNOST 56

Mjera 1.2. Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja za razvoj proizvodnog sektora i sektora više i visoke dodane vrijednosti 56

Mjera 2.1. Razvoj, modernizacija i jačanje kapaciteta poduzetničke infrastrukture i potpornih institucija 57

Mjera 2.2. Uspostava potpornih modela za olakšavanje pristupa internacionalizaciji i financiranju razvoja i komercijalizacije novih proizvoda 59

Mjera 3.3. Jačanje i razvoj kapaciteta sustava za transfer znanja i tehnologija 62

Mjera 4.1. Razvoj sustava upravljanja destinacijom 63

Mjera 4.2. Razvoj i unaprjeđenje turističke infrastrukture 64

Mjera 4.3. Razvoj ključnih specifičnih oblika turizma 65

Mjera 4.4. Povećanje prepoznatljivosti destinacije 67

Mjera 5.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije kulturne i povijesne baštine 69

Mjera 5.2. Jačanje financijskih, institucionalnih i ljudskih resursa u kulturi i kreativnim industrijama 70

Mjera 5.3. Unaprjeđenje infrastrukture i poboljšana koordinacija dionika u kulturi i kreativnim industrijama 71

Mjera 12.1. Unaprjeđenje sustava za praćenje stanja i zaštitu svih okolišnih sastavnica (zrak, vode, more, tlo, krajobraz, biljni i životinjski svijet te zemljina kamena kora) 72

Mjera 12.2. Unaprjeđenje sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije prirodne baštine 73

Mjera 12.4. Integralno upravljanje morem i obalnim područjem 74

Mjera 12.5. Poticanje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (*brownfield* investicija) 75

Mjera 12.6. Razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i stvaranje zelenih gradova 76

Mjera 13.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom i poticanje prijelaza na kružno gospodarstvo 77

Mjera 13.2. Unaprjeđenje kvalitete i održivo upravljanje sustava vodoopskrbe i odvodnje (vodnog gospodarstva) 79

Mjera 14.1. Unaprjeđenje, modernizacija i razvoj energetske infrastrukture i sustava energoopskrbe 80

Mjera 14.3. Poticanje i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u javnom i privatnom sektoru 81

Mjera 15.1. Razvoj potporne infrastrukture za potrebe poljoprivredne proizvodnje 82

Mjera 15.3. Poticanje ulaganja u ekološku proizvodnju i zaštitu autohtonih poljoprivrednih proizvoda, sorti i pasmina 83

Mjera 16.1. Razvoj potporne infrastrukture i suprastrukture za potrebe sektora ribarstva i akvakulture 85

Mjera 17.1. Razvoj i unaprjeđenje Zračne luke Zadar i uspostava mreže helidroma 86

Mjera 17.2. Unaprjeđenje infrastrukture i organizacije cestovnog prometa i prometa u mirovanju 87

Mjera 17.3. Razvoj i unaprjeđenje mreže pomorske infrastrukture i usluga 88

Mjera 17.4. Poticanje razvoja intermodalnog prijevoza i uspostava multimodalnog prometnog čvorišta 89

PRIORITET II.: UKLJUČIVA I SOLIDARNA ŽUPANIJA – ZA OBITELJ, ZDRAVLJE I SIGURNOST 91

Mjera 6.1. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture (obrazovni objekti, športski objekti, učionice) 91

Mjera 6.2. Povećanje dostupnosti i osiguravanje jednakih uvjeta za sudjelovanje u programima ranog i predškolskog odgoja te svim razinama obrazovanja 92

Mjera 6.6. Poticanje suradnje i jačanje sustava, programa i mjera za unaprjeđenje regionalnog tržišta rada i poticanje samozapošljavanja..... 94

Mjera 8.1. Razvoj i modernizacija zdravstvene infrastrukture i usluga u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice, i razvoj telemedicine..... 95

Mjera 8.2. Razvoj i modernizacija infrastrukture i usluga socijalne skrbi u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice 97

Mjera 8.3. Daljnji razvoj i provedba programa promocije zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti te programa prevencije u sustavu socijalne skrbi 99

Mjera 9.1. Unaprjeđenje športske infrastrukture i sustava za konkurentan natjecateljski šport 101

Mjera 10.1. Razvoj i unaprjeđenje sustava potpora i programa temeljenih na istraživanju životnih navika i stavova mladih obitelji o demografskim kretanjima u Zadarskoj županiji..... 102

Mjera 11.1. Jačanje kapaciteta sigurnosnih službi i sustava civilne zaštite kroz ulaganja u razvoj infrastrukture i primjenu novih tehnika i tehnologija 104

PRIORITET III.: ODGOVORNA I OTVORENA ŽUPANIJA – ZA TRANSPARENTNOST I BLISKOST GRAĐANIMA..... 106

Mjera 7.1. Optimizacija i digitalizacija usluga i procesa javne uprave 106

Mjera 7.2. Jačanje ljudskih potencijala u javnom sektoru 107

Mjera 7.3. Razvoj civilnog društva i osnaženje kapaciteta i suradnje među svim akterima razvoja 108

Mjera 7.4. Jačanje kapaciteta za učinkovito korištenje fondova EU te pripremu i provedbu razvojnih projekata..... 110

Mjera 7.5. Poticanje snažnije međuregionalne i međunarodne suradnje..... 111

Mjera 7.6. Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom u vlasništvu lokalne i regionalne samouprave..... 113

Mjera 19.1. Demografska i gospodarska revitalizacija potpomognutih i brdsko-planinskih područja..... 114

Mjera 19.3. Demografska i gospodarska revitalizacija otočnih područja i razvoj pametnih otoka 116

5. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVEDBE..... 119

PRILOZI 121

Predgovor

Provedbeni program Zadarske županije za razdoblje od 2025. do 2029. godine je kratkoročni akt strateškog planiranja kojim se operacionaliziraju prioriteti i ciljevi utvrđeni u Planu razvoja Zadarske županije 2021. – 2027., a ujedno osigurava i njihova usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Program je izrađen sukladno metodologiji strateškog planiranja te predstavlja poveznicu između razvojnih prioriteta i županijskog proračuna. Dokument povezuje posebne ciljeve Plana razvoja Zadarske županije, kao temeljnog akta strateškog planiranja na regionalnoj razini, s proračunom Zadarske županije i definira mjere, aktivnosti, programe i projekte koji će se provoditi u narednom razdoblju, s ciljem osiguranja održivog i ravnomjernog razvoja te jačanja konkurentnosti gospodarstva Zadarske županije.

Prepoznata su tri glavna prioriteta na kojima se temelji Provedbeni program, a to su:

1. Razvojna i održiva županija – gospodarstvo, promet i okoliš za budućnost
2. Uključiva i solidarna županija – za obitelj, zdravlje i sigurnost
3. Odgovorna i otvorena županija – za transparentnost i bliskost građanima.

Vizija koju želimo ostvariti do 2029. godine jest da Zadarska županija bude razvijena, uključiva, otporna i otvorena zajednica – prostor ravnomjernog razvoja, jednakih prilika i sigurnosti za sve svoje građane.

Provedbeni program jasno određuje put prema ostvarenju ove vizije, a provedbom predviđenih mjera i aktivnosti stvaraju se uvjeti za jačanje konkurentnosti gospodarstva, daljnji razvoj ključnih sektora poput turizma, ribarstva i prerađivačke industrije, unaprjeđenje prometne i digitalne infrastrukture te podizanje kvalitete javnih usluga. Ovim dokumentom Zadarska županija potvrđuje svoju usmjerenost na gospodarski i društveni razvoj, odgovorno upravljanje resursima, ali i partnerski odnos sa svojim građanima i svim relevantnim dionicima.

Provedba Programa temeljni je okvir djelovanja županijske uprave u predstojećem mandatu, a ostvarenje zadanih ciljeva zahtijevat će zajednički angažman svih razina – od županijskih tijela i ustanova do jedinica lokalne samouprave, gospodarstva, akademske zajednice, civilnog društva i samih građana. Uvjeren sam da će zajedničkim naporima svih sudionika u razvoju županije zadani ciljevi biti ostvareni, a Zadarska županija potvrditi svoju ulogu predvodnice plavog i zelenog rasta Jadranske Hrvatske te primjera održivog i uključivog razvoja u Republici Hrvatskoj.

Josip Bilaver

Župan Zadarske županije

1. UVOD

Obveza izrade Provedbenog programa za jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave proizlazi iz Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/2017, 151/2022) i Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 37/2023). Provedbeni program Zadarske županije za razdoblje 2025. – 2029. kratkoročni je akt strateškog planiranja od regionalnog značaja koji se odnosi na mandatno razdoblje, opisuje prioritetne mjere i aktivnosti za provedbu ciljeva iz povezanih, hijerarhijski viših akata strateškog planiranja, a koji proizlaze iz djelokruga Zadarske županije.

U uvodnom dijelu dokumenta opisuju se samoupravni djelokrug Zadarske županije, organizacijska struktura te popis ustanova i drugih pravnih osoba pod nadležnošću Zadarske županije te su iskazane vizija i misija za mandatno razdoblje do 2029. godine.

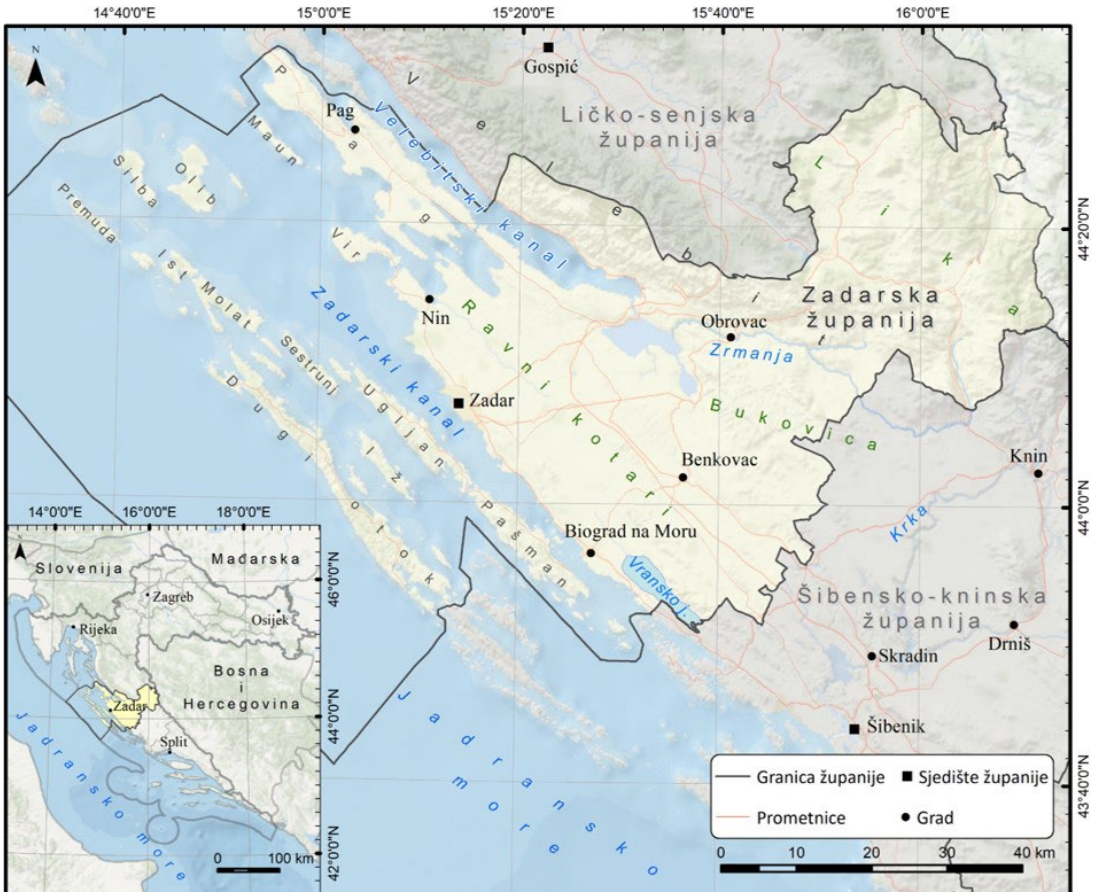

Slika 1. Zadarska županija, geografski položaj

Izvor: ZADRA NOVA

1.1. Samoupravni djelokrug Zadarske županije

Zadarska županija je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čije područje sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi predstavlja prirodu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu.[1] U upravno-teritorijalnom uređenju samostalne Republike Hrvatske ustrojena je 16. travnja 1993. godine kao Zadarsko-kninska županija sa sjedištem u Zadru, a izmjenama teritorijalnog ustroja iz 1997. godine njezin prostorni obuhvat je smanjen i naziv izmijenjen u Zadarska županija. Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđeno je područno ustrojstvo Zadarske županije koje čini 34 jedinica lokalne samouprave, od čega 6 gradova (Zadar, Benkovac, Biograd na Moru, Obrovac, Pag i Nin) i 28 općina (Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji).[2]

U skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi Županija je kao pravna osoba samostalna u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga, a podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela. U svom samoupravnom djelokrugu Županija obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih za gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikog grada te ostale poslove sukladno posebnim propisima. Izvršno tijelo u Županiji je župan, predstavničko tijelo je Županijska skupština, a upravna tijela su upravni odjeli i uredi/službe. Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga županije te povjerenih poslova državne uprave, Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije”, br. 27/21) i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije u Zadarskoj županiji („Službeni glasnik Zadarske županije”, br. 5/23) ustrojena su sljedeća upravna tijela:[3]

1. Služba ureda župana
2. Služba za unutarnju reviziju
3. Upravni odjel za pravne i zajedničke poslove
4. Upravni odjel za financije i proračun
5. Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom

[1] Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 89/19, 144/20)

[2] Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 86/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15)

[3] Odluka o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“, br. 27/2021), Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije u Zadarskoj županiji („Službeni glasnik Zadarske županije“, br. 5/2023.)

6. Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove
7. Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove
8. Upravni odjel za gospodarstvo i turizam
9. Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
10. Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet
11. Upravni odjel za zdravstvo
12. Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku
13. Upravni odjel za opću upravu.

U sastavu Upravnog odjela opće uprave za obavljanje poslova iz djelokruga rada koji se odnose na vođenje državnih matica, evidencije o hrvatskom državljanstvu, registra životnog partnerstva, sklapanje braka i životnog partnerstva te stjecanje hrvatskog državljanstva, djeluju matični uredi sukladno Uredbi o područjima matičnih ureda („Narodne novine“, br. 97/2023), i to: Matični ured Zadar, Matični ured Zemunik Donji, Matični ured Nin, Matični ured Preko, Matični ured Posedarje, Matični ured Biograd na Moru, Matični ured Pag, Matični ured Obrovac, Matični ured Benkovac i Matični ured Gračac.[4]

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove u dijelu koji se odnosi na izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola, potvrda parcelacijskih elaborata, rješenja o utvrđivanju građevinskih čestica, rješenja o uvjetima građenja, potvrde glavnih projekata, izdavanje rješenja o izvedenom stanju, potvrde izvedenog stanja, uporabnih dozvola i dozvole za uklanjanja i izdavanje drugih akata predviđenih zakonskim propisima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja, te pojedini povjereni poslovi državne uprave koji su posebnim zakonima povjereni Županiji i koji se obavljaju u nadležnim upravnim tijelima u sjedištu Zadarske županije u Zadru te u:

- gradu Benkovcu za područje grada Benkovca te općina Lišane Ostrovičke, Polača i Stankovci
- gradu Biogradu na Moru za područje grada Biograda na Moru te općina Pakoštane, Pašman, Sveti Filip i Jakov i Tkon
- Gračacu za područje općine Gračac
- gradu Obrovcu za područje grada Obrovca te općine Jasenice
- gradu Pagu za područje grada Paga te općina Povljana i Kolan.[5]

Zadarska županija je vlasnik, osnivač ili suosnivač javnih ustanova, zavoda i trgovačkih društava za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Zadarsku županiju. Zadarska županija osnivač je ukupno 63 te suosnivač 1 ustanove i 3 trgovačka društva. Većina javnopravnih tijela kojima je osnivač ili suosnivač Zadarska županija djeluje u području obrazovanja (27 osnovnih, 19 srednjih škola te Srednjoškolski đački dom, odnosno 74,6 posto), potom u području zdravstva i socijalne skrbi (11,11 posto), prometu (6,3 posto) i prostornom uređenju i zaštiti okoliša

[4] Odluka o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ br. 27/2021), Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije u Zadarskoj županiji („Službeni glasnik Zadarske županije“ ,br. 5/2023.), čl. 16.
[5] Ibid, čl. 17.

(6,3 posto), gospodarstvu i upravljanju razvojem (4,8 posto) te u području kulture (3,2 posto). Županija prati poslovanje te se brine o racionalnom i zakonitom radu ustanova i pravnih osoba u svom vlasništvu.

Povezana javnopravna tijela su[6]:

- Ustanove u funkciji obrazovanja:
  - Srednje škole i osnovne škole kojima je osnivač Zadarska županija
  - Srednjoškolski đački dom
- Ustanove u kulturi: Narodni muzej, Kazalište lutaka Zadar
- Ustanove u funkciji socijalne skrbi: Dom za starije i nemoćne osobe Zadar
- Ustanove u funkciji zdravstva: Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru, Psihijatrijska bolnica Ugljan, Dom zdravlja Zadarske županije, Zavod za javno zdravstvo Zadar, Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, Ljekarna Zadar
- Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera
- Sklonište za napuštene i izgubljene životinje Zadarske županije
- Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (suvlasnik)
- Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije – AGRRA
- Ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županije INOVAcija
- Županijska uprava za ceste Zadarske županije
- Županijska lučka uprava Zadar
- Eko d.o.o. za gospodarenje otpadom Zadarske županije (suvlasnik)
- Ceste Zadarske županije d.o.o. (suvlasnik)
- ZRAČNA LUKA ZADAR – društvo s ograničenom odgovornošću za usluge u zračnom prometu (suvlasnik).

Uz navedena javnopravna tijela korisnici Proračuna Zadarske županije su i Športska zajednica Zadarske županije te Zajednica tehničke kulture Zadarske županije[7]. Dodatno, Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma[8] određeno je kako dužnost predsjednika regionalne turističke zajednice obnaša župan ili osoba koju on za to odredi. Za područje Zadarske županije ustrojena je Turistička zajednica Zadarske županije.

Zadarska županija za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga surađuje i s drugim međunarodnim, nacionalnim, regionalnim te lokalnim javnopravnim tijelima te dionicima.

---

[6] Zadarska županija, poveznica: https://www.zadarska-zupanija.hr/o-nama/ustanove-i-trgova%C4%8Dka-dru%C5%A1tva, ODLUKA o osnivanju ustanove Skloništе za napuštene i izgubljene životinja Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije, br. 11/2024)

[7] Odluka o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2025. godinu (Službeni glasnik Zadarske županije, br. 15/2024)

[8] Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine, br. 52/19, 42/20), čl. 20

1.2. Vizija

Zadarska županija 2029. godine je razvijena, uključiva, otporna i otvorena zajednica – prostor ravnomjernog razvoja, jednakih prilika i sigurnosti za sve svoje građane.

Zahvaljujući svojim prirodnim, ljudskim i strateškim resursima, Zadarska županija postaje uzor razvoja u Republici Hrvatskoj te predvodnik pametnih rješenja, održivog gospodarstva, suvremenog obrazovanja i zelene tranzicije. To je prostor u kojem mladi žele ostati, obitelji osjećaju sigurnost, a svi njezini građani imaju dostojanstvo i priliku za kvalitetan, ispunjen život.

Zadarska županija 2029. godine nije tek upravno-teritorijalna jedinica, već moderna, društveno odgovorna zajednica – otvorena prema budućnosti, odgovorna prema prirodnim resursima i svojim građanima, čvrsto ukorijenjena u vlastitim vrijednostima i identitetu.

1.3. Misija

Zadarska županija djeluje u službi svih svojih građana – potiče gospodarski razvoj, društvenu uključenost i učinkovitu javnu upravu, težeći ravnomjernoj dostupnosti usluga i resursa bez obzira na mjesto stanovanja.

Utemeljena na dijalogu, suradnji i otvorenosti prema građanima, Zadarska županija gradi zajednicu po mjeri svakog čovjeka, svake obitelji i svakog mjesta – odgovorno, uključivo i u partnerstvu sa svojim stanovnicima.

2. OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Globalizacija, ubrzana modernizacija, sigurnosni aspekti i sve veća međuovisnost društava i gospodarstava obilježja su suvremenog geopolitičkog okruženja Republike Hrvatske i Zadarske županije. Dok geopolitička dinamika posljednjih godina unosi novu razinu nesigurnosti, Europska unija zahtijeva jačanje strateške autonomije, otpornosti i sigurnosti na svim razinama. Paralelno se odvijaju zelena, društvena i tehnološka tranzicija koje ubrzano mijenjaju globalni poredak. Kroz proces preispitivanja kohezijske politike u sredini programskog razdoblja[9] istaknuta je potreba uvođenja žurnih intervencija kako bi se premostio inovacijski jaz, ubrzale aktivnosti u području dekarbonizacije, povećala konkurentnost gospodarstva i smanjila vanjska ovisnost diversifikacijom lanaca opskrbe, povećanjem domaće proizvodnje zelene energije te ulaganjem u otpornost na klimatske promjene i digitalizaciju. U više država članica i regija Europske unije rast plaća nije pratio naglo povećanje cijena stambenih objekata, što je dovelo do znatnog pritiska na priuštivost stambenih nekretnina i rizika od siromaštva, posljedičnog pritiska na konkurentnost regija i održivost javnih usluga s obzirom na to da je teško privući studente, mlade obitelji, ali i ključne javne djelatnike (u zdravstvu, sigurnosnim službama, nastavi i sl.) u pojedine regije. Ovi procesi nisu ograničeni isključivo na globalnu ili europsku razinu, već izravno oblikuju regionalne samouprave i lokalne zajednice, pa tako i Zadarsku županiju, koja svoje razvojne prioritete mora usmjeriti prema stvaranju poticajnog društvenog i ekonomskog okruženja za mlade i obitelj, jačanju otpornosti, tehnološkoj tranziciji i poticanju inovacija kako bi ostala konkurentna i održiva u novim okolnostima. U okviru opisa kratkoročnih razvojnih izazova i potencijala u samoupravnom području Zadarske županije sažeto su opisani najvažniji razvojni izazovi, potencijali i potrebe Zadarske županije s osobitim osvrtom na gospodarstvo i poslovnu infrastrukturu, tehnološki razvoj, znanost i inovacije, turizam, poljoprivredu, ribarstvo i marikulturu, obrazovanje, zdravstvenu i socijalnu zaštitu, demografska pitanja, komunalnu infrastrukturu, promet, energetsku učinkovitost, zaštitu okoliša, sustav civilne zaštite te regionalni i lokalni razvoj.

○ Gospodarstvo i poslovna infrastruktura

Zadarska županija jedna je od sedam priobalnih županija i nalazi se u samom središtu hrvatskog dijela jadranske obale. Gospodarstvo Zadarske županije temelji se na sektorima prerađivačke industrije, trgovine, građevinarstva, turizma, pomorskog prometa te ribarstva i poljoprivrede. Unatoč povoljnome geostrateškom položaju, razvijenoj prometnoj povezanosti i bogatim prirodnim resursima, županija je u razdoblju nakon Domovinskog rata izgubila dio industrijskog potencijala, što se dugoročno odrazilo na njezinu poziciju u nacionalnim gospodarskim okvirima. Turizam je tijekom posljednjih desetljeća prerastao u dominantnu djelatnost, dok su prerađivačka industrija, poljoprivreda i druge gospodarske grane bilježile nešto sporiji razvoj. Ovakva monostrukturna orijentacija rezultirala je nižom produktivnošću, slabijom razinom investicija i ograničenom konkurentnošću u usporedbi s razvijenijim hrvatskim regijama te prosjekom Europske unije. Gospodarstvo Zadarske županije stoga je oblikovano povijesnim procesima deindustrijalizacije, oslanjanjem na turizam i slabijom diversifikacijom sektora u

[9] Europska komisija, Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, COM(2025) 123 final 2025/0084 (COD)

odnosu na nacionalni i europski prosjek.[10] Ipak, posljednji dostupni pokazatelji ukazuju na značajan rast i konsolidaciju gospodarstva. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku[11], bruto domaći proizvod (BDP) Zadarske županije u 2022. godini iznosio je 2,3 milijarde eura, što je predstavljalo rast od 14,4 posto u odnosu na prethodnu godinu. BDP po stanovniku iznosio je 12.228 eura, čime je dosegnuto 61 posto prosjeka Europske unije, a Dodana vrijednost proizvodnje (DVP) nastavila je bilježiti kontinuirani rast te je u 2022. činila više od 83 posto BDP-a. Struktura bruto dodane vrijednosti potvrđuje oslonjenost na turizam, trgovinu, ugostiteljstvo i promet, koji zajedno čine gotovo četvrtinu ukupne dodane vrijednosti, dok značajan udio zauzimaju i javne djelatnosti, poslovanje nekretninama te prerađivačka industrija. Unutar same industrijske proizvodnje prevladavaju metaloprerađivački sektor i prehrambena industrija utemeljena na resursima Ravnih kotara i Jadranskog mora, a važan udio pripada i proizvodnji aluminijskih folija i komponenti za automobilsku industriju.

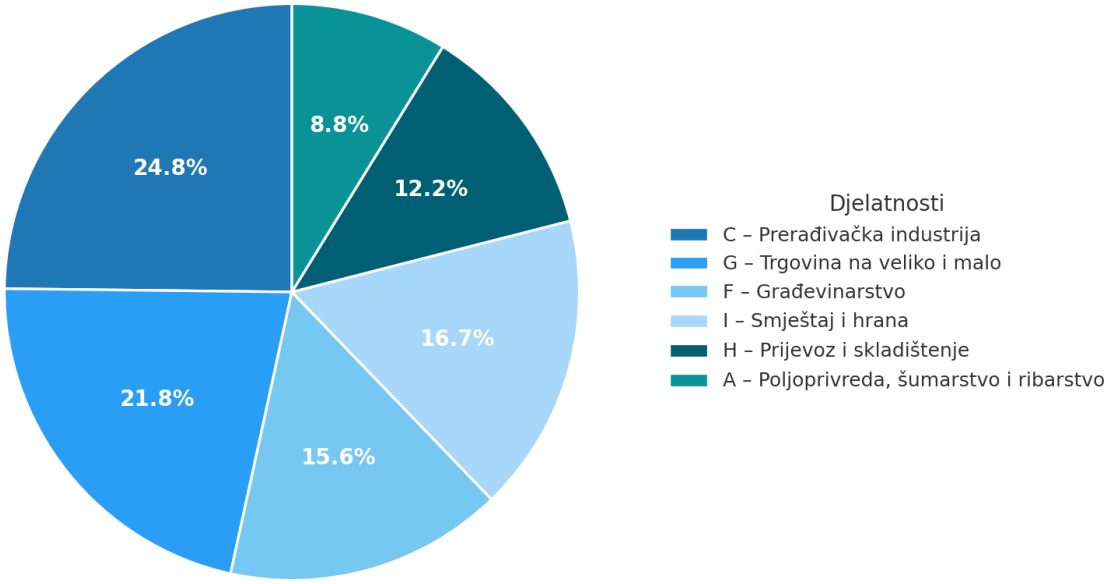

Slika 2. Vodeća područja djelatnosti u Zadarskoj županiji prema ukupnim prihodima 2023. godine

Izvor: Gospodarska kretanja Zadarske županije, HGK, broj 40, listopad 2024.

[10] Zadarska županija, Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027., str. 25-26.
[11] DZS, BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA REPUBLIKU HRVATSKU, HR_NUTS 2021. – HR NUTS 2 I ŽUPANIJE U 2022. TEKUĆE CIJENE (ESA 2010), 12.1.3.2. - 2022., dostupno na: https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/

Poduzetništvo u županiji pokazuje pozitivne trendove rasta, ali i dalje ostaje obilježeno visokom koncentracijom u Zadru, gdje se nalazi više od 60 posto ukupnih gospodarskih kapaciteta (ostvarenih prihoda, zaposlenih, izvoza, broja tvrtki).[12] Prema prostornoj distribuciji poduzetnika, najveći broj poduzetnika registriran je na području grada Zadra (3568), Biograda na Moru (400), Benkovca (201), Sukošana (185) i Poličnika (140). Po broju registriranih poduzetnika grad Zadar je peti grad u Hrvatskoj.[13]

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore[14] u 2023. godini bilo je registrirano 6401 poslovnih subjekata, od čega je čak 90,5 posto pripadalo kategoriji mikropoduzeća, 8,4 posto pripada kategoriji malih poduzetnika, a tek 1,1 posto poduzetnika pripada srednjem i velikom poduzetništvu. Kada se promatra udio prihoda malih i srednjih poduzeća u ukupnom prihodu svih poduzeća isti je 53,24 posto. Mikropoduzeća u ukupnim prihodima sudjeluju s 20,8 posto, a velika s 25,96 posto. Ukupni prihodi poduzetnika iznosili su 3,46 milijardi eura, a neto dobit dosegla je rekordnih 391 milijun eura, što je povećanje od gotovo 43 posto u odnosu na prethodnu godinu. Najveći doprinos dali su brodarski i prerađivački sektor, pri čemu Tankerska plovidba d.d. i Aluflexpack Novi d.o.o. prednjače po ostvarenom prihodu, dobiti i izvozu. Istodobno, evidentan je rast zaposlenosti, pri čemu je u srpnju 2024. broj zaposlenih dosegnuo rekordnih 71.710 osoba, što je za 5,5 posto više nego u istom razdoblju prethodne godine, dok je nezaposlenost smanjena za 11 posto.

U proteklim godinama na području Zadarske županije uloženi su znatni napori u jačanje poduzetničke infrastrukture i potpornih mehanizama za razvoj malih i srednjih poduzeća. Brojne opremljene gospodarske zone nude mogućnosti za nove investicije u prerađivačkoj industriji i trgovini, s osiguranom poduzetničkom infrastrukturom. Vrijedi istaknuti kako je u Zadarskoj županiji 31 jedinica lokalne samouprave uspostavila ukupno 74 poduzetničke zone različitih veličina (od 1 ha do 400 ha) i različitih namjena. Uz uspostavljenu mrežu poduzetničkih zona, inkubatora i *coworking* prostora, razvijeni su i specijalizirani centri poput Centra za kreativne industrije i Poljoprivredno-edukacijskog centra, namijenjenog modernizaciji poljoprivrede i ruralnog poduzetništva. Međutim, visoka popunjenost ove infrastrukture upućuje na potrebu za dodatnim širenjem mreže poduzetničkih inkubatora, *coworking* prostora te specijaliziranih centara.

Unatoč navedenim postignućima, izazovi za daljnji razvoj ostaju izraženi. Mikro, mala i srednja poduzeća na području Zadarske županije nedovoljno su konkurentna i kapacitirana za izlazak na dinamično i zahtjevno EU i globalno tržište. Neravnomjerna prostorna distribucija gospodarskih aktivnosti ograničava ravnomjeran razvoj svih dijelova županije, dok ovisnost o turizmu i dalje predstavlja značajan rizik, osobito u kontekstu globalnih kriza i osjetljivosti sektora na vanjske poremećaje. Nedostatak ulaganja u istraživanje i razvoj, nedovoljna inovativnost poduzeća te manjak visokoobrazovanih kadrova u STEM području usporavaju konvergenciju prema razvijenijim europskim

[12] Hrvatska gospodarska komora, dostupno na: https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-zadar/gospodarski-profil-zadarske-upanije#:~:text=BDP%20po%20stanovniku%20(2021.)%3A,3%25%20vi%C5%A1e%20nego%202022.)&text=Ukupni%20prihodi%20gospodarstva%20(GFI%20za,5%25%20vi%C5%A1e%20nego%202022.)

[13] Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Zadar, Digitalna komora (ožujak 2025.)

[14] Ibid.

regijama. U svrhu otklanjanja prepreka razvoju nužno je pružanje potpora mikro, malim i srednjim poduzećima i obrtnicima, i to primarno kroz daljnji razvoj potporne infrastrukture, program subvencioniranja kamata na poduzetničke kredite, bespovratna sredstva, ulaganja u digitalnu infrastrukturu i razvoj digitalnih usluga u svim sektorima, poticanje snaženja digitalnih vještina, edukacije i mentorstvo.[15]

S druge strane, identificirani su brojni razvojni potencijali. Plava ekonomija, utemeljena na ribarstvu, marikulturi i pomorstvu, sektorima u kojima Zadarska županija već ostvaruje iznadprosječne rezultate, nudi značajne mogućnosti za daljnju specijalizaciju i internacionalizaciju. Prerađivačka industrija, posebno metaloprerađivački sektor u Benkovcu i Murvici, te prehrambena industrija poveziva s poljoprivrednom proizvodnjom Ravnih kotara, pružaju temelje za razvoj proizvodnje visoke dodane vrijednosti. Istodobno, sve je izraženija potreba za razvojem IT sektora, kreativnih industrija i inovativnih tehnologija koje bi trebale osigurati nova radna mjesta i zadržati mladu, obrazovanu populaciju. Projekti poput SMART HUBA Pag i ARHIPELOGOSA pokazuju smjer prema kojemu se gospodarska politika županije može razvijati, povezujući kulturnu baštinu, turizam i poduzetništvo u održivu i integriranu razvojnu cjelinu.

Gospodarstvo Zadarske županije nalazi se u fazi dinamičnog rasta, ali s jasnim ograničenjima koja proizlaze iz strukturnih slabosti i ovisnosti o turizmu. Kako bi se osigurala dugoročna održivost, nužno je provoditi mjere koje potiču diversifikaciju gospodarskih aktivnosti, jačaju inovacijski kapacitet i povećavaju ulaganja u istraživanje i razvoj. Pritom posebnu važnost imaju ulaganja u području visokih tehnologija i STEM-a te daljnji razvoj prometne i poduzetničke infrastrukture. Uspješno korištenje fondova Europske unije, uz snažniju povezanost privatnog i znanstvenog sektora, ključni je instrument u transformaciji županijskog gospodarstva prema modelu temeljenom na znanju, inovacijama i održivosti. Takvo usmjerenje omogućit će Zadarskoj županiji da iskoristi svoje resurse i strateški položaj te ojača konkurentnost na nacionalnoj i europskoj razini.

Razvojne potrebe:

- stvaranje povoljne poduzetničke i investicijske klime na prostoru cijele županije
- unaprjeđenje usluga poduzetničkih potpornih institucija (PPI) u svim fazama poslovanja i razvoj prateće infrastrukture
- poticaji za mikro, mala i srednja poduzeća i obrtnike kroz subvencije, povoljne kredite i mentorstvo
- razvoj *startup* ekosustava (IT, zelene tehnologije, kreativne industrije)
- poticanje suradnje gospodarstva i akademske zajednice, te transfer znanja i tehnologija
- unaprjeđenje primarnog i cjeloživotnog obrazovanja u svrhu osiguravanja kvalitetnih i stručnih kadrova/ljudskih resursa
- poboljšanje iskoristivosti EU fondova namijenjenih privatnom sektoru.

[15] Dokažimo djelima, Izborni program HDZ-a i kandidata Josipa Bilavera za Zadarsku županiju 2025. - 2029.

o Tehnološki razvoj, znanost i inovacije

Zadarska županija raspolaže značajnim razvojnim potencijalom u području tehnološkog razvoja, znanosti i inovacija, ponajprije zahvaljujući Sveučilištu u Zadru te znanstvenim centrima koji djeluju u području marikulture, pomorstva, humanističkih i društvenih znanosti. Unatoč tome, razina ulaganja u istraživanje i razvoj (R&D), kao i stupanj komercijalizacije znanstvenih dostignuća, i dalje su ispod nacionalnog prosjeka te znatno zaostaju za prosjekom Europske unije. U skladu s nacionalnim trendovima slabljenja inovacijskog intenziteta, broj prijava za zaštitu industrijskog vlasništva u razdoblju od 2019. do 2023. smanjen je za 55 posto, dok se u 2024. bilježi blagi oporavak. Struktura prijava pritom svjedoči o izrazitoj dominaciji zaštite žigova (95,2 posto) uz zanemariv udio patenata te potpun izostanak industrijskog dizajna i uporabnih modela[16]. Navedeno ukazuje na ograničenu prisutnost tehnoloških izuma i registriranih tehničkih rješenja.

Istodobno, bruto investicije u intelektualnu imovinu kontinuirano rastu, što potvrđuje postojanje snažnog interesa javnog i privatnog sektora za stvaranje i formalnu zaštitu znanja. Ipak, činjenica da ta ulaganja nisu popraćena proporcionalnim inovacijskim ishodima, poput patenata ili novih proizvoda, upućuje na nužnost jačeg transfera znanja u praksu te usmjeravanja resursa prema ostvarivanju konkretnih učinaka.

U području ljudskih kapaciteta uočljiv je manjak stručnjaka u cjelokupnom spektru tehnološkog razvoja i inovacija. Nizak i opadajući inovacijski intenzitet dodatno potvrđuje potrebu za sustavnim ulaganjem u obrazovanje, jačanje svijesti o važnosti zaštite inovacija te financijsku potporu, osobito za mala i srednja poduzeća i mlade inovatore. Posebno je važno razvijati modele suradnje u skladu s *Triple Helix* i *Quadruple Helix* pristupom, pri čemu se kao ključni akteri ističu Sveučilište u Zadru i njegov Centar za projekte, znanost i transfer tehnologija, poduzetnički inkubatori, centri kompetencija te Zajednica tehničke kulture Zadarske županije.

Digitalna transformacija ostaje jedna od ključnih poluga za unaprjeđenje tehnološki napredne proizvodnje, pri čemu razvoj informacijskih i visokih tehnologija ima potencijal znatno ubrzati modernizaciju gospodarstva i društva. Međutim, prostorne razlike u dostupnosti digitalne infrastrukture, osobito između urbanih središta i ruralnih, brdsko-planinskih područja te otoka, stvaraju izražen digitalni jaz. Taj jaz manifestira se kroz nedovoljnu pokrivenost širokopojasnim internetom i ograničenu dostupnost suvremenih elektroničkih komunikacijskih usluga, čime se otežava ravnomjeran regionalni razvoj i smanjuje ukupni inovacijski kapacitet županije.

Razvojne potrebe:

- stvaranje sustava potpore za razvoj istraživanja i transfer tehnologija
- jačanje suradnje između Sveučilišta u Zadru, istraživačkih institucija i poduzetničkog sektora kroz zajedničke projekte i prijenos znanja
- povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj, uz korištenje nacionalnih i EU fondova za financiranje inovacija
- ulaganja u razvojne projekte sa značajnim utjecajem na društvenu i gospodarsku dobrobit

[16] Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, info centar infocentar@dziv.hr, (ožujak 2025)

- snažnije povezivanje javnog, privatnog i znanstveno-istraživačkog sektora u istraživanju i razvoju, transferu tehnologija i pametnoj specijalizaciji Zadarske županije
- regionalna specijalizacija u smjeru novih tehnologija i inovacija u funkciji proizvodnje
- poboljšanje kapaciteta Sveučilišta u Zadru kao jednog od nositelja gospodarskog razvoja i znanstveno-istraživačkih djelatnosti
- potpore poduzetnicima koji svoje poslovanje i rast zasnivaju na primjeni znanja, razvoju tehnologija i inovacija
- stvaranje regionalnog inovacijskog sustava kroz povezivanje poslovne infrastrukture što pridonosi konkurentnosti gospodarstva
- razvoj i modernizacija elektroničkih komunikacijskih sustava, jednostavnija komunikacija između građana i javnog sektora, kao i javnog i privatnog sektora
- razvoj vještina za pametnu specijalizaciju (edukacije, pristup novim tehnologijama, razmjena znanja)
- osiguravanje kvalitetnog i pouzdanog širokopojasnog pristupa i drugih elektroničkih komunikacijskih usluga na području Zadarske županije.

o Turizam

Zahvaljujući geografskom položaju, povezanoj atrakcijskoj osnovi i ulaganjima u prometnu infrastrukturu, jedan od najznačajnijih pokretača gospodarskog razvoja Zadarske županije je u turizmu i djelatnostima koje ga nadopunjuju, pri čemu se njegova snaga ogleda u multiplikativnim učincima na različite sektore gospodarstva.[17]

Turistička kretanja u 2024. godini nastavila su trend rasta u pogledu ukupnog broja dolazaka, noćenja, ali i u broju dostupnih smještajnih kapaciteta. Tijekom 2024. godine na području Zadarske županije ostvareno je ukupno 2.056.651 dolazaka te je zabilježeno ukupno 15.424.005 noćenja. Riječ je o 5 posto više dolazaka nego u rekordnoj 2023. godini i 1 posto više noćenja u odnosu na 2024. godinu. Najviše dolazaka ostvarili su Zadar (692.760) i Biograd na Moru (240.016), dok je najveći broj noćenja ostvaren na području općine Vir (2.614.628) i grada Zadra (2.553.847).[18]

Nautički turizam potvrđuje se kao snažan razvojni potencijal Zadarske županije, s prihodima luka koji su u 2024. godini porasli za 13,3 posto u odnosu na prethodnu godinu. S evidentiranih 58 luka i više od tri tisuće plovila na stalnom vezu postojeći kapaciteti daleko su ispod stvarnih potreba, što nameće nužnost daljnjih ulaganja u infrastrukturu i usluge. [19]

Istodobno, rast zračnog prometa, vidljiv u gotovo 30 posto više putnika u Zračnoj luci Zadar u odnosu na prethodnu 2023. godinu, snažno podupire dinamiku turističkih kretanja te potvrđuje važnost

[17] Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027., str. 30. - 32.

[18] eVisitor, Turistička zajednica Zadarske županije, ožujak 2025.

[19] Državni zavod za statistiku, NAUTIČKI TURIZAM – Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2024., dostupno na: https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76899

prometne povezanosti kao ključnog preduvjeta za daljnji razvoj turizma. Najveći rast u broju letova i putnika u 2024. godini ostvaren je tijekom travnja (+72,80 posto letova i +104,54 posto putnika) i svibnja (+56,77 posto letova i +105,53 posto putnika u odnosu na iste mjesece 2023. godine).[20] Porast u broju putnika i letova, posebno izvan vršne sezone, potvrđuje važnost cjelogodišnje povezanosti i jačanja međunarodne pristupačnosti destinacije.

Ovi pokazatelji svjedoče o atraktivnosti regije koja se temelji na očuvanosti prostora, visokoj razini sigurnosti, gostoljubivosti i autentičnom načinu života, posebice u otočnim i ruralnim područjima. Unatoč podacima o snažnom rastu dolazaka i noćenja, rezultate nedovoljno prati i rast u kvaliteti i promjeni strukture smještajnih objekata. Tako se u Zadarskoj županiji najveći broj kreveta nalazi u privatnom smještaju, koji, osim samog smještaja, uglavnom ne nudi dodatne usluge. Navedeno ukazuje na potrebu diversifikacije turističke ponude, ulaganja u hotele visoke kategorije i specijalizirane oblike smještaja, i nastavak provedbe programa kreditiranja obiteljskog smještaja s ciljem unaprjeđenja usluga i podizanja kvalitete.

Pritom treba uzeti u obzir i značajne razlike u razini turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Najviši indeks bilježe gradovi Zadar, Biograd na Moru, Pag i Nin te općina Starigrad, dok su pojedine općine poput Gračaca, Galovca, Lišana Ostrovičkih, Stankovaca, Zemunika Donjeg i Škabrnje svrstane u najnižu kategoriju indeksa turističke razvijenosti.[21] Ovakve razlike ukazuju na neravnomjeran razvoj koji zahtijeva ciljane intervencije, kako bi se turistički potencijal rasporedio na širem prostoru i kako bi se valorizirali dijelovi županije koji dosad nisu dovoljno uključeni u glavne turističke tokove. Time bi se smanjio pritisak na najopterećenija priobalna područja i potaknuo razvoj unutrašnjosti i otoka, koji svojom prirodnom i kulturnom osnovom nude mogućnost oblikovanja atraktivnih i sezonski manje osjetljivih proizvoda. Jedan od prepoznatih izazova je i slaba prometna povezanost središta županije sa zaleđem i otocima, kao i nedostatak međuotočne povezanosti. Ovime se ističe potreba uspostave redovnih cestovnih, brodskih, i ostalih prometnih linija. U svrhu razvoja cjelogodišnjeg turizma važna je i uspostava cjelogodišnjih avionskih linija s emitivnim središtima, kao i nastavak suradnje s niskobudžetnim aviokompanijama na promidžbi turističke destinacije. Proširenjem kapaciteta putničkog terminala i stajanki Zračne luke Zadar, uz osiguravanje mogućnosti prihvata interkontinentalnih letova, stvorit će se preduvjeti za cjelogodišnju povezanost i pozicioniranje Zadarske županije kao destinacije dostupne globalnom tržištu.

[20] Zračna luka Zadar, Statistika prometa, dostupno na: https://www.zadar-airport.hr/statistika-prometa (ožujak 2025.)
[21] Institut za turizam, https://www.iztzg.hr/hr/itr/

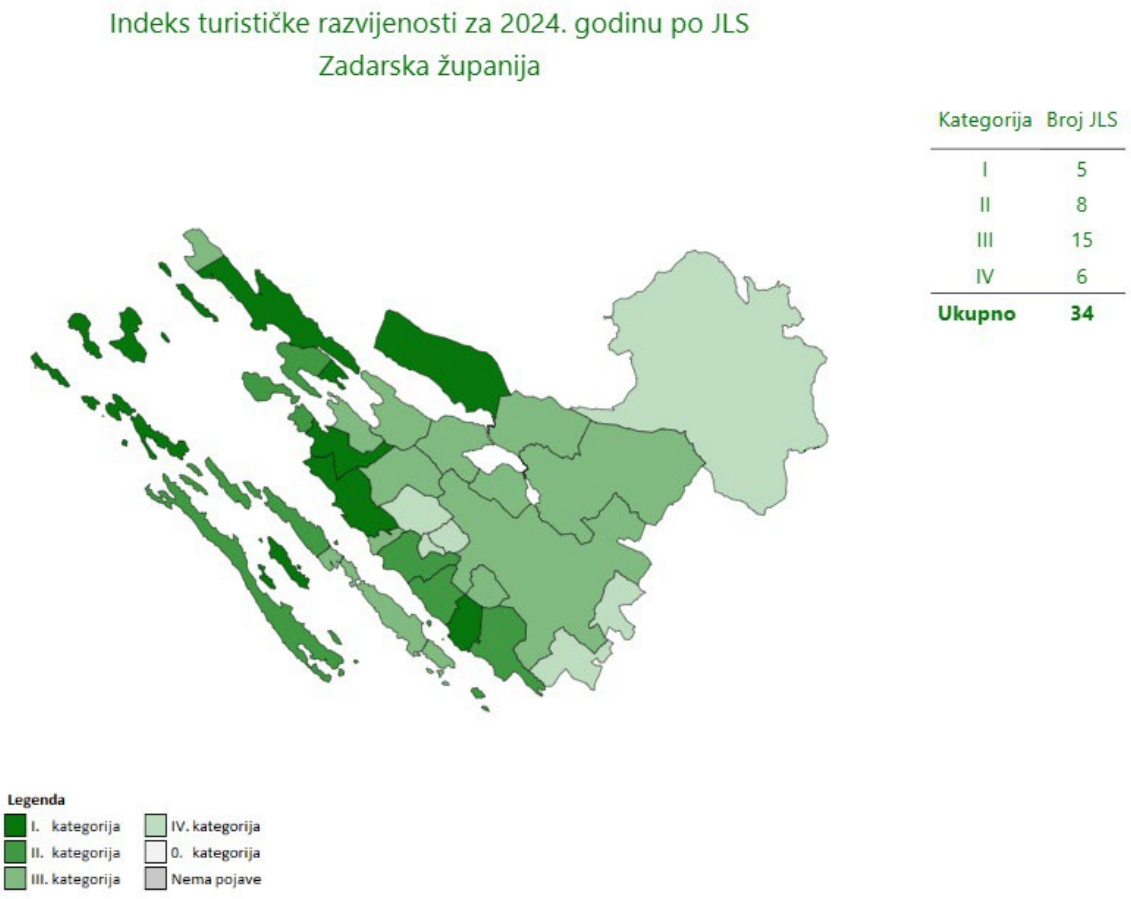

Slika 3. Indeks turističke razvijenosti za 2024. godinu po jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije

Izvor: Institut za turizam, https://www.iztzg.hr/hr/itr/

Među izazovima vezanim za turizam Zadarske županije i dalje se ističe niska razina turističke potrošnje. Prema konačnim rezultatima istraživanja TOMAS HRVATSKA 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj u 2022. i 2023. godini, turisti u destinaciji dnevno prosječno potroše 95,60 eura, a najznačajniji, gotovo apsolutan motiv za boravak u destinaciji je more.[22] Navedeno ukazuje na nužnost daljnjeg poticanja razvoja specifičnih oblika turizma, koji bi posjetiteljima pružili jedinstveno iskustvo prilikom posjeta, osobito s obzirom na to da na području Zadarske županije postoji veliki turistički potencijal u području razvoja avanturističkog, kulturnog, zdravstvenog (*wellness* i rehabilitacijski centri) i vjerskog turizma (hodočasnička ruta Camino Zadar i brojni sakralni objekti na području). Također, unatoč velikom potencijalu sektora poljoprivrede, ribarstva i akvakulture u turističkoj djelatnosti, nedovoljno je razvijena i prezentirana turistička ponuda koja spaja prirodna bogatstva s gastro ponudom. Odgovor na navedeno vidljiv je u osnaživanju Zadarske županije i kao eno-gastro destinacije.

[22] TOMAS HRVATSKA 2022./2023. STAVOVI I POTROŠNJA TURISTA U HRVATSKOJ U 2022. i 2023. GODINI, dostupno na: https://www.htz.hr/sites/default/files/2023-12/TOMAS%20Hrvatska%202022%20-%202023.pdf

Izražena sezonalnost, s prekoračenjem nosivog kapaciteta destinacije (*overtourism*) u vršnoj sezoni, struktura smještajnih kapaciteta orijentirana na privatni smještaj bez dodatnih sadržaja te nedostatak kvalificirane radne snage, značajni su izazovi za turizam o kojemu uvelike ovisi cjelokupno regionalno gospodarstvo. Osobito se ističe potreba održivog upravljanja i osiguravanja kvalitetnih ljudskih potencijala u turizmu. Kako bi se produžila sezona i rasteretila određena područja u sezoni i povećala razina turističke potrošnje, potrebno je osigurati kvalitetne ljudske potencijale u turizmu, povećati ulaganja u turističku i prometnu infrastrukturu te u diversifikaciju turističkih sadržaja i promociju istih, a sve u skladu s načelima održivog razvoja. Zahtjevi koje je nužno zadovoljiti kako bi se osigurao održiv razvoj cjelogodišnjeg turizma u Zadarskoj županiji su i smještajni kapaciteti visoke kategorije, bolja povezanost otoka i brendiranje. [23]

Razvojne potrebe:

- osiguravanje kvalitetnih ljudskih potencijala u turizmu
- unaprjeđenje kvalitete smještajnih kapaciteta i poticanje profesionalizacije jedinica privatnog smještaja
- osiguravanje smještajnih kapaciteta kategorije 4 i 5 zvjezdica
- poboljšanje kvalitete poticanje održivih gospodarskih aktivnosti u turizmu s posebnim naglaskom na plasman lokalnih poljoprivrednih proizvoda kroz turistički sektor
- unaprjeđenje promocije i brendiranja Zadarske županije kao eno-gastro destinacije
- unaprjeđenje sustava upravljanja destinacijom kroz umrežavanje dionika turističkog sustava
- poticanje razvoja specifičnih oblika turizma, poboljšanje prometne povezanosti turističkih destinacija, posebice otoka i zaleđa, kroz ulaganja u trajektne i brodske linije, ceste, biciklističku i pješačku infrastrukturu i željezničku vezu
- povećanje povezanosti Zračne luke Zadar s europskim destinacijama tijekom cijele godine
- unaprjeđenje otpornosti turističkog sektora na vanjske ugroze razvojem kriznih planova.

o Poljoprivreda

Poljoprivreda Zadarske županije predstavlja jedan od ključnih segmenata održivog razvoja, čije strateško usmjerenje počiva na sinergiji prirodnih resursa, kulturno-gastronomskog identiteta i suvremenih trendova u proizvodnji hrane. Prostorna obilježja i klimatske posebnosti županije stvaraju izvanredne preduvjete za razvoj ekološkog i integriranog poljodjelstva, pri čemu posebnu vrijednost imaju autohtone sorte i tradicijski proizvodi. U kombinaciji s mediteranskim podnebljem, oni oblikuju proizvodni potencijal visoke tržišne vrijednosti. No, istodobno, isti čimbenici otvaraju niz izazova, od sezonske neravnoteže oborina i potrebe za razvojem sustava navodnjavanja, do povećanih rizika uzrokovanih klimatskim promjenama i ekstremnim vremenskim pojavama. Upravo zbog toga

[23] Dokažimo djelima, Izborni program HDZ-a i kandidata Josipa Bilavera za Zadarsku županiju 2025. - 2029.

naglašava se važnost preventivnih agrotehničkih mjera te poticanje proizvođača na sustavno osiguranje proizvodnje kao alata otpornosti na rizike. Nedostatak sustava navodnjavanja i neravnomjerna raspodjela oborina u ljetnim mjesecima predstavljaju strukturne prepreke koje ograničavaju produktivnost i stabilnost prinosa. U proteklom razdoblju učinjen je znatan iskorak u razvoju navodnjavanja, posebice kroz sustave Baštica, Baštica II – Smilčić, Donja Baštica i Lišansko polje, kojima se obuhvatilo 850 hektara poljoprivrednih površina. No, predstoji daljnji cilj: izgradnja sustava navodnjavanja Vransko polje kojim bi se osigurala ukupna navodnjavana površina od 1600 hektara[24], što bi u kvalitativnom smislu predstavljalo značajan iskorak za razvoj poljoprivrede županije.

Strukturne slabosti poljoprivrednog sektora, osim još uvijek ograničenog obuhvata sustava navodnjavanja, prije svega su usitnjenost i raštrkanost posjeda te neriješeni imovinsko-pravni odnosi koji otežavaju uspostavu konkurentne i suvremene proizvodnje. Ove okolnosti usporavaju proces komasacije i stvaranja većih obradivih površina, koje su nužne za primjenu novih tehnologija i učinkovitih agrotehničkih praksi. Osim raštrkanosti i usitnjenosti poljoprivrednog zemljišta, slabosti poljoprivrednog sektora Zadarske županije su i niska razina udruživanja poljoprivrednika, odnosno nerazvijenost poljoprivrednih zadruga, slaba opremljenost malih OPG-ova, nedovoljna educiranost i starosna struktura nositelja OPG-ova te nepostojanje adekvatnih prodajno-doradbenih i skladišnih kapaciteta kako bi se osigurala mogućnost stabilnijeg plasmana proizvoda i boljih otkupnih cijena.

Poljoprivredni sektor Zadarske županije nalazi se u dinamičnom razvoju te je u petogodišnjem razdoblju broj subjekata upisanih u Upisnik poljoprivrednih proizvođača s 8000 poljoprivrednih proizvođača u 2019. godini porastao na 8176 u 2024. godini.[25] Međutim, činjenica da prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2024. godinu[26] 67 posto nositelja poljoprivrednih gospodarstava (PG-ova) ima više od 55 godina, uz relativno nizak udio visokoobrazovanih poljoprivrednika, upućuje na potrebu dodatnog ulaganja u obrazovanje, prijenos znanja i privlačenje mlađih generacija u sektor. Time se osigurava ne samo kontinuitet proizvodnje, nego i sposobnost implementacije novih tehnologija i inovativnih poslovnih modela. Naime, po obrazovanju, 37 posto nositelja PG-ova u Zadarskoj županiji ima završenu srednju školu, a fakultetsko obrazovanje ima 7 posto nositelja PG-ova.

Osim infrastrukturnih ulaganja, važno je naglasiti i nužnost provedbe mjera usmjerenih ka daljnjem jačanju ekološke proizvodnje te očuvanje autohtonih sorti i pasmina. Segment ekološke proizvodnje pokazuje jasan uzlazni trend, pri čemu su površine pod ekološkom poljoprivredom porasle s 8492 hektara u 2020. godini na 12.097 hektara u 2023.[27], a takva dinamika rasta potvrđuje njegov potencijal za stratešku valorizaciju kroz brendiranje Zadarske županije kao relevantne i prepoznatljive eno-gastro

[24] Dokažimo djelima, Izborni program HDZ-a i kandidata Josipa Bilavera za Zadarsku županiju 2025. - 2029.
[25] Upisnik_poljoprivrednika_broj_PG-a_2024_12_31., dostupno na: https://www.apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/ (lipanj 2025.)
[26] Ibid.
[27] Površina ekološkog korištenoga poljoprivrednog zemljišta po kategorijama u hektarima, HR NUTS 3 (HR_NUTS 2021.), dostupno na: https://web.dzs.hr/PXWeb/Selection.aspx?px_path=Poljoprivreda%2c+lov%2c+%u0161umarstvo+i+ribarstvo__Ekolo%u0161ka+poljoprivreda&px_tableid=EP22.px&px_language=hr&px_db=Poljoprivreda%2c+lov%2c+%u0161umarstvo+i+ribarstvo&rxid=b5afef40-f020-49b8-8b01-c7233f3ef12c (ožujak 2025.)

destinacije. Slijedom navedenoga, osim infrastrukturnih ulaganja, važno je naglasiti i potrebe usmjerene na jačanje ekološke proizvodnje te očuvanje autohtonih sorti i pasmina kroz subvencije za prijelaz na ekološku proizvodnju, sufinanciranje certifikata i edukacija, kao i podršku malim obiteljskim gospodarstvima i mladim poljoprivrednicima te poticanje udruživanja proizvođača radi lakšeg plasmana proizvoda.[28]. U tom smislu, Poljoprivredno-edukacijski centar (PEC) u Zemuniku postaje ključno čvorište znanja, povezivanja prakse i znanosti, te mjesta na kojem će se kontinuirano provoditi edukacije i stručna usavršavanja namijenjena poljoprivrednicima, učenicima i studentima u suradnji sa Sveučilištem u Zadru i Poljoprivredno-prehrambenom i veterinarskom školom Stanka Ožanića. Posebna vrijednost PEC-a leži i u plasteničkom inkubatoru koji će omogućivati mladim gospodarstvima prelazak na suvremenu proizvodnju u zatvorenim sustavima, uz izgrađenu vodospremu i sustave navodnjavanja za plastenike. [29]

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da poljoprivreda Zadarske županije prolazi kroz proces transformacije u kojem je razvoj sustava navodnjavanja središnji strateški prioritet. On se nadovezuje na mjere usmjerene jačanju ekološke proizvodnje, modernizaciji logističke infrastrukture i očuvanju autentičnosti lokalnih proizvoda. Sustavna provedba tih mjera omogućit će stabilnije prihode poljoprivrednika, smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i dugoročno učvršćivanje poljoprivrede kao jednog od nosivih stupova regionalnog razvoja i identiteta Zadarske županije.

Razvojne potrebe:

- jačanje ekološke poljoprivrede i financijska podrška malim OPG-ovima
- izgradnja i unaprjeđenje sustava navodnjavanja (Vransko polje i druge lokacije)
- izgradnja skladišnih kapaciteta za voće i povrće
- brendiranje autohtonih proizvoda i njihovo uključivanje u turističku ponudu
- uvođenje nove opreme, alata i strojeva; novih (digitalnih) tehnologija i novih praksi u proizvodne procese i plasman poljoprivrednih proizvoda
- poticanje koordinacije i umrežavanja proizvođača povećanjem razine organiziranosti u proizvođačke organizacije i udruživanja
- poticanje poslovanja mladih poljoprivrednika
- unaprjeđenje suradnje poljoprivredno-prehrambenih proizvođača s partnerima u proizvodnji, preradi i distribuciji
- funkcionalno okrupnjavanje posjeda putem zakupa
- intenziviranje edukacija putem programa cjeloživotnog obrazovanja i radionica za sve koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom kao temeljnom ili kao dopunskom djelatnošću.

[28] Dokažimo djelima, Izborni program HDZ-a i kandidata Josipa Bilavera za Zadarsku županiju 2025. - 2029.

[29] Zadarska županija, Povijesni dan za poljoprivrednike Zadarske županije: Otvoren Poljoprivredno-edukacijski centar u Zemuniku Donjem, dostupno na: https://zadarska-zupanija.hr/novosti-arhiva/item/3015-povijesni-dan-za-poljoprivrednike-zadarske-zupanije-otvoren-poljoprivredno-edukacijski-centar-u-zemuniku-donjem-pec

○ Ribarstvo i marikultura

More i njegovi resursi predstavljaju jedan od temeljnih oslonaca plave ekonomije Zadarske županije, pri čemu ribarstvo i marikultura zauzimaju vodeću ulogu, ne samo u gospodarskom smislu, nego i u očuvanju identiteta te osiguravanju prehrambene sigurnosti lokalnog stanovništva. Proizvodnja, priprema i konzumacija zdrave hrane sastavni je dio mediteranskog identiteta zadarske regije.[30]

Podaci Državnog zavoda za statistiku i Hrvatske gospodarske komore potvrđuju vodeću ulogu Zadarske županije u ribarstvu i akvakulturi. U Republici Hrvatskoj je u 2024. godini ukupno ulovljeno 41.905.082 kilograma morske ribe, od čega se 26 posto ostvarilo upravo na području županije[31]. Dodatno, udio ribarstva i marikulture u županijskom BDP-u u 2022. dosegnuo je više od 20 posto. Time je ostvaren značajan rast u odnosu na prethodna razdoblja, budući da je 2018. godine taj udio iznosio 9,62 posto.

Tablica 1. Ulov morske ribe u Zadarskoj županiji u 2024. godini (kg)

Rb.	Vrsta	kg
1.	Bijela riba	219.260,00
2.	Glavonošci	74.637,25
3.	Hrskavična riba	19.679,02
4.	Hrskavičnjače	11,00
5.	Mala plava riba	10.529.255,16
6.	Ostali organizmi	9.104,30
7.	Rakovi	21.993,77
8.	Školjkaši	1.707,60
9.	Velika plava riba	21.302,70
SVEUKUPNO		10.896.950,80

Izvor: Uprava za ribarstvo, Ministarstvo poljoprivrede, 2025., obrada ZADRA NOVA

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i šumarstva - Uprave ribarstva, struktura ulova morske ribe u Zadarskoj županiji jasno ukazuje na izrazitu dominaciju male plave ribe, koja u 2024. čini gotovo 96,62 posto ukupnog ulova.

Unatoč snažnim rezultatima, sektor je suočen s nizom izazova. Regulacija ulova, osobito sitne plave ribe, podložna je međunarodnim odlukama GFCM-a, što izravno utječe na količinu dostupnih resursa i poslovne rezultate ribarskih kompanija. Najavljena smanjenja kvota zahtijevaju prilagodbu i otvaraju pitanje održivosti tradicionalnog poslovnog modela. Jedan od temeljnih problema ribarstva i akvakulture na području Zadarske županije je nedovoljna duljina raspoložive obale za plovila dulja od 15 m, te iskrcaj ribe na mjestima koja ne udovoljavaju temeljnim higijensko-sanitarnim uvjetima.

[30] Plan razvoja Zadarske županije 2021. - 2027.

[31] Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i šumarstva, Uprava ribarstva (ožujak 2025.)

Značajnu prijetnju ribarstvu predstavlja i neizgrađena mreža otpadnih voda na području obale te problem zbrinjavanja otpadnih voda zbog visoke razine saliniteta.

Na razini potreba, nužno je nastaviti ulaganja u modernizaciju flote, proširenje i opremanje ribarskih luka te stvaranje suvremenih centara za preradu i otpremu proizvoda, poput planiranog Centra za školjkarstvo u Selinama. Takvi projekti omogućit će ne samo logističku podršku proizvođačima, nego i jačanje kontrole kvalitete te bolje pozicioniranje na tržištu. Uz infrastrukturna ulaganja, razvoj sektora zahtijeva i sustavno jačanje obrazovnih kapaciteta, istraživačkih aktivnosti i cjeloživotnog učenja, kako bi se osigurala stručna radna snaga i poticalo održivo upravljanje morskim resursima. U skladu s razvojnim potrebama područja, nakon izgradnje ribarskih luka u Zadru i Kalima, planirana je izgradnja nove ribarske luke u Biogradu na Moru. U razdoblju provedbenog programa planirana je i izgradnja Centra za školjkarstvo u Selinama u općini Starigrad, čija će glavna djelatnost biti prihvat, sortiranje, čišćenje te otprema svježih školjkaša i školjkaša pakiranih u posebna pakiranja te provođenje interne kontrole kvalitete uzgoja i otpreme školjkaša kao i kontrola kvalitete procesa.[32]

Ribarstvo i akvakultura tradicionalno imaju važnu ulogu u gospodarstvu županije, ali zahtijevaju značajna ulaganja u modernizaciju flote, jačanje ribarskih luka i povećanje sigurnosti te konkurentnosti ribara. Dodatni prostor za razvoj nalazi se u unaprjeđenju uzgoja ribe i školjaka te stvaranju stručne i logističke potpore proizvođačima, uključujući izgradnju specijaliziranih centara i sustava otkupa. Poseban naglasak stavlja se na povećanje dodane vrijednosti proizvoda kroz preradu i plasman na domaće i međunarodno tržište. Zadarska županija raspolaže značajnim potencijalom, ali budući razvoj ribarstva i marikulture ovisi o sposobnosti prilagodbe na međunarodne regulative, diversifikaciji proizvodnje te osiguravanju ekološki održivog i logistički učinkovitog sustava. Time se sektor može pozicionirati kao stabilan nositelj gospodarskog rasta i jedan od ključnih stupova plave ekonomije županije.

Razvojne potrebe:

- ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju infrastrukture i suprastrukture u lučkim i ribarskim lukama (izgradnja/rekonstrukcija pogona za uzgoj i preradu)
- uvođenje novih tehnologija i praksi u proizvodne procese, razvoj pametnih vještina
- ulaganje u infrastrukturu kojom bi se zbrinule otpadne vode riboprerađivačke industrije
- povećanje nadzora nad svim sudionicima gospodarskog i drugih oblika ribolova i dosljedno provođenje mjera zaštite nad ugroženim staništima ili nad ugroženim vrstama
- poticanje razvoja školjkarstva kroz izgradnju Centra za školjkarstvo i pružanje stručne podrške
- poticanje uzgoja na otvorenom moru
- poticanje uzgoja novih vrsta (npr. alge i trpovi).

[32] Dokažimo djelima, Izborni program HDZ-a i kandidata Josipa Bilavera za Zadarsku županiju 2025. - 2029.

o Promet

Prometna infrastruktura Zadarske županije predstavlja jedan od ključnih razvojnih stupova i temelj gospodarskog, turističkog i društvenog napretka, a posebice ravnomjernijeg regionalnoga razvoja. Povezanost Zadarske županije s drugim hrvatskim regijama u gotovo svim prometnim granama je dobra, a prometni sustav unutar županije visoko je razvijen.

Cestovna mreža, kao najrazvijeniji oblik prometa u Zadarskoj županiji, suočava se s izazovima koji su osobito izraženi u vrijeme turističke sezone. Dionica od izlaza s autoceste Zadar 1 do ulaza u grad jedno je od najopterećenijih prometnih čvorišta u Hrvatskoj, što potvrđuje potrebu njezina proširenja u četverotračnu cestu. Paralelno, razvoj novih obilaznica, poput zapadne zadarske obilaznice od Musapstana do čvora Žmirići, kao i zaobilaznica Sv. Filipa i Jakova, Turnja i Biograda sve do Pakoštana te razvoj nove poveznice Bibinja do spoja Babindub, strateški su imperativ kako bi se rasteretio lokalni promet i povećala sigurnost svih sudionika. Poseban izazov i dalje ostaje stanje prometnica u ruralnim područjima, gdje je razina održavanja i dostupnost infrastrukture slabija, a javni prijevoz nedovoljno razvijen, čime se smanjuje prostorna kohezija i jednaka dostupnost usluga za sve stanovnike županije.

Zračna luka Zadar potvrđuje svoju ulogu iznimno važnog prometnog čvorišta na jadranskoj obali. Statistički podaci za 2024. godinu, s više od milijun i pol putnika i gotovo osam tisuća letova[33], jasno ukazuju na snažan rast i povećanu konkurentnost u europskom kontekstu. Projekti produljenja uzletno-sletne staze za 700 metara i daljnjeg proširenja putničkog terminala, predstavljaju strateški pomak prema cjelogodišnjoj prometnoj dostupnosti te otvaranju novih interkontinentalnih veza. Projekt elektrifikacije i ekologizacije sustava prihvata i otpreme zrakoplova dodatno pozicionira luku kao predvodnika u održivom zračnom prometu, smanjujući štetne emisije i osiguravajući usklađenost s europskim klimatskim ciljevima. Time se Zadarska županija ne afirmira samo kao turistička destinacija, već i kao ozbiljan prometni centar koji osigurava povezivanje lokalnog i globalnog prostora.

Pomorski promet i luke dodatno potvrđuju geostratešku vrijednost županije. Luka Gaženica, kao jedna od najvećih i najsuvremenijih putničkih i trajektnih luka na istočnoj obali Jadrana, od iznimne je važnosti ne samo za Zadarsku županiju, već i za čitavu Hrvatsku. Njezina povezanost s autocestom i Zračnom lukom Zadar stvara snažne preduvjete za razvoj intermodalnog prometa. Statistički podaci o obalnom linijskom prijevozu, s gotovo 3,3 milijuna putnika i više od 840 tisuća vozila u 2024. godini, jasno pokazuju važnost pomorskog prometa za svakodnevni život i turizam. Brodska linija Zadar – Preko, s gotovo pola milijuna prevezenih putnika, trenutno je druga najprometnija na Jadranu[34], potvrđujući centralnu ulogu Zadra u povezivanju otoka i kopna. Međutim, uz intenziviranje prometa javlja se i problem nedostatka komunalnih vezova za brodice za potrebe lokalnog stanovništva – osobito ondje gdje stanovnici generacijama žive s morem i uz more i gdje navedeno predstavlja dio lokalnog identiteta. Sustavno povećanje kapaciteta i uređenje režima stalnog i privremenog korištenja komunalnih vezova stoga se pokazuje kao jedan od preduvjeta da se malim ribarima i lokalnom stanovništvu osigura sigurno i dostupno mjesto za njihove brodove. Posebnu važnost u kontekstu međuotočne povezanosti ima nabava katamarana kapaciteta 100 putnika pogonjenih na obnovljive

[33] Zračna luka Zadar, Statistika prometa - 2024. godina, dostupno na: https://www.zadar-airport.hr/statistika-prometa (ožujak 2025.)

[34] Agencija za obalni linijski promet: PROMET PUTNIKA I VOZILA NA DRŽAVNIM LINIJAMA USPOREDBA 2024. / 2023, dostupno na: https://agencija-zolpp.hr/wp-content/uploads/2025/03/Promet-putnika-i-vozila-2023-2024.pdf (svibanj 2025.)

izvore energije, koji bi mogli odgovoriti na potrebe održivog razvoja i smanjenja emisija u pomorskom prometu i koji će povezivati Zadar s Prekom, kao i putnički terminal Gaženica sa zapadnim dijelom Zadra.

Željeznički promet, unatoč svojoj potencijalnoj vrijednosti, ostaje najveći nedostatak prometnog sustava Zadarske županije. Željeznička pruga Zadar – Knin je trenutačno izvan funkcije, što je otežavajuća okolnost koja se negativno odražava na teretni promet u zadarskoj luci kao i na gravitacijske domete Zadra u smjeru Knina i ličkog dijela Zadarske županije. Tehnički se smatra nezadovoljavajućom i nekonkurentnom te joj je potrebna cjelovita rekonstrukcija. K tome, poseban je problem što pruga prolazi kroz gusto naseljeni prostor Bibinja. Zbog velikog zaostatka u razvoju željezničkog prometa u odnosu na ostale prometne modove željeznički je prijevoz postao apsolutno nekonkurentan. Rekonstrukcija postojeće infrastrukture, uključujući i izbjegavanje trase kroz gusto naseljeno područje Bibinja, predstavlja strateški prioritet. Bez modernizacije željezničke mreže i nabave suvremenih putničkih vlakova, željeznica neće moći postati konkurentna alternativa cestovnom prometu. Ključan za daljnji prometni razvoj Zadarske županije je upravo željeznički promet kojim će se povezati putnički terminal Zračne luke Zadar s Gaženicom kao i gospodarske zone Poličnik, Crno i CGO jer je to preduvjet njihova još snažnijeg razvoja.

Promet u mirovanju također predstavlja značajan izazov. Nedostatak parkirnih mjesta, osobito tijekom ljetnih mjeseci, dovodi do uzurpacije pješačkih zona i dodatnog zagušenja cestovne mreže. Poticanje alternativnih oblika mobilnosti, uključujući biciklističke staze, sustave zajedničkog prijevoza i unaprjeđenje javnog gradskog prijevoza, nužan je smjer u stvaranju održivog prometnog sustava.

Sveukupno gledano, prometna infrastruktura Zadarske županije u svom je osnovnom obliku dobro razvijena i predstavlja snažnu razvojnu osnovu. Ipak, daljnji iskoraci zahtijevaju suradnju na svim razinama kako bi se osigurala ulaganja u one segmente koji su najslabije razvijeni. Modernizacija željezničkog sustava, daljnji razvoj infrastrukture i kapaciteta u zračnom prometu, povećanje cestovnih kapaciteta, jačanje međuotočne povezanosti, razvoj održivog javnog prijevoza i povećanje kapaciteta komunalnih vezova strateški su prioriteti koji se međusobno nadopunjuju i tvore jedinstvenu sliku budućeg prometnog razvoja Zadarske županije.

Razvojne potrebe:

- razvoj željezničke infrastrukture
- povezivanje željezničkom prugom putničkog terminala Zračne luke Zadar i ključnih gospodarskih zona s Gaženicom
- proširenje kapaciteta Zračne luke Zadar
- izgradnja novih prometnica i obilaznica
- povećanje kapaciteta namijenjenih prometu u mirovanju
- poticanje razvoja alternativnih prometnih rješenja
- povećanje kapaciteta komunalnih vezova za brodice i uređenje stalnog i privremenog korištenja komunalnog veza
- unaprjeđenje veze otoka s kopnom te otoka međusobno putem modernih brodova pogonjenih ekološki prihvatljivim pogonskim gorivima.

o Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura Zadarske županije predstavlja jednu od ključnih sastavnica održivog regionalnog razvoja, pri čemu je potrebno sagledati njezin sadašnji stupanj razvijenosti i izazove koji se javljaju u kontekstu rastućih potreba stanovništva, gospodarskih subjekata i intenzivnog turističkog pritiska. Sustav javne vodoopskrbe tijekom proteklog desetljeća bilježi određene pozitivne pomake, što potvrđuje podatak da je duljina mreže javne vodoopskrbe povećana za 33,37 posto između 2014. i 2023. godine, odnosno za 591 kilometar.[35] Međutim, unatoč navedenim iskoracima, i dalje su prisutni problemi zastarjele mreže, značajnih gubitaka vode te neujednačene dostupnosti, osobito u ruralnim i otočnim područjima. Posebno su ranjivi manji otoci koji nisu integrirani u regionalni sustav, već ovise o kišnici i opskrbi vodonoscem, čime se generiraju visoki troškovi i nesigurnost u opskrbi. Demografski pad i migracijski procesi dodatno utječu na priključenost kućanstava na javnu vodoopskrbu, pri čemu se statističke promjene ne odražavaju uvijek na stvarne infrastrukturne kapacitete.

Problematika sustava odvodnje još je naglašenija. Prema podacima komunalnih društava, u 2024. godini na području Zadarske županije evidentirano je 38.338 kućanstava priključenih na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda[36], što pokazuje napredak u odnosu na prethodno razdoblje, ali i dalje ukazuje na nedovoljnu pokrivenost u odnosu na potrebe. U proteklih devet godina izgrađeno je 263 kilometra mreže javne odvodnje[37], što predstavlja porast od 112,39 posto, no gotovo polovica jedinica lokalne samouprave još uvijek nema sustavno riješenu odvodnju. U takvim okolnostima velik broj domaćinstava otpadne vode rješava putem sabirnih i septičkih jama, koje su u brojnim slučajevima propusne, osobito u krškom području. Time se ugrožava kakvoća podzemnih voda i morskog okoliša, a posljedično i javno zdravstvo te turistička atraktivnost prostora. Navedeno jasno ukazuje na potrebu ubrzane izgradnje novih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koji će biti usklađeni s europskim standardima i omogućiti značajno smanjenje pritisaka na okoliš.

U području gospodarenja otpadom vidljivi su pomaci, ponajprije kroz uspostavu Centra za gospodarenje otpadom u Biljanima Donjim (CGO). Skorim stavljanjem Centra za gospodarenje otpadom u Biljanima Donjim u punu funkciju napokon će se steći uvjeti za zatvaranje odlagališta u Diklu te pokretanje postupka njegove sanacije. Izgrađene su pretovarne stanice u Biogradu na Moru, Gračacu i Pagu, što stvara preduvjete za uspostavu funkcionalnog regionalnog sustava. Istodobno je zabilježen porast stope recikliranja komunalnog otpada za 62,82 posto u odnosu na 2018. godinu[38]. Međutim, ostaje činjenica da Zadarska županija još uvijek prednjači u količini odloženog otpada na nacionalnoj razini te da problem ilegalnih i nesaniranih odlagališta nije u cijelosti riješen. U tom smislu razvojni prioriteti trebaju biti usmjereni na daljnje ulaganje u

[35] Državni zavod za statistiku, OKOLIŠ – PREGLED PO ŽUPANIJAMA, dostupno na: https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/okolis-i-energija/okolis/ (ožujak 2025.)
[36] Podaci prikupljeni od JLS i komunalnih tvrtki na području Zadarske županije (veljača-srpanj 2025.)
[37] Državni zavod za statistiku, OKOLIŠ – PREGLED PO ŽUPANIJAMA, dostupno na: https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/okolis-i-energija/okolis/ (ožujak 2025.)
[38] Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Izvješće o komunalnom otpadu za 2023. godinu, https://isgo-portal.mingor.hr/sites/default/files/izvjesca/2024-10/Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20komunalnom%20otpadu%20za%202023%20-%20rev1.pdf, str. 39. (veljača 2025.)

infrastrukturu za recikliranje i obradu otpada, kao i na jačanje svijesti i edukacije stanovništva o načelima kružnog gospodarstva.

Uz navedene sustave, posebnu važnost u unaprjeđenju komunalne infrastrukture imaju lokalne prometnice, javna rasvjeta i parkirališne zone, čija je funkcionalnost nerijetko ispod potrebne razine. Nerazvrstane ceste te nedostatak parkirališnih kapaciteta u urbanim i turistički opterećenim područjima stvaraju dodatne razvojne barijere. Sustavna modernizacija lokalnih prometnica, rekonstrukcija javne rasvjete i stvaranje novih parkirališnih kapaciteta predstavljaju nužan preduvjet podizanja kvalitete života lokalnog stanovništva i povećanja sigurnosti, ali i konkurentnosti turističke destinacije.

Razvojne potrebe:

- unaprjeđenje sustava vodoopskrbe, odvodnje i zbrinjavanja otpada na području cijele Zadarske županije, s posebnim naglaskom na otočne zajednice
- izgradnja novih mreža vodoopskrbe i odvodnje
- izgradnja novih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u skladu s europskim standardima
- izgradnja novih postrojenja za sortiranje i recikliranje otpada
- edukacija lokalnog stanovništva i turista o održivom korištenju vode, održivom gospodarenju otpadom i otpadnim vodama
- rekonstrukcija i modernizaciju lokalnih prometnica i poboljšanje javne rasvjete
- izgradnja novih parkirališnih zona
- rješavanje imovinsko-pravnih odnosa te prostorno-planske dokumentacije.

o Energetska učinkovitost

Strateškim promišljanjem i sustavnim radom Zadarska je županija vodeća u Hrvatskoj po investicijama u obnovljive izvore energije, osobito na području korištenja energije vjetra. Prva je izradila Atlas vjetra i Atlas dozračene sunčeve energije koji su podloga za niz projekata obnovljivih izvora energije koji se realiziraju. Također, prva vjetroelektrana u Hrvatskoj puštena je u rad upravo na području Zadarske županije. Kada je riječ o obnovljivim izvorima energije (OIE) na području Zadarske županije, najčešće se koristi energija vjetra, dok su potencijali energije od sunca, vode i biomasa nedovoljno iskorišteni. Na području Zadarske županije potrebe za energijom u najvećoj mjeri podmiruju se iz derivata nafte i električne energije pa se nameće potreba za daljnjim povećanjem udjela obnovljivih izvora energije u njezinoj ukupnoj potrošnji. Također, zamjetno je nedovoljno korištenje u javnom sektoru elektro i toplinskih postrojenja koja koriste energiju Sunca, osobito na otocima i u ruralnim područjima. Postojeći sustavi distribucije i prijenosa električne energije suočavaju se s infrastrukturnim ograničenjima, a razina korištenja lokalno proizvedene energije još uvijek je ispod mogućnosti koje pruža prirodni potencijal. Navedeno upućuje na potrebu snažnijeg strateškog pristupa energetskoj tranziciji, koja će omogućiti bolje iskorištavanje dostupnih resursa, smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima te usklađivanje županijskih prioriteta s nacionalnim i europskim ciljevima u području klimatske politike. Potrebno je povećati udio obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji, u skladu s ciljevima Europskog zelenog plana i Nacionalne strategije energetskog razvoja RH do 2030. s

pogledom na 2050. godinu, razvijati projekte energetske učinkovitosti u zgradarstvu i komunalnoj infrastrukturi, sukladno ciljevima Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Republike Hrvatske (NECP), i osigurati energetsku samodostatnost otoka putem otočnih energetskih zajednica temeljenih na OIE i rješenjima za pohranu energije, u skladu s politikom čistih energetskih otoka EU.

Razvojne potrebe:

- kontinuirano provođenje energetske obnove zgrada u nadležnosti Zadarske županije
- povećanje kapaciteta iz obnovljivih izvora energije, poglavito na području vjetroelektrana i fotonaponskih elektrana
- poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u javnim i privatnim objektima putem subvencioniranja postavljanja solarnih panela i toplinskih pumpi za kućanstva i poduzeća
- povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u sektoru industrije i poljoprivrede
- unaprjeđenje mreže za prijenos i distribuciju električne energije radi omogućavanja priključenja većeg broja obnovljivih izvora energije
- razvoj pilot-projekata energetskih zajednica i otočnih energetskih sustava s ciljem povećanja energetske neovisnosti
- poticajna politika za korištenje biomase, geotermalne energije i drugih lokalno dostupnih izvora energije
- osiguravanje većeg stupnja energetske samodostatnosti otoka i udaljenih područja kroz razvoj integriranih rješenja temeljenih na OIE i pohrani energije
- edukacija građana, poduzetnika i javnih institucija o mogućnostima korištenja OIE i energetskih ušteda.

o Zaštita okoliša

Zadarska županija obiluje prirodnim resursima i vrijednim ekosustavima, uključujući nacionalne parkove, parkove prirode, zaštićene krajobraze i mrežu Natura 2000 područja. Održivo upravljanje tim resursima predstavlja strateški prioritet, budući da su oni temelj gospodarskog razvoja, posebice turizma i poljoprivrede. Međutim, županija se suočava s nizom izazova: pritisci masovnog turizma, povećane količine otpada, onečišćenje mora i obalnog pojasa, klimatske promjene koje uzrokuju češće ekstremne vremenske pojave te rizici od požara i poplava. Infrastruktura za gospodarenje otpadom i otpadnim vodama još uvijek nije ravnomjerno razvijena, dok se sustavi prevencije i prilagodbe klimatskim promjenama trebaju dodatno ojačati. Neprocjenjiva i raznolika prirodna baština Zadarske županije kompleksan je prostor vrlo osjetljivog morskog i kopnenog ekosustava. Razvoj biljnih i životinjskih zajednica na otocima i kopnu često je ograničen prirodnim fenomenom krša koji obilježava specifičan mehanizam otjecanja vode i oskudni uvjeti. Sve češće pojave onečišćenja, a ponekad zagađenja ili trajne devastacije, posebno se ističu u gušće naseljenim zonama i zonama intenzivnije gospodarske djelatnosti. Na kakvoću tla na području Zadarske županije

nepovoljno može utjecati nepropisno korištenje kemijskih sredstava u poljoprivredi, erozija zemljišta, smanjivanje površina pod šumom, demografska ekspanzija i urbanizacija, industrija te pojava ekstremnih klimatskih uvjeta (duga sušna razdoblja, poplave).

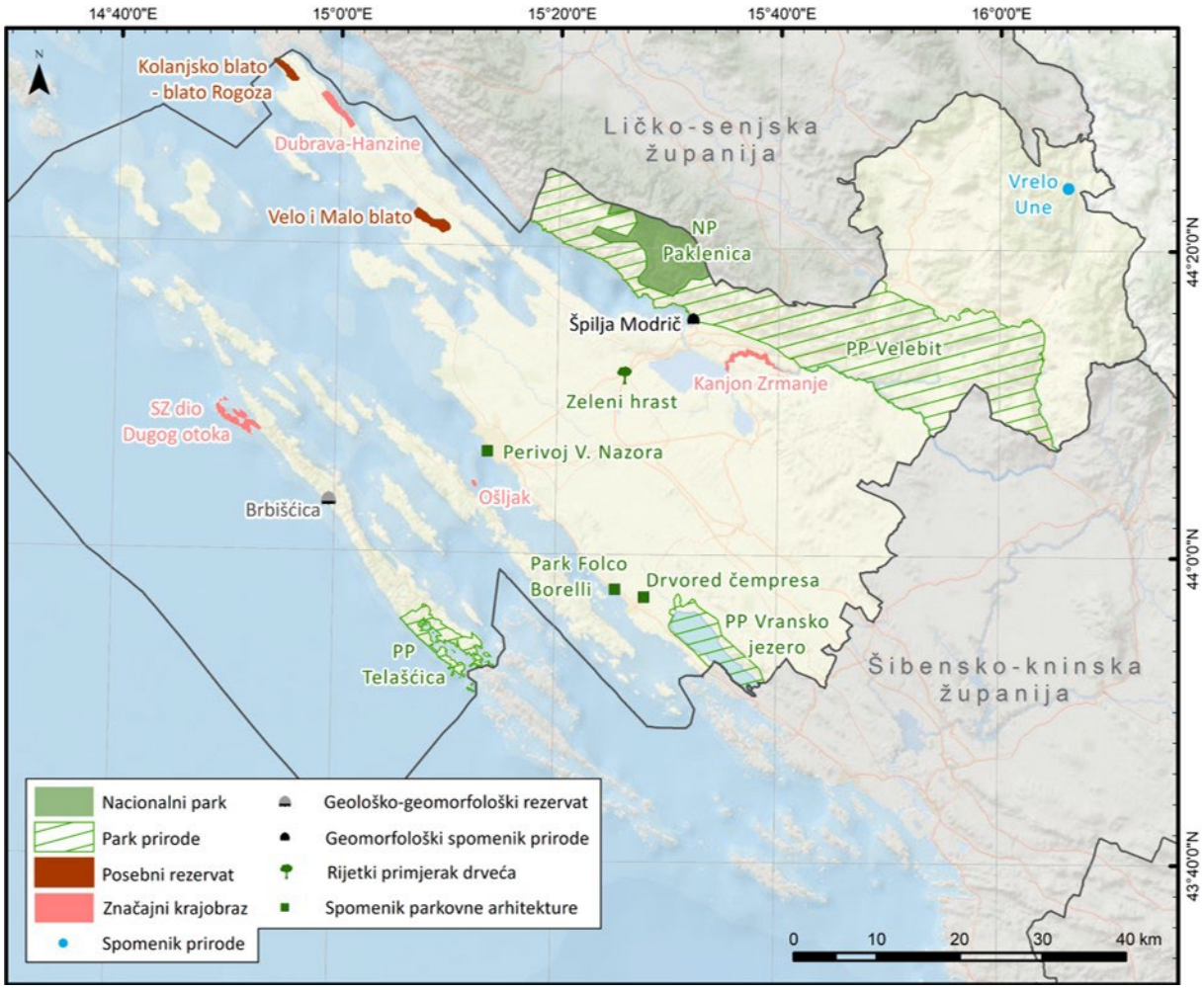

Slika 4. Zaštićeni dijelovi prirode u Zadarskoj županiji

Izvor: ZADRA NOVA, 2021.

U lukama otvorenim za javni promet i lukama posebne namjene u kojima se odvijaju brojne ljudske aktivnosti, mogući utjecaji na okoliš su višestruki – onečišćenje naftnim derivatima, otpadnim vodama, otpadom i metalima, zatim ekološke nesreće, onečišćenje balastnim vodama te aktivnosti vezane za akvatorij i objekte na kopnu. Kada je riječ o onečišćenju zraka, s obzirom da na području Zadarske županije ne postoje industrijska postrojenja koja imaju značajan utjecaj na kvalitetu zraka, glavni izvor onečišćenja je – promet. Veliki problemi na području Zadarske županije su i nedovoljno razvijen sustav odvodnje, vodoopskrbe te zbrinjavanja otpada i recikliranja otpada, uz velik broj ilegalnih i zatvorenih nesaniranih odlagališta koja su direktna prijetnja okolišu. Zadarska županija prepoznaje važnost pružanja pravovremenog odgovora na navedene izazove i provodi strateški usmjerene mjere, aktivnosti i projekte i na ovaj način doprinosi ostvarivanju ciljeva Europskog

zelenog plana, Strategije prilagodbe klimatskim promjenama RH i nacionalnih politika zaštite okoliša, a čime se osigurava održiv razvoj i očuvanje prirodnih resursa za buduće generacije.

Razvojne potrebe:

- jačanje sustava zaštite prirodnih resursa i biološke raznolikosti kroz unaprjeđenje praćenja stanja okoliša i provedbu mjera očuvanja
- promicanje održavanja, zaštite i promidžbe zaštićenih lokaliteta i osjetljivih ekosustava strožim mjerama očuvanja
- razvoj i provedba mjera prilagodbe klimatskim promjenama, uključujući sustave za prevenciju i upravljanje rizicima od poplava, suša i požara
- unaprjeđenje i izgradnja sustava odvodnje, vodoopskrbe te zbrinjavanja otpada na području cijele Zadarske županije
- ulaganje u sustave za pročišćavanje otpadnih voda, proširenje kanalizacijske mreže i modernizaciju postojećih uređaja
- jačanje sustava gospodarenja otpadom i povećanje postotka reciklaže kroz izgradnju novih reciklažnih dvorišta i unaprjeđenje postojećih te uvođenje digitalnih sustava za praćenje otpada
- poticanje ulaganja u zelenu infrastrukturu i prirodno utemeljena rješenja (npr. zaštitni pojasevi, zelene površine u urbanim sredinama)
- provođenje programa edukacije i informiranja lokalnog stanovništva, gospodarskih subjekata te turista o održivom korištenju vode, gospodarenju otpadom te otpadnim vodama i smanjenju korištenja štetnih tvari u poljoprivredi i drugim djelatnostima
- razvoj ekoloških edukacijskih programa.

o Socijalna zaštita i demografija

Demografski i socijalni trendovi u Zadarskoj županiji jasno ukazuju na duboke strukturne izazove s kojima se ovo područje suočava te na potrebu za usmjerenim i održivim mjerama socijalne politike i demografske revitalizacije.

Negativan prirodni prirast, visok udio starijeg stanovništva u ukupnoj populaciji te izrazito neuravnotežena prostorna raspodjela – pri čemu gotovo 60 posto stanovnika Zadarske županije živi u svega šest gradova – temeljna su demografska obilježja ovoga područja. Osim ispodprosječne gustoće naseljenosti, ključna karakteristika županije jest izražen trend starenja populacije, zbog čega je skrb o starijim osobama postala jedno od najvažnijih društvenih i razvojnih pitanja. U proteklom razdoblju kontinuirano raste broj osoba starijih od 65 godina, dok se istodobno smanjuje broj djece i mladih. Prema procjeni stanovništva za 2023. godinu, udio djece od 0 do 14 godina iznosi 14,4 posto (23.478 osoba), dok stariji od 65 godina čine čak 24,3 posto stanovništva (39.680 osoba). Time je gotovo svaka četvrta osoba u županiji starija od 65 godina, a na svakih stotinu radno sposobnih dolazi četrdeset starijih osoba, što potvrđuje dubinu procesa demografskog starenja.

Prevencija i ublažavanje depopulacije, odnosno povećanje nataliteta te stvaranje povoljnijih uvjeta za život mladih i obitelji, predstavljaju nužne strateške ciljeve. U tom smislu, posebno je važno olakšati stambeno zbrinjavanje mladih, unaprijediti dostupnost i kvalitetu predškolskog odgoja i obrazovanja, poticati ostanak i povratak u županiju te ulagati u infrastrukturu i društvene sadržaje u ruralnim i otočnim sredinama. Konkretne mjere uključuju financijsku potporu pri kupnji i obnovi nekretnina, izgradnju i proširenje kapaciteta dječjih vrtića i jaslica, sufinanciranje izgradnje i opremanja dječjih igrališta te povećanje naknada za novorođenu i posvojenu djecu.

Tablica 2. Stanovništvo prema starosti i spolu na području Zadarske županije u 2023. godini

Dob	Muškarci	Žene	Ukupno
0 – 4	3.848	3.681	7.529
5 – 9	3.914	3.657	7.571
10 – 14	4.346	4.032	8.378
15 – 19	4.315	4.033	8.348
20 – 24	4.449	4.157	8.606
25 – 29	4.988	4.762	9.750
30 – 34	4.777	4.523	9.300
35 – 39	5.044	4.892	9.936
40 – 44	5.459	5.454	10.913
45 – 49	5.287	5.507	10.794
50 – 54	5.100	5.236	10.336
55 – 59	5.408	5.637	11.045
60 – 64	5.333	5.702	11.035
65 – 69	5.701	6.052	11.753
70 – 74	5.175	5.642	10.817
75 – 79	3.435	4.187	7.622
80 – 84	2.226	3.107	5.333
85 i više	1.434	2.721	4.155
Ukupno	**80.239**	**82.982**	**163.221**

Izvor: Procjena stanovništva u RH u 2023. godini, DZS, 2025., obrada ZADRA NOVA

Prevencija i ublažavanje depopulacije, odnosno povećanje nataliteta te stvaranje povoljnijih uvjeta za život mladih i obitelji, predstavljaju nužne strateške ciljeve. U tom smislu, posebno je važno olakšati stambeno zbrinjavanje mladih, unaprijediti dostupnost i kvalitetu predškolskog odgoja i obrazovanja, poticati ostanak i povratak u županiju te ulagati u infrastrukturu i društvene sadržaje u ruralnim i otočnim sredinama. Konkretne mjere uključuju financijsku potporu pri kupnji i obnovi nekretnina,

izgradnju i proširenje kapaciteta dječjih vrtića i jaslica, sufinanciranje izgradnje i opremanja dječjih igrališta te povećanje naknada za novorođenu i posvojenu djecu.

Istodobno, starenje stanovništva donosi brojne izazove za zdravstveni, mirovinski i sustav socijalne skrbi, ali i za tržište rada te obrazovni sustav. U Zadarskoj županiji prepoznaje se potreba za jačanjem skrbi o hrvatskim braniteljima kroz sustavniji razvoj veteranske zdravstvene i socijalne zaštite, koja bi obuhvatila medicinsku rehabilitaciju, psihološku podršku i programe socijalne uključenosti. Posebna se pozornost treba posvetiti i umirovljenicima jer starenje stanovništva povećava potrebu za dodatnim kapacitetima domova za starije i nemoćne, kao i za razvojem izvaninstitucionalnih oblika pomoći poput dnevnih centara i mobilnih timova. Takvi oblici skrbi pridonose očuvanju kvalitete života starijih osoba, omogućuju dulji boravak u vlastitim domovima i smanjuju pritisak na institucionalne kapacitete. Iako je u proteklom razdoblju učinjen značajan iskorak izgradnjom Odjela za Alzheimer u Domu za starije i nemoćne Zadar s kapacitetom od 20 korisnika te izgradnjom Centra za koordinaciju palijativne skrbi Zadarske županije, odnosno hospicija u Babindubu, i dalje se uočava nedostatak institucionalnih kapaciteta za smještaj starijih i nemoćnih osoba, kao i manjak razvijenih izvaninstitucionalnih usluga poput dnevnih boravaka. Poseban problem je nedostatna dostupnost socijalnih usluga u svim dijelovima županije, ali i nedovoljan broj stručnih djelatnika u postojećim ustanovama, što ograničava učinkovitost sustava.

Zadarska županija suočava se s izraženim demografskim promjenama koje uključuju starenje stanovništva, depopulaciju ruralnih i otočnih prostora te iseljavanje mladih i radno aktivnih građana. U takvim okolnostima raste potreba za osnaživanjem socijalne zaštite, kako bi se odgovorilo na zahtjeve starijih i nemoćnih osoba, socijalno ugroženih skupina i osoba s invaliditetom. Unatoč postojanju razvijene mreže ustanova i aktivnoj ulozi civilnog društva, jasno su vidljivi infrastrukturni i kadrovski nedostaci te nužnost daljnjeg razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi i inovativnih socijalnih usluga koji će omogućiti kvalitetniju i ravnomjerniju dostupnost skrbi svim građanima županije. U širem smislu, ove potrebe upućuju na važnost sustavnog unaprjeđenja socijalne zaštite kako bi se osigurala veća društvena sigurnost, međugeneracijska solidarnost i socijalna uključenost najranjivijih skupina.

Razvojne potrebe:

- osiguravanje povoljnijih uvjeta stanovanja za mlade obitelji kroz programe subvencioniranja stambenih kredita i izgradnje stanova
- povećanje dostupnosti i kapaciteta predškolskih ustanova (dječji vrtići, jaslice), uključujući programe produženog boravka, osobito u ruralnim i otočnim područjima
- poticanje financijske sigurnosti obitelji kroz naknade za novorođenu djecu i potpore za obitelji s više djece
- razvijanje programa rane intervencije i inkluzije
- izgradnja i opremanje dječjih igrališta kao i vanjskih športskih terena – vježbališta te zelenih parkova na području Zadarske županije
- jačanje kapaciteta ustanova socijalne skrbi, s naglaskom na domove za starije i nemoćne osobe, centre za pružanje usluga u zajednici te dnevne centre na području cijele županije

- povećanje naknade za smještaj umirovljenika u privatnim domovima
- razvoj mreže socijalnih usluga u lokalnim zajednicama, osobito u ruralnim i otočnim područjima, uključujući usluge pomoći u kući, mobilne timove i programe za osobe s invaliditetom
- poboljšanje kvalitete života i jačanje socijalne inkluzije starijeg stanovništva na području cijele županije
- povećanje razine uključenosti organizacija civilnog društva i volonterskih programa u pružanju socijalnih usluga
- digitalizacija procesa u sustavu socijalne skrbi radi veće učinkovitosti, transparentnosti i dostupnosti korisnicima.

Zdravstvena zaštita

Zdravstvena zaštita od ključne je važnosti za osiguranje visokog životnog standarda, a popunjavanje mreže javne zdravstvene službe jedna je od važnijih zadaća kojom jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite stanovništva.

Mrežom javne zdravstvene službe za područje županije utvrđuje se: potreban broj zdravstvenih ustanova, potreban broj postelja, najveći mogući broj zdravstvenih timova i privatnih zdravstvenih radnika (na razini PZZ-a: najveći broj zdravstvenih timova, patronažnih sestara, privatnih praksi za zdravstvenu njegu), najveći mogući broj fizioterapeuta, logopeda, radnih terapeuta, timova za palijativnu skrb.

Za ispunjavanje obveza i ciljeva zdravstvene zaštite u Mreži javne zdravstvene službe Zadarska županija osnivač je šest zdravstvenih ustanova: na sekundarnoj/bolničkoj razini to su Psihijatrijska bolnica Ugljan i Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru; na primarnoj razini zdravstvene zaštite to su Dom zdravlja Zadarske županije, Zavod za javno zdravstvo Zadar, Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije i Ljekarna Zadar. Osim toga, u mreži javne zdravstvene službe za područje Zadarske županije je Opća bolnica Zadar nad kojom od 2023. godine osnivačka prava ima Ministarstvo zdravstva.

Osim javnih zdravstvenih ustanova određene zdravstvene djelatnosti u mreži javne zdravstvene službe mogu obavljati privatni zdravstveni djelatnici i ustanove. U Tablici 2. prikazane su djelatnosti primarne zdravstvene zaštite koje obavljaju timovi Doma zdravlja Zadarske županije i privatni zdravstveni radnici u ordinacijama privatne prakse.

Tablica 3. Timovi primarne zdravstvene zaštite u Mreži javne zdravstvene službe

Timovi primarne zdravstvene zaštite u Mreži JZS-a – ordinacije privatne prakse i Doma zdravlja ZŽ					
Djelatnost	**Potreban broj timova**	**Dom zdravlja Zadarske županije**	**Privatne ordinacije - prostor**		**Ugovoreni broj timova**
			Zakup DZ	**Vlastiti**	
Obiteljska/opća	101	36	38	24	98
Dentalna	90	20	32	28	80
Pedijatrija	14	2	4	4	10
Ginekologija	13	7	5	0	12
Medicina rada	7	1	1	4	6
Zdravstvena njega u kući	52	8	1	43	52
Laboratorijska dijagnostika	7	6*	1	0	7
UKUPNO	**284**	**80**	**82**	**102**	**264**

**tri tima laboratorijske dijagnostike ugovorena su u sklopu djelatnosti Opće bolnice Zadar*

Izvor: Upravni odjel za zdravstvo Zadarske županije, rujan 2025. godine

Ključno za zdravstvenu zaštitu jest da se ona provodi na načelu sveobuhvatnosti, kontinuiranosti, dostupnosti kvalitete i cjelovitog pristupa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, specijaliziranog pristupa u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti te načelima supsidijarnosti i integracije.

Zbog teritorijalnih specifičnosti (gustoća naseljenosti) i teže prometne povezanosti u nekim dijelovima županija (otoci i brdsko-planinska područja županije) dostupnost zdravstvene zaštite nije ista kao i u urbanim sredinama. Demografska struktura stanovništva s gotovo 24 posto stanovništva starijeg od 65 godina, što je nešto više od stanovništva iste dobi u Europi (21 posto) i u Republici Hrvatskoj (22,3 posto) upućuje na drugačije i kompleksnije zdravstvene potrebe i skrb.

Značajan izazov za sve sustave zdravstva predstavlja mobilnost radne snage, osobito kada su u pitanju liječnici i medicinske sestre koje su najbrojnije profesionalne skupine i čiji nedostatak se osjeća u svim zdravstvenim sustavima. Uočava se smanjen interes za rad u ruralnim i manjim sredinama, a povećava se interes za rad u drugim zemljama i velikim kliničkim zdravstvenim ustanovama.

Kvaliteta zdravstvene skrbi u značajnoj mjeri ovisi o infrastrukturnim uvjetima (prostor i oprema) koje je stalno potrebno usklađivati s važećim normativima i standardima što je značajan izazov za županijski zdravstveni sustav.

Izgradnjom i opremanjem zgrade nove Poliklinike te zgrade Dnevnih bolnica u Općoj bolnici Zadar u kojoj je smješten linearni akcelerator, nastavlja se provedba strateških projekata namijenjenih poboljšanju infrastrukturnih uvjeta obavljanja zdravstvenih djelatnosti na svim razinama zdravstvene zaštite na području Zadarske županije. Jedan od prioriteta, svakako je izgradnja novog, suvremenog Doma zdravlja u Zadru kojim će se osigurati moderni prostori za postojeće i nove djelatnosti čime će se značajno unaprijediti kvaliteta skrbi.

Osim ulaganja u modernizaciju zdravstvenog sustava u skladu sa suvremenom medicinskom doktrinom, medicinsko-tehnološkom opremom nastavljaju se i projekti energetske obnove preostalih objekata zdravstvenih ustanova – Psihijatrijske bolnice Ugljan i Doma zdravlja Zadarske županije (Benkovac, Obrovac, Pag). Izgradnjom Centra žurnih službi u Poličniku omogućit će se Zavodu za hitnu medicinu Zadarske županije, kao najmlađoj zdravstvenoj ustanovi, obavljanje djelatnosti hitne medicine (zračni prijevoz / HEMS i prijevoz morem) i sanitetskog prijevoza u najsuvremenijim uvjetima.

Uz Opću bolnicu Zadar koja se uvođenjem novih i kvalitetnijih usluga, osobito za onkološke bolesnike, afirmirala kao medicinska ustanova koja nadilazi granice županije i ostale zdravstvene ustanove uvođenjem novih usluga poput mobilnog ljekarništva (Ljekarna Zadar), rane intervencije i stacionarne skrbi za palijativne bolesnike (Dom zdravlja Zadarske županije) te zdravstvenog turizma (Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru) dodatno doprinose zadovoljenju potreba za kvalitetnijom zdravstvenom zaštitom.

Sektor zdravstva Zadarske županije suočava se s nizom izazova koji proizlaze iz demografskih kretanja, geografskog položaja i infrastrukturnih ograničenja. Iako županija raspolaže razvijenom mrežom primarne zdravstvene zaštite i značajnim bolničkim kapacitetima, postojeća infrastruktura i kadrovski potencijali zahtijevaju daljnja ulaganja i modernizaciju. Poseban izazov predstavlja osiguravanje ravnomjerne dostupnosti zdravstvenih usluga u otočnim i ruralnim područjima kao i osiguranje dostatnog broja specijalista u pojedinim granama medicine.

Zaključno, u četverogodišnjem razdoblju obuhvaćenim provedbenim programom planirano je ulaganje u objekte zdravstvenih ustanova, proširenje mreže specijalističkih usluga te osiguravanje dostatnog broja zdravstvenih djelatnika za popunjavanje mreže primarne zdravstvene zaštite kroz subvencije za deficitarne djelatnosti. Planira se podizanje kvalitete skrbi dodatnim ulaganjem u hitni i sanitetski prijevoz te proširenje mreže sanitetskog prijevoza kako bi zdravstvene usluge bile dostupnije u udaljenim područjima županije. Nabavom nove medicinske opreme na područjima postojećih Ispostava Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije (u Zadru, Starigradu, Obrovcu, Benkovcu, Pagu, Ninu, Biogradu, na otoku Ugljanu i u Posedarju) te radnih jedinica i ordinacija Doma zdravlja Zadarske županije kao i uvođenjem novih usluga poboljšat će se dostupnost laboratorijske, radiološke i ultrazvučne dijagnostike, a samim time smanjiti pritisak na bolnički sustav.

Razvojne potrebe:

- osiguranje dostatnog broja zdravstvenih djelatnika za popunjavanje mreže javne zdravstvene službe
- specijalističko usavršavanje za deficitarna zanimanja u zdravstvu, trajno stručno usavršavanje zdravstvenih djelatnika
- jačanje infrastrukturnih kapaciteta zdravstvenih ustanova

- unaprjeđenje dostupnosti zdravstvene zaštite u otočnim i ruralnim područjima
- unaprjeđenje dostupnosti zdravstvene zaštite rizičnih skupina
- poboljšanje dostupnosti stacionarne palijativne skrbi na razini primarne zdravstvene zaštite
- razvijanje programa promicanja zdravlja, prevencije i rane dijagnostike bolesti
- podrška zdravstvenim ustanovama u pružanju zdravstvenih usluga izvan mreže javne zdravstvene službe (zdravstveni turizam)
- digitalizacija zdravstvenog sustava radi učinkovitijeg upravljanja podacima.

o Sustav civilne zaštite

Sustav civilne zaštite Zadarske županije potvrđuje visoku razinu institucionalne razvijenosti i operativne sposobnosti, izgrađene na iskustvima iz Domovinskog rata i višegodišnjem upravljanju elementarnim nepogodama. Njegova učinkovitost temelji se na koordiniranom djelovanju stožera, vatrogasnih postrojbi, žurnih službi i drugih operativnih snaga, a pokazatelj od 93 člana operativnih snaga civilne zaštite na 10.000 stanovnika[39] potvrđuje usmjerenost na jačanje ljudskih kapaciteta i pripravnosti.

Unatoč stabilnosti sustava, okruženje obilježava rast učestalosti i intenziteta prirodnih prijetnji povezanih s klimatskim promjenama, uz dodatne operativne pritiske koje stvaraju sezonsko povećanje broja stanovnika tijekom turističke sezone, kao i intenziviranje pomorskog prometa povećavajući rizik onečišćenja mora. Ove okolnosti naglašavaju potrebu za sustavnim upravljanjem rizicima, uključujući stalnu reviziju procjena, razvoj nadzornih rješenja za teško dostupna područja te snažnije povezivanje civilne i zdravstvene zaštite u odgovoru na epidemije, tehničko-tehnološke ugroze i druge izvanredne situacije.

Operativna struktura županijskog sustava civilne zaštite pokazuje visoku razinu funkcionalnosti, a kontinuirana suradnja s vatrogasnim postrojbama, policijom, hitnom medicinskom službom, HGSS-om, Crvenim križem i drugim dionicima oblikuje integrirani pristup upravljanju krizama. Izgradnja Centra žurnih službi u Poličniku nameće se kao ključna potreba u daljnjem razvoju sustava. Trenutna fragmentiranost službi, njihova prostorna disperzija i ograničena koordinacija otežavaju pravovremeno reagiranje u kriznim okolnostima. Centralizacijom bi se osigurala učinkovitija komunikacija, brža reakcija i racionalnije korištenje resursa, čime bi se značajno unaprijedila sigurnost stanovnika i kvaliteta hitnog medicinskog odgovora.

Daljnji razvoj sustava civilne zaštite zahtijeva trajna ulaganja u ljude, znanje i tehnologije, uz istodobno jačanje sigurnosne kulture građana kroz edukaciju, pripravnost kućanstava i jasne protokole krizne komunikacije. Samo kroz cikličko upravljanje rizicima – planiranje, vježbanje, evaluaciju i prilagodbu – moguće je očuvati postignutu razinu sigurnosti i osigurati dugoročnu otpornost zajednice u suočavanju s novim izazovima.

Razvojne potrebe:

[39] Zadarska županija, Vatrogasna zajednica Zadarske županije

- jačanje tehničke opremljenosti i infrastrukturnih kapaciteta vatrogasnih postrojbi, hitnih službi i drugih operativnih snaga nabavkom opreme, vozila i plovila
- ulaganja u jačanje ljudskih kapaciteta (osnaživanje sposobnosti operativnih snaga sustava Civilne zaštite) i poboljšanje uvjeta rada
- uspostava i opremanje županijskog centra za upravljanje kriznim situacijama
- unaprjeđenje sustava predviđanja i prevencije prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća, s naglaskom na poplave, požare i potrese
- poticanje međusektorske suradnje za kvalitetnije nošenje s kriznim situacijama
- izgradnja sustava nadzora od požara i onečišćenja kojim će biti obuhvaćeni i teže dostupni dijelovi Zadarske županije.

o Obrazovanje

Odgoj i obrazovanje u Zadarskoj županiji predstavljaju temeljne odrednice društvenog i gospodarskog razvoja te ključne preduvjete za oblikovanje odgovornih i kompetentnih pojedinaca. Sustav obuhvaća sve razine, od predškolskog do tercijarnog obrazovanja, pri čemu se prepoznaje značajna koncentracija institucija i kadrova u gradu Zadru. Ta koncentracija s jedne strane omogućuje postizanje visoke razine kvalitete i kapaciteta, dok s druge strane otvara pitanje dostupnosti i ravnomjernog razvoja obrazovnih mogućnosti u manje naseljenim, otočnim i ruralnim područjima županije.

U području ranog i predškolskog odgoja u školskoj godini 2024./2025. djeluje ukupno 96 ustanova u koje je uključeno 6302 djece[40]. Ovi podaci potvrđuju da je u proteklom razdoblju ostvaren kontinuirani rast kapaciteta i obuhvata, ali istodobno ukazuju na potrebu daljnjeg proširenja mreže vrtića i podizanja kvalitete programa, osobito u slabije razvijenim i prostorno udaljenijim općinama.

U osnovnoškolskom obrazovanju županija raspolaže sa 116 ustanova koje pohađa 13.275 učenika[41]. Iako je vidljiv napredak u organizaciji jednosmjenske nastave, cilj mora biti njezina potpuna implementacija na razini svih škola, što uključuje dogradnje i nove investicije u infrastrukturne kapacitete. Time se stvaraju uvjeti za uvođenje cjelodnevne škole, suvremenog modela koji ne samo da rasterećuje učenike nego omogućuje bolje povezivanje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti. Posebna razvojna potreba odnosi se na sustavno širenje usluge produženog boravka, koja je u ovom trenutku organizirana u tek ograničenom broju škola, čime se ne odgovara u potpunosti na potrebe obitelji s manjom dostupnošću pedagoških sadržaja. Materijalni uvjeti obrazovanja još uvijek ne odgovaraju potpuno suvremenim standardima, pa je potrebno nastaviti s izgradnjom novih školskih zgrada i športskih dvorana, energetskom obnovom postojećih objekata i uvođenjem pametnih učionica i digitalnih alata. Digitalizacija nastave, uključujući besplatan internet, pametne tehnologije i

[40] DZS, Obrazovanje – pregled po županijama (29. kolovoza 2025.), dostupno na: https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/#:~:text=Obrazovanje%20%E2%80%93%20pregled%20po%20%C5%BEupanijama%20(29.%20kolovoza%202025.)
[41] Ibid.

kontinuiranu edukaciju nastavnika, predstavlja preduvjet za oblikovanje učenika spremnih na izazove digitalnog društva i gospodarstva.

Srednjoškolski sustav, koji u školskoj godini 2024./2025. obuhvaća 36 škola s ukupno 6684 učenika[42], suočen je s dvostrukim izazovom: osigurati kvalitetne uvjete rada kroz daljnju modernizaciju infrastrukture i istodobno nastaviti prilagodbu programa potrebama društva i gospodarstva. Posebno se ističe potreba jačanja upisa u deficitarna zanimanja i programe u STEM području, pri čemu je nužno podržavati sustavne modele stipendiranja i pružanja potpora u obrazovanju koji osiguravaju dovršetak obrazovnog procesa i ostanak mladih stručnjaka u županiji.

Na tercijarnoj razini, u akademskoj godini 2024./2025. evidentirano je 4279 upisanih studenata iz Zadarske županije, a u 2024. godini studij je završilo 834 diplomiranih[43]. Sveučilište u Zadru kao stožerna institucija obrazovnog i znanstvenog sustava ima središnju ulogu u oblikovanju intelektualnog kapitala županije. Njegova uključenost u europske alijanse i međunarodne projekte doprinosi internacionalizaciji, ali je potrebno snažnije povezivanje s regionalnim gospodarstvom, razvojnim inicijativama i sustavom cjeloživotnog učenja. Posebnu vrijednost ima razvoj programa prekvalifikacija i dodatnih osposobljavanja koji odgovaraju na tehnološke i demografske promjene te jačaju otpornost radne snage.

U području inkluzivnosti prepoznaje se sustavno osiguravanje pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama, čime se stvara jednak pristup obrazovanju i potiče socijalna uključenost. Paralelno se razvijaju programi za prepoznavanje i poticanje darovitih učenika. Radionice iz matematike i hrvatskoga jezika, u koje je u 2024./2025. uključeno 69 učenika i 10 mentora[44], potvrđuju važnost sustavnog pristupa izvrsnosti. Njihovo širenje i institucionalizacija kroz centre izvrsnosti osigurali bi dugoročan razvoj potencijala mladih u STEM i humanističkom području.

Športska infrastruktura je važan aspekt cjelovitog odgojno-obrazovnog procesa. Ulaganja u školske dvorane, igrališta i športske terene nisu samo dopuna nastavnom programu, nego i bitan preduvjet za promicanje zdravih stilova života, tjelesne aktivnosti i socijalizacije djece i mladih. Redovito organizirana školska natjecanja dodatno potiču timski rad, disciplinu i natjecateljski duh, a njihovo proširenje i sustavno povezivanje s obrazovnim sadržajima važno je za cjelokupni razvoj učenika.

Digitalna transformacija obrazovnog sustava zahtijeva višerazinske intervencije. Osim ulaganja u opremu i prostor, potrebno je osigurati podršku učenicima, roditeljima i nastavnicima u suočavanju s izazovima digitalnog doba. Planirano osnivanje Centra za sigurniji internet u Zadru važan je iskorak u pružanju stručne pomoći i edukacije o temama poput zaštite identiteta, *cyberbullyinga*, *sextorsionga* i ovisnosti o videoigrama. Time se obrazovanje oblikuje kao sustav koji istodobno promiče inovativnost i sigurnost.

Razvoj regionalnih centara kompetentnosti u zdravstvu i strojarstvu potvrđuje potrebu za modernizacijom strukovnog obrazovanja i njegovim snažnijim povezivanjem s tržištem rada. Istodobno, planirana izgradnja zaštitnih radionica za osobe s invaliditetom i druge ranjive skupine

[42] Ibid.
[43] Ibid.
[44] Izvješće o provedbi provedbenog programa Zadarske županije 2021. – 2025. za 2024. godinu

predstavlja važan korak prema socijalnoj uključenosti i ravnopravnosti jer takvi prostori ne osiguravaju samo zapošljavanje, nego i osjećaj korisnosti i samostalnosti.

Analizom postojećeg stanja može se zaključiti kako Zadarska županija raspolaže stabilnim i razvijenim sustavom obrazovanja, ali istodobno suočenim s jasnim potrebama: potpunom implementacijom jednosmjenske i cjelodnevne škole, širenjem predškolskih kapaciteta, modernizacijom školske infrastrukture, snažnijim ulaganjem u digitalizaciju i STEM, razvojem športskih sadržaja, jačanjem veza obrazovanja i gospodarstva, sustavnim stipendiranjem deficitarnih zanimanja, prepoznavanjem i poticanjem darovitih te daljnjim osiguravanjem inkluzivnog pristupa za djecu s teškoćama i ranjive skupine. Sustavno ulaganje u ove segmente omogućit će da obrazovni sustav Zadarske županije bude konkurentan, održiv i socijalno osjetljiv, s jasnom orijentacijom prema potrebama djece i mladih kao nositelja budućeg društvenog i gospodarskog razvoja.

Razvojne potrebe:

- izgradnja, energetska obnova, modernizacija i opremanje novih školskih objekata, prilagodba nastavnih programa u srednjim školama i studijskim programima na Sveučilištu u Zadru potrebama društva i gospodarstva
- prilagodba školskih zgrada suvremenim obrazovnim standardima i opremanje svih škola (rad u jednoj smjeni, rad s novim tehnologijama, digitalizacija i dr.)
- ulaganja u razvoj digitalnih kompetencija učenika, nastavnika i studenata, u skladu s prioritetima nacionalne digitalne strategije
- objedinjavanje istovrsnih ili po programima sličnih srednjih škola u veće škole
- unaprjeđenje predškolske infrastrukture radi povećanja dostupnosti vrtića i jaslica, posebno u ruralnim i otočnim područjima
- osnivanje Centra za sigurniji internet
- poticanje djece i mladih na bavljenje športom kroz ulaganja u školsku športsku infrastrukturu i organiziranje školskih športskih natjecanja
- povećavanje stipendiranja učenika i studenata u deficitarnim zanimanjima u područjima tehnike, biotehnologije, medicine i prirodoslovlja
- poticanje inkluzije osoba s invaliditetom i ostalih ranjivih skupina na tržište rada
- uspostava centra izvrsnosti u školskim ustanovama radi edukacije učitelja, nastavnika i profesora kako bi stekli suvremena znanja u prepoznavanju i radu s nadarenim učenicima.

o Kultura i kreativne industrije

Kulturna i kreativna baština Zadarske županije predstavlja snažan resurs društvenog, gospodarskog i identitetskog razvoja, no njezino očuvanje, valorizacija i integracija u suvremene tokove nailaze na niz strukturnih prepreka koje je nužno sustavno adresirati. Iako županija raspolaže bogatim nasljeđem, kako materijalnim tako i nematerijalnim, ono nerijetko ostaje nedovoljno valorizirano zbog nedostatka stabilnih financijskih ulaganja, što ukazuje na potrebu sustavnog ulaganja u mehanizme zaštite, istraživanja i interpretacije. Podaci iz provedbenih izvješća ukazuju na kontinuirana ulaganja u kulturne ustanove i programe, no posjećenost kulturnih ustanova i manifestacija u 2024. godini, s evidentiranih 328.068 posjetitelja, nešto je niža u odnosu na prethodne godine. Međutim, navedene brojke ne

odražavaju stvarnu posjećenost jer značajan broj manifestacija nije obuhvaćen formalnim evidencijama. Ujedno, struktura posjećenosti jasno pokazuje dominaciju urbanih središta, dok je prostorna dostupnost kulture u ruralnim područjima i na otocima i dalje ograničena, unatoč nastojanjima da se organizira veći broj događaja izvan županijskog središta.

Zadarska županija pritom je ostvarila i značajan iskorak u valorizaciji kulturne baštine kroz obnovu i revitalizaciju bedema, dijela venecijanskog obrambenog sustava pod zaštitom UNESCO-a, te kroz obnovu Kneževe i Providurove palače koje su vraćene u funkciju kulturnih središta namijenjenih javnim programima i edukaciji. Dodatno, osnažena je i zaštita podvodne arheološke baštine kroz uspostavu Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju, čime je županija zauzela prepoznatljivo mjesto u zaštiti i promociji kulturnog nasljeđa na europskoj i globalnoj razini. Ova ulaganja trasiraju smjer daljnjih aktivnosti, koje će se nastaviti i kroz projekte poput Arhipelaga kulture, usmjerenog na očuvanje i interpretaciju kulturne i otočne baštine.

S obzirom na sezonalnost kulturnih i kreativnih aktivnosti, koja je usko vezana za turističku dinamiku, potrebno je osmisliti strategije redistribucije kulturnih događanja tijekom cijele godine i na prostoru cijele županije. Time bi se smanjila ovisnost o ljetnim mjesecima, potakla kulturna participacija lokalnog stanovništva te doprinijelo održivoj turističkoj diversifikaciji. Razvoj kulturnog turizma, kao jednog od ključnih oblika valorizacije baštine, zahtijeva ne samo očuvanost kulturnih dobara već i njihovu suvremenu interpretaciju uz pomoć novih tehnologija. Digitalizacija, proširena stvarnost, 3D modeliranje i srodni alati mogu omogućiti atraktivniju prezentaciju sadržaja, ali i učinkovitije upravljanje kapacitetima nosivosti kako bi se očuvala autentičnost i spriječila pretjerana eksploatacija.

Kreativne industrije nose velik potencijal rasta. Njihova snaga proizlazi iz inovativnosti i poduzetničkog duha mikro i malih poduzeća, no njihovo pozicioniranje otežava nedosljedna zakonska regulativa, osobito u području intelektualnog vlasništva, kao i ograničeni financijski kapaciteti kulturnih organizacija. U tom smislu nužno je jačati institucionalne i ljudske resurse, razvijati poslovne kompetencije kadrova u kulturi, te poticati korištenje europskih fondova i međunarodnih izvora financiranja. Posebno se nameće potreba za jačanjem Centra za kreativne industrije, koji već funkcionira kao ključna točka međusektorske suradnje, usavršavanja i razmjene znanja između obrazovnog sustava i industrije.

Vidljiv je i daljnji napredak u obnovi i valorizaciji kulturne baštine kroz projekte poput Arhipelaga kulture, koji integrira fizičku obnovu kulturnih objekata, njihovu interpretaciju i uključivanje lokalnih zajednica. Ovakvi projekti pokazuju smjer u kojem županija treba nastaviti – kombinirajući očuvanje, edukaciju i participaciju s kulturno-turističkim i društvenim funkcijama. No, kako bi se osigurala dugoročna održivost, potrebno je osnažiti svijest lokalnog stanovništva o važnosti baštine, potaknuti njegovo uključivanje u kreiranje kulturnih proizvoda i ojačati vezu između kulture, obrazovanja i svakodnevnog života.

Sve navedeno ukazuje na nužnost daljnjeg strateškog ulaganja u kulturu i kreativne industrije kao integralan dio društvenog i gospodarskog razvoja Zadarske županije. Samo kombinacija financijske stabilnosti, tehnološke inovativnosti, obrazovanih kadrova i aktivnog uključivanja zajednice može osigurati da se kulturna baština i kreativni potencijal pretvore u prepoznatljive vrijednosti koje oblikuju suvremeni identitet regije i njezinu dugoročnu konkurentnost.

Razvojne potrebe:

- osiguravanje stabilnih i povećanih izvora financiranja kulturnih ustanova i programa, uključujući daljnju podršku muzejima, kazalištima i festivalima na području cijele županije
- ulaganje u obnovu i revitalizaciju kulturne infrastrukture (palače, muzeji, centri) i njihovo stavljanje u funkciju suvremenih kulturnih i obrazovnih sadržaja
- razvijanje sustava potpora manifestacijama i kulturnim programima izvan glavne turističke sezone, osobito u ruralnim i otočnim područjima, radi smanjenja sezonalnosti i jačanja dostupnosti kulture
- povećanje broja kulturnih događanja u manjim sredinama i na otocima, uz korištenje pokretnih i inovativnih formata (mobilne izložbe, kulturni brodovi, terenske predstave)
- osnaživanje Centra za kreativne industrije i drugih inkubatora kao mjesta povezivanja obrazovanja, gospodarstva i kulture te pružanja infrastrukturne i stručne podrške malim poduzetnicima u kreativnom sektoru
- jačanje kompetencija kulturnih djelatnika kroz edukacije o digitalnim tehnologijama, interpretaciji baštine, projektnom upravljanju i međunarodnom umrežavanju
- razvijanje integriranog sustava digitalnog marketinga i promocije kulturnih sadržaja, uključujući bolju vidljivost na društvenim mrežama i međunarodnim platformama
- poticaj projekata valorizacije nematerijalne baštine i njezino uključivanje u kulturno-turističke proizvode u kombinaciji s lokalnim identitetom i suvremenim kreativnim praksama
- razvijanje suradnje kulturnih ustanova s obrazovnim institucijama kroz radionice, programe za mlade i uključivanje učenika i studenata u istraživanje i očuvanje baštine.

Javna uprava i administracija

Javna uprava i administracija u Zadarskoj županiji predstavljaju ključni oslonac za učinkovito obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga, ali i temelj za ostvarivanje participativnog, transparentnog i uključivog upravljanja. Za obavljanje odgovarajućih poslova iz svoga samoupravnog djelokruga Županija osniva ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe sukladno Zakonu. Učinkovitost sustava proizlazi iz potrebe za kontinuiranom modernizacijom, institucionalnom koordinacijom i decentralizacijom, kako bi se omogućila brža i bliža dostupnost javnih usluga građanima i lokalnim zajednicama. Istodobno, razvijeni institucionalni okvir, u kojemu djeluju ZADRA NOVA, AGRRA i INOVAcija, predstavlja stabilnu platformu za pripremu i provedbu projekata, no na razini općina i manjih jedinica lokalne samouprave i dalje postoje izraženi razvojni i financijski izazovi, što nameće potrebu za funkcionalnim objedinjavanjem određenih poslova i jačanjem podrške iz županijskih institucija.

Unaprjeđenje transparentnosti i participacije građana ostaje jedno od najvažnijih područja djelovanja. Prema podacima Instituta za javne financije, Zadarska županija ostvarila je najvišu ocjenu transparentnosti proračuna, no i dalje se ističe potreba za razvojem digitalnih platformi i formatima dostupnijim građanima. Platforme poput planirane internetske stranice *javise.hr*, kao i praksa redovitih Dana otvorenih vrata, imaju potencijal dodatno ojačati povjerenje građana u institucije te potaknuti stvarno uključivanje šire javnosti u procese donošenja odluka. Digitalizacija procesa i e-usluga već se sustavno provodi, što potvrđuje kontinuirana nabava opreme, uvođenje e-servisa i modernizacija

računovodstvenih sustava, ali je i dalje nužno širiti dostupnost tih rješenja u svim dijelovima županije, osobito u udaljenim i otočnim sredinama.

S obzirom na izražene razlike u fiskalnim kapacitetima jedinica lokalne samouprave, prioritet je daljnja fiskalna i funkcionalna decentralizacija, uz osiguravanje uravnoteženog razvoja i jednakih uvjeta u pristupu javnim uslugama. To podrazumijeva jačanje ljudskih potencijala kroz sustavnu edukaciju i osposobljavanje službenika, što se već provodi putem seminara, webinara i programa usavršavanja, ali i nastavak zapošljavanja kadrova u skladu s utvrđenim planovima. Jačanje kapaciteta javne uprave mora biti povezano s osnaživanjem organizacija civilnog društva, čiji članovi imaju važnu ulogu u participaciji i promicanju društvene kohezije. Aktivnosti obilježavanja obljetnica Domovinskog rata i Županijskih dana pokazuju kako institucionalno djelovanje može pridonijeti jačanju zajedništva, ali i suradnji s lokalnim akterima.

Napokon, racionalno upravljanje imovinom, koje uključuje i obnovu kompleksa županijskih zgrada, ostaje važan segment profesionalizacije i učinkovitosti administrativnog sustava, a istodobno doprinosi jačanju institucionalnih kapaciteta i boljim radnim uvjetima za službenike i građane.

Posebno se nameće potreba za daljnjim razvojem i unaprjeđenjem međunarodne i međuregionalne suradnje, koja je već rezultirala nizom partnerskih inicijativa i susreta s institucijama iz EU-a i šire. U tom kontekstu Zadarska županija mora dodatno pozicionirati Zadar kao prvorazredno regionalno središte, ne samo u administrativnom, već i u institucionalnom smislu. Osiguravanje tog statusa zahtijeva prilagodbu sustava javne uprave, snažnu koordinaciju središnjih i lokalnih tijela te veću dostupnost javnih usluga kroz subregionalna središta.

Razvojne potrebe:

- unaprjeđenje poslovanja i uspostava moderne i transparentne lokalne i područne (regionalne) samouprave
- jačanje ljudskih potencijala, a osobito kapaciteta za učinkovito korištenje fondova EU-a te upravljanje imovinom u vlasništvu lokalne i regionalne samouprave
- jačanje lokalne, regionalne i međunarodne suradnje, poglavito pri provedbi razvojnih procesa
- digitalizacija regionalne samouprave kroz koju će sve javne usluge biti digitalne i dostupne *online*
- podizanje kvalitete komunikacije javnopravnih tijela lokalne i regionalne samouprave te suradnje i otvorenosti prema savjetovanju i sudjelovanju građana i organizacija civilnog društva u oblikovanju i provedbi razvojnih politika na području Zadarske županije
- osiguranje statusa Zadra kao prvorazrednoga regionalnog središta koji je u svim aspektima javne uprave hijerarhijski podređen samo središnjim državnim tijelima u glavnom gradu
- osiguranje organizacijske transformacije JLS-ova u svrhu funkcionalnog objedinjavanja poslova i kvalitetnijeg funkcioniranja svih tih jedinica
- relociranje pojedinih poslova iz djelokruga područne (samo)uprave u subregionalna središta s ciljem harmoničnog teritorijalnog razvoja cijele Zadarske županije
- veća participacija JLS-ova u instrumentima kohezivne politike (ITU i dr.).

o Ravnomjeran regionalni razvoj

Regionalni razvoj Zadarske županije obilježen je izraženim unutarnjim razlikama koje zahtijevaju diferencirane politike i instrumente. Iako je županija 2024. godine svrstana među najrazvijenije jedinice područne (samo)uprave u Republici Hrvatskoj, unutar nje opstaju prostorno i gospodarski vrlo heterogeni obrasci. Indeks razvijenosti ispod 100 bilježi šest jedinica lokalne samouprave – Kukljica, Stankovci, Obrovac, Lišane Ostrovičke, Gračac i Benkovac – dok preostalih 28 JLS-ova doseže ili prelazi vrijednost 100, s najvišim vrijednostima u Kolanu, Zadru, Ninu, Biogradu na Moru, Jasenicama, Tkonu i Zemuniku Donjem.[45] Ovakva disparatnost upućuje na potrebu diferenciranih razvojnih instrumenata – od ciljane fiskalne i funkcionalne decentralizacije do programiranja ulaganja prema stupnju dostupnosti usluga i tržišta rada. Regionalni razvoj Zadarske županije zahtijeva precizan, podatkovno utemeljen pristup koji uvažava vrlo različite prostorne obrasce. Prosječna gustoća naseljenosti županije iznosi 43,82 st./km², ali je raspon između urbanog središta i slabije naseljenih područja izrazit: Grad Zadar bilježi 367,8 st./km², dok Gračac ima tek 3,27 st./km², a Obrovac 9,78 st./km².[46]

Takve razlike potvrđuju dualni razvojni put županije: urbani prostor Zadra i razvijene obalne općine ostvaruju snažan rast temeljen na turizmu i uslugama, dok se unutrašnjost i otočni prostor suočavaju s depopulacijom, infrastrukturnim deficitima i slabijom gospodarskom aktivnošću.

Koncentracija gospodarskih aktivnosti u središtu i priobalju dovodi do nedostatne iskorištenosti resursa u zaleđu i na otocima. Poduzetnička infrastruktura u tim područjima još uvijek je nedovoljno razvijena, što ograničava privlačenje investicija i otvaranje radnih mjesta. Depopulacija i starenje stanovništva posebno su izraženi u ruralnim i otočnim zajednicama, u kojima nedostatak obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih usluga dodatno potiče iseljavanje. Kvaliteta života u tim sredinama niža je u odnosu na urbano središte, što produbljuje regionalne nejednakosti. Situaciju dodatno otežavaju infrastrukturni problemi – od nepostojanja cjelovitog plana vodoopskrbe i odvodnje do neadekvatnog gospodarenja otpadom i manjka kvalitetnih komunalnih vezova, pri čemu izostanak sustava odvodnje na otocima ugrožava osjetljive morske ekosustave.

Otočni prostor obilježen je geografskom usitnjenošću i raspršenošću, pri čemu se negativni demografski i društveno-gospodarski trendovi pojačavaju udaljenošću od kopna. Premda otoci posjeduju bogatu prirodnu i kulturnu baštinu koja ih čini atraktivnim za turizam, funkcionalna transformacija iz radno-rezidencijalnog prostora u područje odmora i rekreacije donosi pritiske na

[45] Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 3/24), dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_01_3_60.html (ožujak 2024.), Indeks razvijenosti i pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti (razdoblje 2020. - 2022.),
DZS, Gradovi i općine u statistici – Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje

[46] Geostat, prostorna razina Grad/općina, stanovništvo, gustoća naseljenosti, dostupno na: https://geostat.dzs.hr/?m_x=500000&m_y=4950000&m_zoom=0&lang=hr&layers=11370:1:1&baselayer=DOF (rujan 2025.)

prostorne resurse. Nedostatak integrirane prometne mreže, uključujući i nepostojanje međusobnih otočnih veza, ograničava njihovu integraciju u šire regionalne tokove. Potrebno je jačati energetsku tranziciju, širokopojasnu digitalnu povezanost te sustave mobilne medicinske i socijalne skrbi, kako bi se smanjila izoliranost i poboljšali uvjeti života na otocima.

Brdsko-planinski prostori, unatoč bogatoj prirodnoj baštini i resursima poput šuma, pašnjaka i benkovačkog kamena, demografski su najugroženiji dijelovi županije. Zbog višedesetljetne depopulacije i skromne gospodarske diversifikacije naseljenost je svedena na minimum. Razvojni potencijali ovih područja leže u ekološkoj poljoprivredi, pašnjačkom stočarstvu, pčelarstvu i održivom turizmu u sinergiji s očuvanjem prirodnih resursa. Ključan je i razvoj malih urbanih središta poput Obrovca, Gračaca i Benkovca u lokalne administrativne i uslužne točke, kako bi stanovništvu brdsko-planinskog prostora javne funkcije bile bliže i dostupnije.

Urbani prostor Zadra i razvijenih priobalnih općina suočava se s drukčijim izazovima – pritisak na prometnu, komunalnu i stambenu infrastrukturu, visoke cijene stanovanja i potreba za održivim prostornim planiranjem. Stoga je nužno uravnotežiti dinamiku rasta urbanog i obalnog dijela s mjerama revitalizacije ruralnog zaleđa i otoka. Poboljšanje prometne i digitalne povezanosti, funkcionalno objedinjavanje poslova u JLS-ovima s ograničenim kapacitetima, poticanje pametnih sela i razvoj intermodalnog prometa preduvjeti su teritorijalne kohezije i održivog razvoja. Ravnomjeran razvoj Zadarske županije ovisit će o sposobnosti institucija da istodobno odgovore na izazove niske naseljenosti, depopulacije i infrastrukturnih deficita u zaleđu i na otocima te na zahtjeve za kvalitetom života i održivošću u urbanim sredinama.

Razvojne potrebe:

- povećanje dostupnosti javnih usluga u udaljenim područjima
- unaprjeđenje sustava vodoopskrbe, odvodnje i zbrinjavanja otpada na otocima i ruralnim područjima
- poticanje poduzetničkih zona u ruralnim i otočnim područjima
- osnivanje mobilnih timova s ciljem povećanja dostupnosti zdravstvene i socijalne zaštite te palijativne skrbi u perifernim dijelovima Zadarske županije
- poticanje povratka i ostanka mladih kroz stambene i demografske mjere
- razvoj kulturnih i društvenih sadržaja koji jačaju socijalnu koheziju lokalnih zajednica
- ulaganje u prometnice lokalnog značaja, jačanje trajektnih i katamaranskih linija, te osiguravanje širokopojasnog interneta u cijeloj županiji
- osiguravanje brzog i sigurnog prijevoza za pacijente na otocima i u brdsko-planinskim dijelovima županije kojima je potrebna hitna medicinska pomoć
- unaprjeđenje veze ruralnih mjesta s urbanim dijelovima županije
- ulaganje u prometnice lokalnog značaja i jačanje trajektnih i katamaranskih linija
- osiguravanje širokopojasnog interneta u cijeloj županiji.

3. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Člankom 4. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske određeno je kako akti strateškog planiranja moraju biti usklađeni s ostalim aktima strateškog planiranja više ili jednake hijerarhijske razine. Temeljni akt strateškog planiranja za srednjoročno razdoblje u okviru sustava za strateško planiranje i upravljanje razvojem za područje Zadarske županije je Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. U skladu s odredbama Zakona, Plan razvoja Zadarske županije pri svojoj izradi usklađen je s međunarodnim i nacionalnim aktima strateškog planiranja te doprinosi ostvarenju njihovih ciljeva. Na nacionalnoj razini Plan razvoja Zadarske županije usklađen je s hijerarhijski najvišim strateškim aktom Republike Hrvatske *Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine*. Nacionalnom razvojnom strategijom utvrđeni su razvojni smjerovi i strateški ciljevi koji trebaju pridonijeti tome da Hrvatska što bolje iskoristi svoje potencijale te se suoči s gospodarskim i društvenim izazovima u globaliziranom svijetu koji se sve brže mijenja. Na temelju strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije *Konkurentno i inovativno gospodarstvo*, *Obrazovani i zaposleni ljudi*, *Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom*, *Zdrav, aktivan i kvalitetan život*, *Demografska, revitalizacija i bolji položaj obitelji*, *Sigurnost za stabilan razvoj*, *Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost*, *Samodostatnost u hrani i razvoju biogospodarstva*, *Održiva mobilnost*, *Digitalna tranzicija društva i gospodarstva*, *Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima* te *Jačanje regionalne konkurentnosti* razrađeni su posebni ciljevi Plana razvoja Zadarske županije te je na taj način Plan razvoja Zadarske županije potpuno usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom. Budući da su otoci i otočna područja od osobitog interesa Republike Hrvatske, ali i Zadarske županije, nužna je primjena planskog pristupa otočnom razvoju. U tom smislu, Plan razvoja Zadarske županije usklađen je i s Nacionalnim planom razvoja otoka 2021. – 2027., kao i s Deklaracijom o pametnim otocima, koja pruža smjernice za razvoj pametnih, uključivih i uspješnih otočnih zajednica u cilju inovativne i održive Europe te je za potrebe provedbe Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027. donesen Plan razvoja otoka Zadarske županije 2021. – 2027., Teritorijalna strategija razvoja otoka Zadarske županije 2021. – 2027. kao dodatak Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.

Na međunarodnoj razini Plan razvoja Zadarske županije usklađen je s ciljevima Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. godine, poznatog kao Agenda 2030, odnosno dokumenta Promijenimo ovaj svijet: Agenda 2030. za održivi razvoj. Plan razvoja Zadarske županije ujedno doprinosi ostvarenju Europskog zelenog plana do 2050. godine, strateškog dokumenta usvojenog 2019. godine koji ima za cilj osigurati gospodarsku održivost Europske unije pretvaranjem klimatskih i ekoloških izazova suvremenog doba u razvojne prilike.

Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. donesen je Odlukom o donošenju Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. (KLASA: 302-219-02/4, URBROJ: 2198-2-22-23) dana 5. travnja 2025. godine te samim time predstavlja osnovnu podlogu za izradu Provedbenog programa Zadarske županije za razdoblje od 2025. do 2029. godine. Planom razvoja Zadarske županije određeno je 20 posebnih ciljeva detaljnije raščlanjenih u 85 mjera. Provedbenim programom Zadarske županije 2025. – 2029. izravno je preneseno 45 mjera iz Plana razvoja Zadarske županije raspoređenih u tri (3) prioriteta. Važno je istaknuti kako je ukupni doprinos provedbi mjera iz Plana razvoja Zadarske županije višestruk s obzirom na to da mnoge aktivnosti, programi i projekti doprinose većem broju mjera, no iste su sažete zbog

preciznijeg praćenja izvršenja proračuna Zadarske županije i provedbe Provedbenog programa. Provedbeni program Zadarske županije za razdoblje od 2025. do 2029. godine počiva na tri (3) prioriteta: Prioritet I. Razvojna i održiva županija, Prioritet II. Uključiva i solidarna županija te Prioritet III. Odgovorna i otvorena županija.

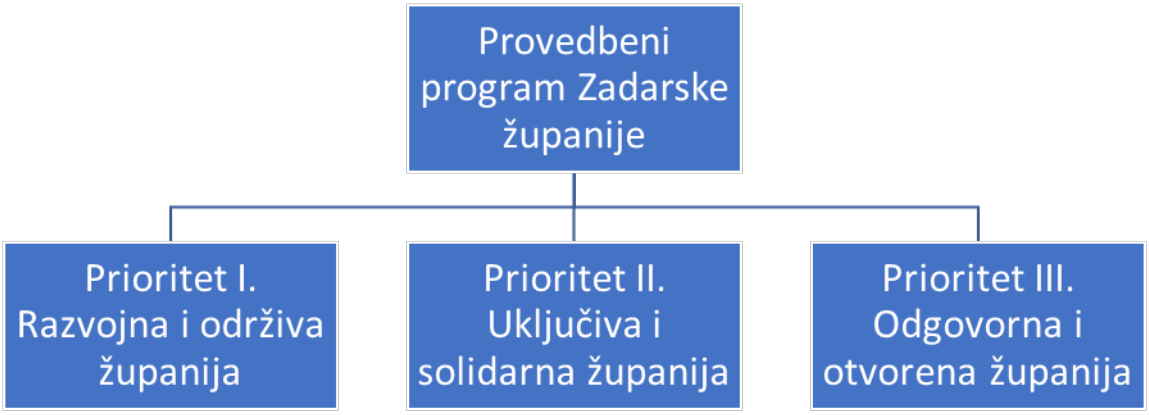

Slika 5. Prikaz prioriteta Provedbenog programa Zadarske županije 2025. – 2029.

Izvor: ZADRA NOVA

Prioritet I. Razvojna i održiva županija usmjeren ka razvoju gospodarstva koje osigurava prilike za život i rad svim stanovnicima Zadarske županije kroz poticanje poduzetništva i inovacija, jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, unaprjeđenje turističke ponude, poticanje ribarstva, modernizaciju i diversifikaciju poljoprivrede te razvoj novih tehnologija. Posebna pozornost usmjerava se na ulaganja u prometnu i digitalnu infrastrukturu te očuvanje prirodnih resursa, čime se stvara uravnotežen temelj za dugoročni gospodarski rast i višu kvalitetu života u svim dijelovima županije. Prioritetom I. Razvojna i održiva županija obuhvaćeni su sljedeći posebni ciljevi Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.:

- PC 1. Poticanje industrijske tranzicije prema nišama visoke dodane vrijednosti
- PC 2. Stvaranje snažnog malog i srednjeg poduzetništva i poticajnog poslovnog okruženja
- PC 3. Povećanje uloge znanosti i istraživanja u gospodarstvu Zadarske županije
- PC 4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije održivog, pametnog i cjelogodišnjeg turizma
- PC 5. Očuvanje i valorizacija kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnost kulturnih sadržaja na području cijele Zadarske županije
- PC 12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima
- PC 13. Unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga
- PC 14. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti i infrastrukture uz tranziciju prema čistoj energiji i OiE
- PC 15. Razvoj konkurentne, otporne i održive poljoprivrede i prehrambenog sektora

- PC 16. Razvoj konkurentnog, održivog i otpornog ribarstva i akvakulture
- PC 17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno prometovanje
- PC 18. Razvoj i poticanje primjene kvalitetnih i prostorno ravnomjerno dostupnih elektroničkih komunikacijskih sustava.

Svi posebni ciljevi i pripadajuće mjere obrađene u okviru predmetnog razvojnog prioriteta I. Razvojna i održiva županija usmjereni su ka poticanju gospodarstva i održivom razvoju te doprinose brojnim ciljevima održivog razvoja Agende 2030 Ujedinjenih naroda. Posebni ciljevi *PC 1. Poticanje industrijske tranzicije prema nišama visoke dodane vrijednosti, PC 2. Stvaranje snažnog malog i srednjeg poduzetništva i poticajnog poslovnog okruženja, PC 3. Povećanje uloge znanosti i istraživanja u gospodarstvu Zadarske županije, PC 4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije održivog, pametnog i cjelogodišnjeg turizma, PC 5. Očuvanje i valorizacija kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnost kulturnih sadržaja na području cijele Zadarske županije, PC 15. Razvoj konkurentne, otporne i održive poljoprivrede i prehrambenog sektora, PC 16. Razvoj konkurentnog, održivog i otpornog ribarstva i akvakulture, PC 17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno prometovanje* i *PC 18. Razvoj i poticanje primjene kvalitetnih i prostorno ravnomjerno dostupnih elektroničkih komunikacijskih sustava* kroz različite mjere poticanja razvoja održivog i uključivog gospodarstva osobito doprinose sljedećim ciljevima održivog razvoja Agende 2030: *SDG 2. Iskorijeniti glad, osigurati dostatne količine hrane i bolju prehranu te promicati održivu poljoprivredu, SDG 4. Osigurati uključivo i pravedno obrazovanje i promicati prilike za cjeloživotno učenje svim ljudima, SDG 8. Promicati ravnomjeran, uključiv i održivi gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojan posao za sve, SDG 9. Izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivo i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije i SDG 12. Osigurati održive obrasce potrošnje i proizvodnje.*

Slika 6. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta I. Razvojna i održiva županija SDG ciljevima Agende 2030 u području gospodarstva

Izvor: Ujedinjeni narodi, https://sdgs.un.org/goals, obrada ZADRA NOVA

Posebni ciljevi *PC 12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima, PC 13. Unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga, PC 14. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti i infrastrukture uz tranziciju prema čistoj energiji i OiE, PC 15. Razvoj konkurentne, otporne i održive poljoprivrede i prehrambenog sektora, PC 16. Razvoj konkurentnog, održivog i otpornog ribarstva i akvakulture* osobito doprinose ciljevima održivog razvoja Agende 2030 UN-a koji se odnose na zaštitu okoliša *SDG 6. Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodama te zdravstvene uvjete za sve*, *SDG 7. Osigurati financijski dostupnu, pouzdanu, održivu i modernu energiju za sve , SDG 11. Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima, SDG 13. Poduzeti hitne mjere u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih negativnih utjecaja, SDG 14. Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održivi razvoj, SDG 15. Štititi, obnavljati i promicati održivo korištenje zemaljskih ekosustava, održivo upravljati šumama, boriti se protiv dezertifikacije, zaustaviti i obrnuti proces degradacije zemljišta te zaustaviti gubitak biološke raznolikosti.*

Slika 7. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta I. Razvojna i održiva županija SDG ciljevima Agende 2030 u području okoliša

Izvor: Ujedinjeni narodi, https://sdgs.un.org/goals, obrada ZADRA NOVA

Razvojni prioritet II. Uključiva i solidarna županija osobito je usmjeren na obitelj, zdravlje i sigurnost te se temelji se na razvoju kvalitetnog obrazovanja po suvremenim standardima, dostupnoj i učinkovitoj zdravstvenoj skrbi te sustavnoj brizi za starije sugrađane. Naglasak se stavlja na jednaku dostupnost obrazovanja i zdravstvenih usluga u svim dijelovima županije, jačanje preventivnih zdravstvenih programa, unaprjeđenje socijalnih usluga te potporu obiteljima kroz mjere koje olakšavaju usklađivanje privatnog i poslovnog života. Posebna pozornost posvećuje se sigurnosti zajednice kroz ulaganja u infrastrukturu, zaštitu zdravlja i života te razvoj sustava solidarnosti koji potiče međugeneracijsku povezanost i društvenu koheziju. Razvojnim prioritetom II. Uključiva i solidarna županija obuhvaćeni su sljedeći posebni ciljevi Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.:

- PC 6. Povećanje usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potrebama društva i gospodarstva
- PC 8. Poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uz daljnji razvoj i jačanje programa prevencije za zdrav i kvalitetan život
- PC 9. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitosti sustava športa za poticanje rekreacije i vrhunske športske rezultate
- PC 10. Razvoj Zadarske županije kao poticajnog okruženja za mlade i obitelj
- PC 11. Unaprjeđenje sustava za jačanje otpornosti Zadarske županije.

Posebni ciljevi te pripadajuće mjere Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. obuhvaćene Provedbenim programom u okviru Razvojnog prioriteta II. Uključiva i solidarna županija osobito doprinose sljedećim ciljevima održivog razvoja Agende 2030: *SDG 1. Iskorijeniti siromaštvo svugdje i u svim njegovim oblicima, SDG 2. Iskorijeniti glad, osigurati dostatne količine hrane i bolju prehranu te promicati održivu poljoprivredu, SDG 3. Osigurati zdrav život i promicati blagostanje svih ljudi svih starosnih skupina, SDG 4. Osigurati uključivo i pravedno obrazovanje i promicati prilike za cjeloživotno učenje svim ljudima, SDG 5. Postići ravnopravnost spolova i osnažiti sve žene i djevojčice, SDG 8. Promicati ravnomjeran, uključivi i održivi gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojan posao za sve, SDG 10 Smanjiti nejednakosti unutar država i među njima, SDG 16. Promicati mirna i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.*

Slika 8. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta II. Uključiva i solidarna županija SDG ciljevima Agende 2030

Izvor: Ujedinjeni narodi, https://sdgs.un.org/goals, obrada ZADRA NOVA

Prioritet III. Odgovorna i otvorena županija usmjerena na transparentnost i bliskost građanima temelji se na stvaranju županijske uprave koja djeluje kao dostupan i učinkovit servis. Fokus je na donošenju odluka koje povećavaju učinkovitost, smanjuju administrativne prepreke i umanjuju centralizaciju,

kako bi građani i poduzetnici brže i jednostavnije ostvarili svoja prava i usluge. Poseban naglasak stavlja se na digitalizaciju procesa, jačanje transparentnosti u radu županijskih tijela, uključivanje građana u donošenje odluka te otvorenu komunikaciju. Time se gradi povjerenje između institucija i zajednice te osigurava odgovorna uprava usmjerena na stvarne potrebe stanovnika.

Razvojnim prioritetom III. Odgovorna i otvorena županija obuhvaćeni su sljedeći posebni ciljevi Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.:

- PC 7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne i regionalne samouprave
- PC 19. Povećanje teritorijalne kohezije Zadarske županije i poticanje ravnomjernog i održivog razvoja s naglaskom na otoke, brdsko-planinska i potpomognuta područja

Posebni ciljevi te pripadajuće mjere Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. obuhvaćene Provedbenim programom u okviru Razvojnog prioriteta III. Odgovorna i otvorena županija neizravno doprinose svim ciljevima održivog razvoja Agende 2030 Ujedinjenih naroda, no doprinos se osobito ističe kod osiguravanja teritorijalne kohezije, ravnomjernog razvoja i uključivosti *SDG 10. Smanjiti nejednakosti unutar država i među njima i SDG 11. Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima* te u izgradnji učinkovitih, transparentnih, odgovornih i uključivih institucija *SDG 16. Promicati mirna i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama* te suradnje na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj radini *SDG 17. Ojačati provedbu i obnoviti globalno partnerstvo za održivi razvoj.*

Slika 9. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta III. Odgovorna i otvorena županija SDG ciljevima Agende 2030

Izvor: Ujedinjeni narodi, https://sdgs.un.org/goals, obrada ZADRA NOVA

Doprinos Zadarske županije zelenoj i digitalnoj tranziciji Republike Hrvatske prožima se kroz sve posebne ciljeve Plana razvoja te pripadajuće mjere obuhvaćene ovim Provedbenim programom. Planom razvoja Zadarske županije istaknuto je kako je Zadarska županija prostor velike i raznolike prirodne baštine među kojima se najviše ističu zaštićeni dijelovi prirode te ujedno i vrlo osjetljivi kopneni i morski ekosustavi. Dva posebna cilja te pripadajuće mjere najizravnije su usmjerena ka zaštiti okoliša na području Zadarske županije. Posebnim ciljem *Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima* djelovanje javnih politika usmjereno je ka daljnjem unaprjeđenju upravljanja zaštićenim dijelovima prirode, očuvanju bioraznolikosti kroz djelovanje Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera, ali i kontinuiranom praćenju stanja i zaštite svih okolišnih sastavnica. Nadalje, upravljanje morskim i obalnim područjem, kao i prostorno planiranje urbanih te već izgrađenih cjelina, zahtijeva primjenu integralnog modela upravljanja koji osigurava usklađenost razvojnih aktivnosti s načelima održivosti koje su ugrađene u ovaj Provedbeni program. Poseban naglasak stavlja se na razvoj zelene infrastrukture, učinkovito korištenje resursa te provedbu kružne obnove prostora i zgrada, čime se unaprjeđuje kvaliteta života, povećava otpornost na klimatske promjene i potiče uravnotežen

teritorijalni razvoj. Posebnim ciljem *Unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga* također se značajno doprinosi očuvanju okoliša kao jednog od ključnih resursa Zadarske županije kroz razvoj sustava gospodarenja otpadom uz poticanje prijelaza prema kružnom gospodarstvu u okviru Centra za gospodarenje otpadom, ali i podupiranjem projekata daljnjeg razvoja i jačanja sustava vodnog gospodarstva jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije. Potreba za dostizanjem klimatske neutralnosti te jačanju otpornosti na klimatske promjene kao i digitalna tranzicija Zadarske županije ugrađuje se u sve mjere, a s tim u skladu kao horizontalni pristup integrirane su i aktivnosti unaprjeđenja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te optimizacija i digitalizacija usluga i procesa javne uprave u sve programe i projekte javnopravnih tijela Zadarske županije gdje je navedeno primjenjivo te u skladu s mogućnostima pojedinog područja djelovanja.

4. POPIS MJERA ZA PROVEDBU ODABRANIH POSEBNIH CILJEVA S KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA REZULTATA

PRIORITET I.: RAZVOJNA I ODRŽIVA ŽUPANIJA – GOSPODARSTVO, PROMET I OKOLIŠ ZA BUDUĆNOST

PC1. Poticanje industrijske tranzicije prema nišama visoke dodane vrijednosti					
Mjera 1.2. Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja za razvoj proizvodnog sektora i sektora više i visoke dodane vrijednosti					
Svrha i opis provedbe mjere	Razvoj i unaprjeđenje poslovnog okruženja Zadarske županije, a posebice proizvodnim sektorima i sektorima više i visoke dodane vrijednosti, a osobito s naglaskom na područje kreativnih industrija. Provedbom ove mjere osigurat će se daljnji razvoj poslovnog okruženja, unaprijediti poslovna infrastruktura, a sve te aktivnosti posebno će se provoditi u području kreativnih industrija te onih sektora koji doprinose višoj i visokoj dodanoj vrijednosti. Aktivnosti koje se posebno ističu unutar provedbe ove mjere usmjerene su prema poduzetništvu kroz edukacije i financijsku, projektnu i drugu podršku poduzetnicima te pripremu i provedbu razvojnih projekata.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izvršena priprema, prijava i provedba projekata razvoja poticajnog poslovnog okruženja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Razvoj programa edukacija i mentorstvo: organizacija radionica i seminara za poduzetnike u suradnji s lokalnim sveučilištima i poslovnim inkubatorima (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Pružena podrška MSP-ovima kroz djelovanje Poduzetničkog ureda Zadar (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj MSP-ova korisnika usluga Centra kreativnih industrija**	90	100	110	115	120
▪ **Broj poduzetnika kojima su ojačane vještine kroz programe edukacija i mentorstva**	45	50	55	60	65
▪ **Broj projekata u provedbi razvoja poticajnog poslovnog okruženja (kumulativno)**	4	5	5	5	5

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županije INOVAcija		
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	3.009.920,00 EUR		
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3501 USTANOVA INOVACIJA		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG8, SDG9	DA

PC2. Stvaranje snažnog malog i srednjeg poduzetništva i poticajnog poslovnog okruženja	
Mjera 2.1. Razvoj, modernizacija i jačanje kapaciteta poduzetničke infrastrukture i potpornih institucija	
Svrha i opis provedbe mjere	Ovom mjerom podupirat će se razvoj poduzetničke infrastrukture i potpornih institucija u svrhu jačanja i razvoja malog i srednjeg poduzetništva za potrebe privlačenja investicija na području Zadarske županije. Fokus ove mjere je pružanje potpora jedinicama lokalne samouprave i javnopravnim tijelima na području Zadarske županije za realizaciju projekata razvoja i unaprjeđenja poslovnih zona, tehnoloških parkova, poduzetničkih inkubatora, *coworking* prostora i druge poduzetničke potporne infrastrukture. Poticanje poduzetništva i inovacija: Osnivanje regionalnih inkubatora i tehnoloških parkova u Zadru, Pagu, Benkovcu i Biogradu na Moru te Molatu i Ošljaku, s ciljem podrške *startupovima* i malim poduzećima. Kroz Integrirani teritorijalni program za otoke potpora će se pružiti uspostavi kulturnog i poduzetničkog centra otoka Paga SMART HUB PAG te uspostavi *coworking* prostora u okviru projekta ARHIPELOGOS: Poticanje poduzetničkog okruženja i jačanje konkurentnosti otočnog gospodarstva Zadarske županije uz revitalizaciju infrastrukture javne, kulturne i društvene namjene zadarskih otoka Veliku podršku davala je i Zadarska županija za razvoj poduzetničkih zona. Županija je u razdoblju od 2004. do 2016. godine bespovratnim proračunskim sredstvima pomogla 15 projekata poduzetničkih zona u jedinicama lokalne samouprave. Ukupno je odobreno preko 8 milijuna kuna, uglavnom za

	projektnu dokumentaciju i infrastrukturu. Uvidom u stvarno stanje na terenu u Zadarskoj županiji investitorima se može ponuditi 11 poslovnih zona koje su infrastrukturno opremljene: 1. Poslovna zona Novi Stankovci – Stankovci 2. Gospodarska zona Grabi – Poličnik 3. Mješovita poslovno-proizvodno-stambena zona Mazija JI – Poličnik 4. Poslovno industrijska zona Šopot – Benkovac 5. Poslovno industrijska zona Benkovačko Selo – Benkovac 6. Servisna zona – Pakoštane 7. Komunalno servisna zona Bučina (K3) – Biograd na Moru 8. Zona proizvodne pretežito industrijske namjene (I1) – Biograd na Moru 9. Poslovna zona Primat – Polača 10. Poslovna zona Lonići Bibinje 11. Poslovna „Servisna zona Pakoštane“ Osim prethodno navedenih JLS-ova u kojima su poslovne zone zaživile, još u jednoj poslovnoj zoni ostvareni su dobri preduvjeti za daljnji razvoj i privlačenje investitora, a to je Gospodarska zona Crno čije je financiranje predviđeno kroz ITU mehanizam urbanog područja Zadar. Zona obuhvaća gotovo 400 ha površine te ima gotovo idealan položaj u odnosu na sve oblike transporta. Ostale poslovne zone nisu još spremne za prihvat investicija i investitora.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izgradnja i opremanje kulturnog i poduzetničkog inkubatora SMART HUB PAG – razvoj kulturnog i poduzetničkog centra otoka Paga (svibanj 2029.) 2. Podrška u pripremi i implementaciji projekta ARHIPELOGOS: Poticanje poduzetničkog okruženja i jačanje konkurentnosti otočnog gospodarstva Zadarske županije uz revitalizaciju infrastrukture javne, kulturne i društvene namjene zadarskih otoka kroz djelovanje Jedinice za provedbu Teritorijalne strategije razvoja otoka Zadarske županije (svibanj 2029.)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj aktivnih poduzetničkih inkubatora i *coworking* prostora**	7	7	7	7	10

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, Srednja škola Bartula Kašića Pag, Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA		
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	6.483.197,36 EUR		
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3403 Infrastrukturni projekti, 2205 Srednje školstvo - iznad standarda: n/p, potrebno otvoriti novu aktivnost u proračunu		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Investicijska (I)	SDG8, SDG9	DA

PC2. Stvaranje snažnog malog i srednjeg poduzetništva i poticajnog poslovnog okruženja	
Mjera 2.2. Uspostava potpornih modela za olakšavanje pristupa internacionalizaciji i financiranju razvoja i komercijalizacije novih proizvoda	
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha provedbe mjere je povećanje konkurentnosti poduzetnika Zadarske županije kroz razvoj i komercijalizaciju novih proizvoda te potpore internacionalizaciji poslovanja poduzetnika Zadarske županije. Provedba ove mjere uključuje aktivnosti dodjeljivanja potpora i subvencioniranja kreditnih kamata za unaprjeđenje konkurentnosti, razvoj novih proizvoda i njihove komercijalizacije, unaprjeđenja poslovnih procesa te provedbu programa poticanja razvoja malih razvojnih tvrtki (*start up*-ova). Programom za dodjelu potpora za poticanje konkurentnosti i razvoj IKT sektora želi se putem ciljane potpore za razvojna ulaganja, jačati konkurentnost i poticati rast IKT sektora u Zadarskoj županiji. Bespovratne potpore dodjeljuju se za: povećanje učinkovitosti poslovanja i konkurentnosti IKT sektora, poticanje inovacija i ubrzanje poslovnih procesa kroz primjenu informatičke tehnologije, poticanje daljnjeg rasta i razvoja postojećih IKT proizvoda/usluga, edukaciju zaposlenika i povećanje efikasnosti poslovanja u IKT sektoru te internacionalizaciju poslovanja. Informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) je širok pojam koji obuhvaća sve tehnologije koje služe za obradu, prijenos i distribuciju informacija. IKT sektor obuhvaća sve tvrtke i organizacije koje se bave razvojem, proizvodnjom, distribucijom i uslugama povezanim s računalima, softverom, internetom i drugim komunikacijskim tehnologijama. Zadarska županija i Hrvatska banka za obnovu i razvitak potpisale su Ugovore o poslovnoj suradnji u provedbi programa „Poduzetništvo mladih, žena i početnika“ i „Investicije privatnog

sektora“. Zadarska županija korisnicima kredita HBOR-a osigurat će subvenciju kamate kredita u visini od 2 postotna poena, a najviši iznos kreditnih sredstava je 400 tisuća eura. Ovim programom želimo još više ojačati našu lokalnu ekonomiju i stvoriti nove poslovne prilike. Ulaganje u poduzetnike je ulaganje u budućnost naše županije. Ovim programom želimo dodatno potaknuti razvoj svih sektora gospodarstva i stvoriti još bolje uvjete za život naših građana. Subvencioniranje kamatne stope na kredite za investicije privatnog sektora iznimno je važno za poticanje održivog gospodarskog rasta i jačanje konkurentnosti ekonomije. Ovaj oblik potpore doprinosi ne samo pojedinačnom uspjehu poduzetnika, već i jačanju lokalnih zajednica i stvaranju novih radnih mjesta. Privatni sektor često ima ključnu ulogu u pokretanju inovacija, stvaranju radnih mjesta i unaprjeđenju tehnološkog napretka, ali se suočava s visokim troškovima financiranja investicija, što može ograničiti njegov kapacitet za rast i razvoj.

Subvencioniranje kamatne stope na kredite mladih poduzetnika ima ključnu ulogu u poticanju gospodarskog rasta i stvaranju novih prilika za razvoj inovativnih poslovnih ideja. Mladi poduzetnici često se suočavaju s financijskim preprekama u ranim fazama svojih poduzetničkih poduhvata, zbog nedostatka kapitala i visokih troškova zaduživanja. Smanjenjem kamatnih stopa, olakšava im se pristup potrebnim financijskim sredstvima, što im omogućuje da ulažu u razvoj svojih proizvoda, usluga i timova. Subvencioniranjem kamatnih stopa investira se u budućnost cijele ekonomije, podržavajući održivi gospodarski rast kroz novu generaciju poduzetnika.

Tijekom 2023. godine Zadarska županija pokrenula je Program KREDITOM DO USPJEHA putem subvencioniranja kamata na kredite u Zadarskoj županiji. Pravo na potporu mogu ostvariti mikro, mali i srednji subjekti malog gospodarstva koji ulažu na području Zadarske županije. Potpora se odobrava putem subvencioniranja kamata na kredite, a može se ostvariti isključivo za kredite sljedeće namjene:
- kupnja, izgradnja, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata
- kupnja nove opreme ili novog dijela opreme.

Županija će za odobrene kredite prema Programu subvencionirati kamatnu stopu u visini od 2,00 % godišnje, fiksno, za cijelo vrijeme trajanja kredita (razdoblje korištenja, počeka i otplate). Visina kredita može biti od 30.000,00 do 400.000,00 eura (najviše jedan kredit po korisniku).

Zadarska županija planira pokrenuti Program kreditiranja proizvođača (povrća, presadnica povrća, cvijeća…) u zaštićenim prostorima putem subvencioniranja kamate kredita. Ovaj program bit će velika pomoć i podrška našim poduzetnicima i pokazat će da Zadarska županija zna i razumije njihove probleme i kako se

	uključiti u rješavanje istih. Korisnici sredstava potpore subvencionirane kamatne stope kredita mogu biti: d.o.o., j.d.o.o., obrti koji ulažu na području Zadarske županije, a sukladno Popisu prihvatljivih NKD djelatnosti koje ćemo odrediti. Uvjeti kreditiranja: 1. Iznos kredita: od 40.000,00 do 200.000,00 Eura (najviše jedan kredit po poduzetniku) za kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje objekata, kupnju nove opreme ili novog dijela opreme. 2. Rok otplate kredita: do 10 godina Subvencija kamate od strane Zadarske županije je 2 %. Javni poziv za dodjelu potpora za povećanje konkurentnosti mikro poduzetnicima na području Zadarske županije. Bespovratne potpore dodjeljuju se za nabavu opreme za proizvodne i uslužne djelatnosti za poduzetnike, unutrašnje uređenje proizvodnog prostora i uslužnog prostora u sektoru malog gospodarstva. Prihvatljive su aktivnosti/troškovi sufinanciranja nabave opreme kao ulaganja u dugotrajnu imovinu koja služi unaprjeđenju i modernizaciji obavljanja proizvodne i/ili uslužne djelatnosti. Evidentirane kao kapitalno ulaganje, odnosno projekt upisan u popis dugotrajne imovine. Na navedeni javni poziv mogu se javiti kao prihvatljivi prijavitelji mikrosubjekti malog gospodarstva čije je sjedište na području Zadarske županije, koji obavljaju djelatnost tijekom cijele godine na području Zadarske županije i ispunjavaju druge uvjete iz javnog poziva (nemaju evidentiran dug po osnovi javnih davanja, imaju podmirene obveze prema Zadarskoj županiji itd.).
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Objavljen poziv u okviru Programa Kreditom do uspjeha putem subvencioniranja kamata na kredite (2%) u Zadarskoj županiji. Pravo na potporu mogu ostvariti mikro, mali i srednji subjekti malog gospodarstva koji ulažu na području Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano do iskorištenja kreditnog potencijala) 2. Objavljen poziv u okviru Programa „Poduzetništvo mladih, žena i početnika“ i „Investicije privatnog sektora“ (aktivnost se provodi kontinuirano do iskorištenja kreditnog potencijala) 3. Objavljen poziv u okviru Programa kreditiranja proizvođača/poljoprivrednika (povrća, presadnica povrća, cvijeća…) (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Objavljen poziv u okviru Programa dodjele potpora za poticanje konkurentnosti i razvoj IKT sektora (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

	5. Objavljen poziv za dodjelu potpora za povećanje konkurentnosti mikropoduzetnicima na području Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj poduzetnika i poljoprivrednika koji su unaprijedili svoje poslovanje Kreditom do uspjeha te HBOR-ovim kreditom**	4	10	10	15	20
▪ **Broj digitalnih proizvoda/usluga razvijenih uz potporu**	13	15	20	25	30
▪ **Broj mikropoduzetnika koji su potporom unaprijedili dugotrajnu imovinu**	25	40	50	55	60
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Upravni odjel za poljoprivredu ribarstvo i EU fondove				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	985.000,00,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3301 Malo i srednje poduzetništvo				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Reformska (R)	SDG8, SDG9		DA	

PC3. Povećanje uloge znanosti i istraživanja u gospodarstvu Zadarske županije	
Mjera 3.3. Jačanje i razvoj kapaciteta sustava za transfer znanja i tehnologija	
Svrha provedbe i opis mjere	Svrha provedbe mjere je poticati umrežavanje i suradnju između znanstvenika, gospodarstvenika, civilnog društva i javnopravnih tijela (u skladu s *Triple Helix* i *Quadruple Helix* pristupom) kako bi se transferom znanja i inovacija potaknuo razvoj i ojačala konkurentnost gospodarstva Zadarske županije. U ovom dijelu osobitu važnost ima i djelatnost Zajednice tehničke kulture u promociji STEM-a i inovatorstva.

Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden program javnih potreba u tehničkoj kulturi Zadarske županije Zajednice tehničke kulture Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Provedeni projekti u suradnji s visokoobrazovnim institucijama u području jačanja znanosti, istraživanja i transfera znanja i tehnologija (svibanj 2029.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj provedenih programa i projekata iz programa tehničke kulture**	20	24	26	30	35
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, Zajednica tehničke kulture Zadarske županije				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	336.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	2104 Zajednica tehničke kulture, 2105 Tehnička kultura- ostalo				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Reformska (R)	SDG4, SDG8, SDG9		DA	

PC4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije pametnog i cjelogodišnjeg turizma	
Mjera 4.1. Razvoj sustava upravljanja destinacijom	
Svrha provedbe i opis mjere	Svrha ove mjere je izrada i aktivna provedba upravljanja destinacijom i praćenje održivosti destinacije i ostvarenih ciljeva u skladu s Planom upravljanja destinacijom, planiranje i provedba mjera turističke politike te umrežavanje dionika iz područja turizma.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Donesena Strategija razvoja turizma Zadarske županije do 2030. godine (listopad 2025.) s popratnim dokumentima (Analiza stanja i trendova, Analiza prihvatnog kapaciteta za Zadarsku županiju i osam prostorno razvojnih cjelina, Komunikacijska strategija te Plan upravljanja destinacijom Zadarske županije) 2. Donesen Plan upravljanja destinacijom (listopad 2025.) 3. Izrađena izvješća o provedbi Plana upravljanja destinacijom (godišnje, do prosinca)

	4. Održani redoviti sastanci turističkog vijeća, odnosno sastanci s dionicima u turizmu (aktivnost se provodi kontinuirano, više puta tijekom godine)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj zajedničkih projekata dionika u turizmu (kumulativno)**	1	2	3	5	5

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za turizam i gospodarstvo, Turistička zajednica Zadarske županije
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	340.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3401 Ostale aktivnosti

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG8, SDG9, SDG11	DA

PC4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije pametnog i cjelogodišnjeg turizma	
Mjera 4.2. Razvoj i unaprjeđenje turističke infrastrukture	
Svrha i opis provedbe mjere	Provedbom ove mjere jačat će se i razvijati turistička infrastruktura radi unaprjeđenja kvalitete objekata javne turističke infrastrukture te smještajnih i ugostiteljskih objekata, a u svrhu podizanja kvalitete i obogaćivanja turističke ponude te razvoja Zadarske županije kao destinacije cjelogodišnjeg turizma.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden Program kreditiranja privatnih iznajmljivača na području Zadarske županije (do iskorištenja kreditnog potencijala) 2. Proveden program kreditiranja obiteljskog smještaja s ciljem unaprjeđenja usluga i podizanja kvalitete – *Welcome* (aktivnost se provodi kontinuirano do iskorištenja kreditnog potencijala) 3. Provedeno poticanje unaprjeđenja kvalitete hotelskih objekata kroz Program Kreditom do uspjeha putem subvencioniranja kamata na kredite u Zadarskoj županiji (do iskorištenja kreditnog potencijala) 4. Dodijeljena posebna priznanja „Premium turizam“ nagrada u Zadarskoj županiji za gastronomski objekt godine, aktivni turizam

	godine, turistički događaj godine, suvenir godine i osoba godine (godišnje, do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj objekata u turizmu obnovljenih i moderniziranih uz potporu Zadarske županije**	2	5	5	8	10
▪ **Udio smještajnih kapaciteta u objektima kategoriziranim s 4 i 5 zvjezdica**	28 %	29 %	30 %	33 %	35 %
▪ **Broj uređenih objekata javne turističke infrastrukture**	8	8	10	10	10
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Turistička zajednica Zadarske županije				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	215.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3901 Razvoj turizma : A390104 Subvencioniranje turističkih kredita				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Investicijska (I)	SDG8, SDG9		DA	

PC4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije pametnog i cjelogodišnjeg turizma	
Mjera 4.3. Razvoj ključnih specifičnih oblika turizma	
Svrha i opis provedbe mjere	Gospodarstvo Zadarske županije uvelike počiva na turističkim kretanjima, no zbog imidža ljetne turističke destinacije kupališnog 3S turizma nužno je uložiti dodatne napore u repozicioniranje Zadarske županije kao cjelogodišnje destinacije s brojnim i kvalitetnim sadržajima. Ključnu ulogu u tom procesu ima razvoj ključnih specifičnih oblika turizma te povezane turističke infrastrukture i sadržaja. Navedeno uključuje osnaživanje Zadarske županije kao eno-gastro destinacije, ali i kroz kulturni (obnova i promocija povijesnih lokaliteta), avanturistički (biciklističke i pješačke staze, adrenalinski parkovi), zdravstveni (*wellness* i rehabilitacijski centri) i vjerski turizam (hodočasničke

rute Camino Zadar, brojni sakralni objekti koji imaju veliki turistički potencijal poput Svetišta sv. Šime u Zadru, Stalne izložbe crkvene umjetnosti…) turizam te povezane programe i manifestacije.

Krajem 2024. godine potpisan je Sporazum o suradnji na projektu Camino Zadar s Bratovštinom sv. Jakova zajedno s osam turističkih zajednica. Dana 5. travnja 2025. godine otvorila se dionica staze Camino Zadar simboličnim hodanjem i organiziranim hodočašćem dijelom označene rute Camino Zadar, od Kožina do Nina u duljini od 13 km. Ruta Camino Zadar pruža jedinstvenu priliku za duhovni mir, kulturno obogaćivanje i uživanje u prirodnim ljepotama zadarskog kraja. Vodeći kroz povijesne gradske jezgre, slikovite krajolike i drevne putove, ova ruta omogućuje svakom hodočasniku da osjeti duh prošlih vremena, slijedeći stope srednjovjekovnih hodočasnika.

Nadahnut dugom tradicijom hodočašća u Santiago de Compostela, u koji se iz hrvatskih krajeva pješači od davne 1206. godine, Camino Croatia s lokalnim upravama i turističkim zajednicama organizirano uređuje i obnavlja srednjovjekovne hodočasničke rute koje povezuju prirodu, kulturu, povijest i hodočasničku tradiciju. Na sada već podužem popisu ruta Camina Hrvatske nalaze se Camino Imota, Camino Korčula, Camino Brač, Camino Krk, Camino Međimurje, Camino Podravina, Camino Banovina, Camino južna Istra, Camino Zagorje, Camino Šibenik, a 153 km novih kilometara rute kroz Zadarsku županiju atraktivan su dodatak ovom popisu za hodanje. Cjelokupna dionica staze Camino Zadar proteže se na 153 km dionice od Pirovca do Selina, na ruti je postavljeno 150 metalnih oznaka, 150 oznaka naljepnica i obojenih oznaka između njih. Tijekom 2025. godine odradile su se dvije faze projekta: prva faza - digitalno mapiranje rute, temeljito označavanje, vizualni identitet i druga faza – web stranica, edukacija, brošura s info kartom dionice, izrada pečata i tisak materijala. U tijeku je potpisivanje Ugovora za Camino Pag.

Zadarska županija pokrenula je Program za dodjelu potpora događanjima u turizmu. Programom je predviđeno poticanje i sufinanciranje razvoja turističkih manifestacija i projekta koje promoviraju Zadarsku županiju s ciljem obogaćivanja i poboljšanja turističke ponude. Predmet Programa je dodjela bespovratnih novčanih sredstava Zadarske županije za događanja u turizmu na području Zadarske županije, a koja predstavljaju snažan motiv dolaska turista te obogaćivanje turističkog sadržaja destinacije, i to: kulturna/zabavna, športska te enogastronomska, povijesna, tradicijska i ostala događanja. Provedba ovoga Programa doprinosi promociji kulture, kulturne i povijesne baštine; poboljšanju, obogaćivanju turističke ponude; razvoju kongresnog, ruralnog i ostalih selektivnih oblika turizma; poboljšanju kvalitete

	i produženju turističke sezone; podizanju vrijednosti turističke destinacije; posebno potiče stvaranje cjelogodišnje ponude proizvoda i doživljaja utemeljene na tradiciji kulture i turizma; međunarodno promoviranje turističke ponude Zadarske županije.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden Javni poziv za dodjelu potpora događanjima u turizmu na području Zadarske županije (godišnje, do prosinca) 2. Proveden projekt Camino Zadar (prosinac 2026.) 3. Proveden projekt Camino Pag (prosinac 2026.)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj podržanih organizacija i manifestacija**	85	15	20	20	25
▪ **Broj podržanih projekata turističkih dionika u području razvoja specifičnih oblika turizma**	2	5	5	8	10

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Turistička zajednica Zadarske županije
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	600.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3901 Razvoj turizma: A390101 Promidžba turizma

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG8, SDG9	DA

PC4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije pametnog i cjelogodišnjeg turizma	
Mjera 4.4. Povećanje prepoznatljivosti destinacije	
Svrha i opis provedbe mjere	Ovom mjerom planira se repozicioniranje Zadarske županije s ciljem promoviranja Zadarske županije kao dostupne i prepoznatljive cjelogodišnje destinacije održivog i pametnog turizma s brojnim i kvalitetnim turističkim i kulturnim sadržajima. U okviru ove mjere osobito se ističe provedba projekta udruživanja sredstava usmjerenih u udruženo oglašavanje u promotivnim kampanjama niskotarifnih aviokompanija, ali

	dodatno i s ciljem uspostave cjelogodišnjih linija, sudjelovanje na turističkim sajmovima i druge promotivne aktivnosti. Upravni odjel je u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova RH, odnosno Policijskom upravom zadarskom, a u sklopu programa rada Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije, u tijeku provedbe akcije preventivnih aktivnosti čiji je sadržaj prevencija kaznenih djela krađa i teških krađa na području koje teritorijalno pokriva PU zadarska, odnosno Zadarska županija. Aktivnosti projekta Siguran odmor usmjerene su prema svim stanovnicima Zadarske županije i njihovim gostima – turistima. U predsezoni izrađene su i podijeljene naljepnice s QR kodom sa svim važnim informacijama za siguran odmor. Kada se skenira QR kod, otvori se mrežna stranica Zadarske županije s nazivom Sigurnost u turizmu na kojoj se nalaze informacije na 11 različitih jezika vezane za sigurnost u turizmu.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedene aktivnosti Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije, Projekt Siguran odmor (svake godine tijekom srpnja i kolovoza PU ima promotivne akcije na kojima sudjeluje i ZŽ) 2. Potpisani Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava/potpora projektima u području udruženog oglašavanja (godišnje, do prosinca) 3. Provedene isplate u okviru Ugovora o dodjeli sredstava/potpora projektima u području udruženog oglašavanja (godišnje, do prosinca)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj emitivnih destinacija s kojima je Zadarska županija povezana putem aviokompanija**	75	80	80	90	100
▪ **Broj cjelogodišnjih linija aviokompanija**	2	3	3	5	5
▪ **Broj putnika cjelogodišnjih linija aviokompanija**	2.000	2.500	2.500	4.000	5.000

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Turistička zajednica Zadarske županije
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	205.000,00 EUR

Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3901 Razvoj turizma: A390103 Udruženo oglašavanje		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG8, SDG9	DA

PC5. Očuvanje i valorizacija kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnost kulturnih sadržaja na području cijele Zadarske županije					
Mjera 5.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije kulturne i povijesne baštine					
Svrha i opis provedbe mjere	Ovom mjerom doprinosi se očuvanju i valorizaciji kulturne i povijesne baštine kroz djelatnosti očuvanja te promocije pokretne i nepokretne kulturne baštine Narodnog muzeja Zadar. Kultura je sastavni dio svakodnevnog života društva. Upravo zato aktivnosti unutar ove mjere usmjerene su ka očuvanju kulturnog i nacionalnog identiteta te identiteta Zadarske županije. Nizom novih aktivnosti i međunarodnu suradnju dodatno će se osnažiti djelovanje Narodnog muzeja Zadar. Financiranjem održavanja izložbi u istom doprinosi se razvoju kulturne ponude na području Zadarske županije.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedena redovna djelatnost prikupljanja i zaštite građe (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Izrađen i objavljen program izložbi i događanja Narodnog muzeja Zadar (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Provedena digitalizacija muzejske građe i muzejske dokumentacije Narodnog muzeja Zadar (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj posjetitelja izložbi i manifestacija u okviru djelovanja Narodnog muzeja Zadar**	45.000	47.000	49.000	51.000	53.000
▪ **Broj sakupljene građe Narodnog muzeja Zadar**	180	190	200	210	220
▪ **Udio digitalizirane građe i dokumentacije Narodnog muzeja Zadar (%)**	2 %	5 %	10 %	15 %	20 %

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, Narodni muzej Zadar		
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	4.000.000,00 EUR		
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	2101 Muzejsko galerijska djelatnost		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG4, SDG8, SDG11	DA

PC5. Očuvanje i valorizacija kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnost kulturnih sadržaja na području cijele Zadarske županije					
Mjera 5.2. Jačanje financijskih, institucionalnih i ljudskih resursa u kulturi i kreativnim industrijama					
Svrha i opis provedbe mjere	Ljudski resursi glavni su pokretač kulturnog života na području Zadarske županije. Glavne aktivnosti koje se ističu unutar ove mjere usmjerene su ka organizaciji i provedbi kazališnih programa i manifestacija Kazališta lutaka Zadar te organiziranju i sudjelovanju na domaćim i međunarodnim festivalima. Nizom novih aktivnosti i međunarodnu suradnju dodatno će se osnažiti djelovanje Kazališta lutaka Zadar.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izrađen i objavljen program predstava Kazališta lutaka Zadar (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Izrađen i objavljen program međunarodnih projekata Kazališta lutaka Zadar (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj posjetitelja predstava**	22.000	24.000	26.000	28.000	30.000
▪ **Broj interkulturalnih i međunarodnih suradnji / projekata Kazališta lutaka Zadar**	1	2	2	3	3
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, Kazalište lutaka Zadar				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	4.000.000,00 EUR				

Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	2102 Kazališna djelatnost		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG4, SDG8, SDG11	DA

PC5. Očuvanje i valorizacija kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnost kulturnih sadržaja na području cijele Zadarske županije					
Mjera 5.3. Unaprjeđenje infrastrukture i poboljšana koordinacija dionika u kulturi i kreativnim industrijama					
Svrha i opis provedbe mjere	Provedbom ove mjere nastavljaju se aktivnosti na poboljšanju infrastrukture u kulturi te koordinaciji dionika u samoj kulturi i u kreativnim industrijama.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden javni poziv za sufinanciranje programa/projekata javnih potreba u kulturi Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Potpisani Ugovori o dodjeli potpora programima/projektima javnih potreba u kulturi Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Provedene isplate sredstava programima/projektima javnih potreba u kulturi Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj podržanih programa / projekata javnih potreba u kulturi**	130	135	140	145	150
▪ **Broj podržanih programa / projekata javnih potreba u kulturi izvan središta Zadarske županije**	40	45	48	51	55
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	600.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	2103 Ostala djelatnost u kulturi				

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	Oznaka mjere (R/I/O)	Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)	Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji
	Reformska (R)	SDG4, SDG8, SDG11	DA

PC12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima					
Mjera 12.1. Unaprjeđenje sustava za praćenje stanja i zaštitu svih okolišnih sastavnica (zrak, vode, more, tlo, krajobraz, biljni i životinjski svijet te zemljina kamena kora)					
Svrha i opis provedbe mjere	Mjera će doprinijeti jačanju sustava upravljanja, praćenja stanja i zaštite okoliša na području Zadarske županije, a koji počivaju na izradi i provedbi planova, programa i projekata usmjerenih prema zaštiti okoliša i prirode. Ova mjera obuhvaća zaštitu svih okolišnih sastavnica uključivši i zaštitu napuštenih životinja te razvoj ekoloških projekata, sadnju novih zelenih površina, odnosno sadnju stabala i stvaranje zelenih površina u gradovima i općinama kroz provedene potpore programima u zaštiti okoliša i prirode JLS-ovima, javnim ustanovama i udrugama.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedene aktivnosti izrade, izdavanja i provedbe planova, programa i projekata usmjerenih prema zaštiti okoliša i prirode (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Provedene mjere zaštite i sanacije područja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Provedene potpore programima u zaštiti okoliša i prirode JLS-ovima, javnim ustanovama i udrugama (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Provedene edukacije o zaštiti životinja u okviru djelatnosti Skloništa za napuštene i izgubljene životinje Zadarske županije obuhvaćaju aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti građana o važnosti odgovornog ponašanja prema životinjama, poticanje humanog postupanja te promicanje njihove dobrobiti (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj podržanih programa i projekata zaštite okoliša i prirode**	15	20	25	30	35
▪ **Broj provedenih edukacija o zaštiti životinja**	1	5	7	5	5

▪ **Broj životinja kojima je pružena zaštita u okviru skloništa**	100	120	200	200	200

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove, Sklonište za napuštene i izgubljene životinje
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	5.024.108,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3101 Zaštita okoliša i prirode: A310101 Zaštita mora, A310102 Zaštita voda, A310104 Izrada i provedba dokumenata zaštite okoliša, A310105 Ostale aktivnosti 3601 Razvoj poljoprivrede i ribarstva: K360120 Zaštita napuštenih i izgubljenih životinja, K360128 Sklonište za napuštene i izgubljene životinje, A360129 Ustanova Sklonište za napuštene i izgubljene životinje

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG6, SDG11, SDG13, SDG14, SDG15	DA

PC12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima	
Mjera 12.2. Unaprjeđenje sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije prirodne baštine	
Svrha i opis provedbe mjere	Mjerom će se doprinijeti dodatnom ojačavanju sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije bogate prirodne baštine Zadarske županije kroz poslovanje Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije i drugih javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima Zadarske županije. Mjera je usmjerena na provođenje aktivnosti kojima će se promicati održavanje, zaštita i promidžba zaštićenih lokaliteta i osjetljivih ekosustava strožim mjerama očuvanja. Dodatno će se ojačati sustav upravljanja prirodnom baštinom na području Zadarske županije, kao i očuvanju i valorizaciji staništa NATURA 2000. Ovom mjerom obuhvatit će se i razvoj ekoloških edukacijskih programa i uključivanje lokalnih zajednica u projekte zaštite okoliša.

Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden nadzor zaštićenih područja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Provedeni postupci održavanja i zaštite zaštićenih područja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Provedene edukacije stanovništva i MSP-ova o načinu djelovanja u okviru zaštićenih lokaliteta (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj lokaliteta s najvišom ocjenom stanja zaštićenih područja**	35	35	35	35	35
▪ **Broj provedenih edukacija o načinu djelovanja u okviru zaštićenih područja i zaštiti okoliša**	14	15	15	15	15
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, NATURA JADERA				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	2.976.800,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3105 Natura - Jadera, Javna ustanova, A3105-02 Održ.,zaštita i promidžba zaštićenih lokaliteta				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Reformska (R)	SDG13, SDG14, SDG15		DA	

PC12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima	
Mjera 12.4. Integralno upravljanje morem i obalnim područjem	
Svrha i opis provedbe mjere	Mjera će doprinijeti učinkovitom i održivom upravljanju morskim te obalnim područjem u svrhu zaštite navedenog područja. Ključne aktivnosti usmjerene su prema kontroli kakvoće mora na plažama, te provedbom programa praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja Zadarske županije. Navedenim aktivnostima doprinijet će se ciljevima održivog razvoja UN Agende kojima se promiču hitne mjere u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih negativnih utjecaja te očuvanju i

	održivom korištenju oceana, mora i morskih resursa za održivi razvoj.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedene aktivnosti programa praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Provedene aktivnosti programa praćenja i ispitivanja kakvoće mora za kupanje na plažama (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj točaka na kojima se provodi program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja ZŽ**	90	90	90	90	90
▪ **Broj točaka ispitivanja kakvoće mora za kupanje na plažama**	133	133	133	133	133

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	1.356.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	Prostorno uređenje : A310401 Integralno upravljanje obalnim područjem, 3101 Zaštita okoliša i prirode:A310101 Zaštita mora

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG6, SDG11, SDG13, SDG14	DA

PC12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima	
Mjera 12.5. Poticanje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (*brownfield* investicija)	
Svrha i opis provedbe mjere	Mjera će doprinijeti ulaganju u revitalizaciju napuštenih, zapuštenih te neiskorištenih ili zagađenih zemljišta i infrastrukture kojima se pokreće nova aktivnost i kružno gospodarenje prostorom i zgradama te na taj način direktno utječe na održivo upravljanje prostornim resursima kroz usklađivanje državne izmjere i katastra nekretnina odnosno obnove katastra i

	zemljišnih knjiga u provedbi ili su planirane za provedbu. Ključna aktivnost unutar ove mjere je sufinanciranje projekata državne izmjere i katastra nekretnina na području Zadarske županije.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedeno sufinanciranje projekata državne izmjere i katastra nekretnina (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj projekata državne izmjere i katastra nekretnina izrađenih uz podršku Županije (kumulativno)**	4	5	5	6	6

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	100.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3104 Prostorno uređenje: A310403 Državna izmjera i služb. prostorne podloge i geoinf. podloge

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG11, SDG13, SDG15	DA

PC12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima
Mjera 12.6. Razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i stvaranje zelenih gradova

Svrha i opis provedbe mjere	Provedbom ove mjere zaustavit će se trend smanjenja zelenih površina u naseljenim područjima i unaprijediti način korištenja prostora. Aktivnosti koje se provode unutar ove mjere, a doprinose navedenom cilju su dodjeljivanje potpora JLS-ovima za izradu PPUO/G-a, te izrada dokumenata prostornog uređenja.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Dodijeljene potpore JLS-ovima za izradu PPUO/G-a (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Provedeni poslovi izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

	3. Provedeno održavanje i redovito ažuriranje geoinformacijskog sustava (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj JLS-ova kojima je pružena potpora u području prostornog uređenja**	1	2	3	4	4
▪ **Broj izrađenih PPŽ**	1	1	1	1	1
▪ **Broj izrađenih PPUO/G dokumenata i studija**	5	5	5	5	6
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	2.389.600,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3106 Zavod da prostorno uređenje, 3104 Prostorno uređenje: A310404 Geografski informacijski sustav, A310405 Prostorni plan županije - PPUO/G, A310406 Povjerenstva				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**		
	Reformska (R)	SDG6, SDG7, SDG11, SDG13, SDG14, SDG15	DA		

PC13. Unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga	
Mjera 13.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom i poticanje prijelaza na kružno gospodarstvo	
Svrha i opis provedbe mjere	Mjerom će se doprinijeti unaprjeđenju učinkovitog i održivog gospodarenja otpadom. Provedbom ove mjere doprinijet će se unaprjeđenju sustava gospodarenja otpadom i poticanje prijelaza na kružno gospodarstvo. Ključne aktivnosti koje se provode unutar ove mjere su otvorenje i uspostava radnih procesa u Centru za gospodarenje otpadom što će posljedično imati za rezultat trajno zatvaranje odlagališta. Sve aktivnosti unutar ove mjere doprinijet će, osim zelenoj tranziciji, cilju održivog razvoja UN Agende 2030 koji za prioritet ima štititi, obnavljati i promicati održivo korištenje zemaljskih ekosustava, održivo upravljati

	šumama, boriti se protiv dezertifikacije, zaustaviti i obrnuti proces degradacije zemljišta te zaustaviti gubitak biološke raznolikosti. Provedbom ove mjere smanjit će se opterećenje okoliša nusproizvodima ribarstva i poljoprivrede te će se ti materijali pretvoriti u nove resurse korisne za energetiku i poljoprivredu.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Uspostavljen cjelovit sustav za održivo gospodarenje otpadom uvođenjem u rad CGO-a (prosinac 2025.) 2. Provedena potpora projektima sanacije postojećih (preostalih nesaniranih) odlagališta otpada na području županije (provedba aktivnosti predviđena nakon uspostave CGO-a, aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Provedene edukativne kampanje (aktivnost se provodi kontinuirano u sklopu djelovanja CGO-a, odnosno tvrtke Eko d.o.o., svake nove školske godine) 4. Uspostavljeni županijski centri za preradu nusproizvoda ribarstva i maslinarstva u biomasu, bioenergiju, organska gnojiva i proizvode s dodanom vrijednošću, uz osiguranje suradnje između znanstvenih institucija, industrije i lokalne zajednice. (svibanj 2029.)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Stopa odvojenog sakupljanja otpada u okviru javne usluge (%)**	16,7	20	25	35	50
▪ **Stopa recikliranja komunalnog otpada (%)**	10,8	55	55	55	55
▪ **Stopa oporabe komunalnog otpada (%)**	10,8	60	60	60	60

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, Eko d.o.o. za gospodarenje otpadom Zadarske županije, Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	15.760.900,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3102 Postupanje s otpadom, 36316 Sanacija odlagališta

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**

Investicijska (I)	SDG11, SDG14, SDG15	DA

PC13. Unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga					
Mjera 13.2. Unaprjeđenje kvalitete i održivo upravljanje sustava vodoopskrbe i odvodnje (vodnog gospodarstva)					
Svrha i opis provedbe mjere	Mjera obuhvaća izgradnju i rekonstrukciju vodovodne mreže u svim dijelovima županije, s naglaskom na ruralne i otočne krajeve, što uključuje proširenje vodovodne mreže, sanaciju dotrajalih vodovodnih cijevi te izgradnju vodoopskrbnih sustava i alternativnih izvora vode. Ovom mjerom obuhvaća se i modernizacija sustava odvodnje i pročišćavanja voda radi zaštite okoliša, kroz izgradnju novih i obnovu postojećih sustava odvodnje, povećanje kapaciteta i učinkovitosti pročistača otpadnih voda te smanjenje onečišćenja podzemnih voda strožom kontrolom industrijskih i komunalnih ispuštanja. Navedene aktivnosti će rezultirati unaprjeđenjem kvalitete i održivog upravljanja sustavom vodoopskrbe i odvodnje te vodnog gospodarstva u cjelini.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izrađeni elaborati, zone sanitarne zaštite izvorišta između dviju JLS-ova (prema zahtjevu, godišnje do prosinca) 2. Obrađeni zahtjevi jedinica lokalne samouprave te sufinancirana izrada projektno-tehničke dokumentacije te izgradnja za lokalne sustave vodoopskrbe i odvodnje na području Zadarske županije (prema zahtjevu, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj podržanih projekata i programa vodnog gospodarstva (godišnje)**	4	6	6	6	6
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	1.000.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3603 Vodno gospodarstvo				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	

Investicijska (I)	SDG6, SDG11, SDG14	DA

PC14. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti i infrastrukture uz tranziciju prema čistoj energiji i OIE					
Mjera 14.1. Unaprjeđenje, modernizacija i razvoj energetske infrastrukture i sustava energoopskrbe					
Svrha i opis provedbe mjere	Ovom mjerom doprinijet će se procesu daljnje modernizacije i razvoja energetske infrastrukture. Jedna od aktivnosti koja se posebno ističe unutar ove mjere je provedba nacionalnih energetskih programa koja za cilj ima doprinijeti daljnjem procesu modernizacije i razvoja energetske infrastrukture čime se doprinosi ekološkoj i energetskoj tranziciji za klimatsku neutralnost.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedba nacionalnih energetskih programa (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Obrada i analiza prikupljenih mjernih podataka na MS Bili brig (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Udio obrađenih i analiziranih mjernih podataka na MS Bili brig (%)**	100	100	100	100	100
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, Upravni odjel za gospodarstvo i turizam				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	56.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3104 Prostorno uređenje : A310402 Nacionalni energetski programi				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Reformska (R)	SDG7, SDG11, SDG13		DA	

PC14. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti i infrastrukture uz tranziciju prema čistoj energiji i OIE					
Mjera 14.3. Poticanje i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u javnom i privatnom sektoru					
Svrha i opis provedbe mjere	Ovom mjerom Zadarska županija nastavit će aktivnosti poticanja korištenja obnovljivih izvora energije u svim sektorima te smanjenja emisija stakleničkih plinova, a sve u skladu s Europskim zelenim planom za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine. Unutar ove mjere provode se aktivnosti usmjerene prema povećanju korištenja obnovljivih izvora energije na javnim i privatnim objektima putem subvencioniranja postavljanja solarnih panela i toplinskih pumpi za kućanstva i poduzeća, energetsku obnovu javnih zgrada te poticaje za poduzetnike i poljoprivrednike koji prelaze na održive energetske izvore. Zadarska županija želi pridonijeti povećanju korištenja obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama na svome području pa tako svake godine objavi Javni poziv za sufinanciranje izgradnje novih sunčanih elektrana za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe na području Zadarske županije. Cilj ovog Poziva je povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u postojećoj potrošnji električne energije u kućanstvima na području Zadarske županije te smanjenje emisija stakleničkog plina CO2, a sve u skladu s Europskim zelenim planom za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine. Mjera prihvatljiva za sufinanciranje u smislu ovog Javnog poziva je nabava i ugradnja novog sustava s fotonaponskim pretvaračima (modulima) za proizvodnju električne energije za potrebe kućanstva (za vlastitu potrošnju) instalirane snage do 10 kW. Prijavitelji mogu ostvariti bespovratna sredstva Zadarske županije u iznosu do 40 % prihvatljivih troškova ulaganja, ali ne više od 4.000,00 po kućanstvu.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden javni poziv za sufinanciranje izgradnje novih sunčanih elektrana za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe na području Zadarske županije (godišnje, do prosinca) 2. Uvedeni sustavi OIE na objektima javnopravnih tijela u Zadarskoj županiji - projekt APOLLO (srpanj 2027.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj sufinanciranih sustava OIE u kućanstvima**	32	35	40	40	45
▪ **Broj uvedenih sustava OIE na javnim objektima (kumulativno)**	0	4	11	n/p	n/p
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Agencija za razvoj Zadarske županija ZADRA NOVA				

Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	470.000,00 EUR		
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3402 Energetika		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG7, SDG11, SDG13	DA

PC15. Razvoj konkurente, otporne i održive poljoprivrede i prehrambenog sektora					
Mjera 15.1. Razvoj potporne infrastrukture za potrebe poljoprivredne proizvodnje					
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha provedbe predmetne mjere je razvoj infrastrukture za potrebe navodnjavanja poljoprivrednih površina te izgradnja skladišnih kapaciteta za voće i povrće s ciljem stvaranja preduvjeta za razvoj i podizanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača na području Zadarske županije. Unutar ove mjere posebno se ističu aktivnosti izrade projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja te provedba hidrogeoloških istraživanja uz obavljanje stručnog nadzora nad provedbom detaljnih vodoistražnih radova za bušotine i izgradnju mini akumulacija kako bi poljoprivrednici imali sigurniju proizvodnju, manje gubitaka i više sigurnosti za svoje obitelji. Nakon izgradnje sustava navodnjavanja Baštica, Baštica 2 – Smilčić, Donja Baštica i Lišansko polje kojom se pokriva površina od 850 hektara, slijedi izgradnja sustava navodnjavanja Vransko polje, u više faza, obuhvata 1600 hektara. Osim navedenog u suradnji s udrugama u poljoprivredi planira se izgradnja skladišnih kapaciteta za voće i povrće kako bi se poljoprivrednicima osigurala mogućnost stabilnijeg plasmana proizvoda i boljih otkupih cijena.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Razvijen sustav navodnjavanja Vransko polje (svibanj 2029.) 2. Pružena potpora poljoprivrednicima u obavljanju vodoistražnih radova za bušotine i izgradnji mini akumulacija (svibanj 2029.) 3. Izgrađeni skladišni kapaciteti za voće i povrće (svibanj 2029.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Površine pod sustavom javnog navodnjavanja (ha)**	850	850	850	850	1.832

▪ **Broj pruženih potpora u obavljanju vodoistražnih radova i izgradnji mini akumulacija**	0	2	5	5	5
▪ **Broj skladišnih kapaciteta za voće i povrće**	0	0	0	0	1
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	31.000.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3601 Razvoj poljoprivrede i ribarstva: K360104 Pojedinačni planovi navodnjavanja, T360105 Upravljanje i održavanje SN Baštica, K360117 SN Baštica - podsustav Smilčić, K360119 SN Vransko polje, T360125 Upravljanje i održavanje SN Lišansko polje, T360126 Upravljanje i održavanje SN Donja Baštica, T360127 Upravljanje i održavanje SN Baštica II faza Smilčić, otvoriti aktivnost u proračunu za projekt izgradnje skladišnih kapaciteta za voće i povrće				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**		
	Investicijska (I)	SDG2, SDG8, SDG11, SDG13, SDG14, SDG15	DA		

PC15. Razvoj konkurente, otporne i održive poljoprivrede i prehrambenog sektora	
Mjera 15.3. Poticanje ulaganja u ekološku proizvodnju i zaštitu autohtonih poljoprivrednih proizvoda, sorti i pasmina	
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha poticanja snažnijih ulaganja u ekološku proizvodnju i zaštitu autohtonih poljoprivrednih proizvoda, sorti i pasmina je povećanje proizvodnje i otpornosti poljoprivrednog sektora Zadarske županije. Ovom mjerom poticat će se provedba projekata jačanja lokalnih proizvođača, mikro i malih poduzetnika u području ekološke proizvodnje, poticanja plasmana, brendiranja, promocije i popularizacije lokalnih autohtonih proizvoda Zadarske županije. Predmetna mjera provodit će se putem provedbe programa potpora za ekološku poljoprivredu i mala obiteljska poljoprivredna gospodarstva i mlade poljoprivrednike, odnosno pružanjem subvencija za prijelaz na ekološku proizvodnju, uključujući sufinanciranje certifikata i edukacija te financijsku i savjetodavnu podršku malim OPG-ovima kako bi mogli povećati proizvodnju i postati konkurentniji. Ovom

	mjerom obuhvaćen je i razvoj i unaprjeđenje lovstva na području Zadarske županije. Osobit naglasak stavit će se na provedbu znanstvenih i stručnih projekata u području revitalizacije i očuvanja autohtonih poljoprivrednih proizvoda, sorti i pasmina te kontinuiranu edukaciju poljoprivrednika u suradnji sa Sveučilištem u Zadru i Poljoprivredno-prehrambenom i veterinarskom školom Stanka Ožanića u okviru Poljoprivredno-edukacijskog centru u Zemuniku.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden javni poziv za dodjelu potpora u području poljoprivrede i ruralnog razvoja (godišnje, do prosinca) 2. Potpisani Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava/potpora/subvencija te provedene isplate sredstava projektima u području poljoprivrede i ruralnog razvoja (godišnje, do prosinca) 3. Provedena promocija poljoprivrednih proizvoda Zadarske županije na manifestacijama i sajmovima u Hrvatskoj i inozemstvu (svibanj 2029.) 4. Provedeni stručni i znanstveni projekti u području revitalizacije i očuvanja autohtonih poljoprivrednih proizvoda, sorti i pasmina (svibanj 2029.) 5. Provedene edukacije u području poljoprivrede i ruralnog razvoja (godišnje, do prosinca)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj lokalnih proizvođača / korisnika potpore**	151	160	170	180	190
▪ **Broj educiranih lokalnih proizvođača uz potporu Zadarske županije**	20	40	80	80	80

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove, Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije AGRRA, Turistička zajednica Zadarske županije
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	1.300.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	A360102 Znanstveni i stručni projekti u poljop. i ribarstvu, A360103 Potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju, A360109 Ostale aktivnosti, T360113 Identifikacija autohtonih sorti maslina, T360122 Organizacija manifestacija i festivala, A360124 Agroprognoza

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	Oznaka mjere (R/I/O)	Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)	Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji
	Reformska (R)	SDG2, SDG8, SDG11, SDG13, SDG14, SDG15	DA

PC16. Razvoj konkurentnog, održivog i otpornog ribarstva i akvakulture						
Mjera 16.1. Razvoj potporne infrastrukture i suprastrukture za potrebe sektora ribarstva i akvakulture						
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha provedbe predmetne mjere je nastavak ulaganja u ribarske luke kao ključnu infrastrukturu za potrebe daljnjeg jačanja sektora ribarstva, ali i razvoj Centra za školjkarstvo u Selinama čime je planirana dodatna stručna podrška uzgajivačima školjaka. Uz ulaganja u infrastrukturu ovom mjerom predviđene su potpore u ribarstvu i akvakulturi, a osobito u području modernizacije i obnove ribarskih brodova.					
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izgrađen Centar za školjkarstvo u Selinama (prosinac 2027.) 2. Pripremljena projektno-tehnička dokumentacija za izgradnju ribarske luke Biograd na Moru i pokrenute aktivnosti na izgradnji ribarske luke Biograd na Moru (svibanj 2029.) 3. Dodijeljene potpore u području poticanja ribarstva i akvakulture te modernizacije ribarskih brodova (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)					
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**				
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**	
▪ **Izgrađen Centar za školjkarstvo**	0	1	n/p	n/p	n/p	
▪ **Broj lokalnih korisnika potpore u ribarstvu / akvakulturi**	5	5	5	5	5	
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove, Županijska lučka uprava Zadarske županije					
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	3.600.000,00 EUR					
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	K430602 Centar za školjkarstvo Zadarske županije, potrebno otvoriti aktivnost u proračunu					

	Oznaka mjere (R/I/O)	Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)	Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	Investicijska (I)	SDG2, SDG8, SDG11, SDG13, SDG14, SDG15	DA

PC17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno upravljanje					
Mjera 17.1. Razvoj i unaprjeđenje Zračne luke Zadar i uspostava mreže helidroma					
Svrha provedbe i opis mjere	Ulaganjima u proširenje kapaciteta putničkog terminala te glavne stajanke i uzletno-sletne staze Zračne luke Zadar u okviru predmetne mjere omogućit će se cjelogodišnja povezanost te primanje interkontinentalnih letova te dostići zadovoljavajuća razina infrastrukture u sektoru zračnog prometa Zadarske županije.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izvršeni radovi proširenja uzletno-sletne staze Zračne luke Zadar (prosinac 2029.) 2. Izvršeni radovi proširenja kapaciteta putničkog terminala Zračne luke Zadar (prosinac 2029.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Duljina uzletno-sletne staze u m^2**	2.500	2.500	2.500	2.500	3.200
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, Zračna luka Zadar d.o.o.				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	n/p				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	n/p				

	Oznaka mjere (R/I/O)	Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)	Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	Investicijska (I)	SDG8, SDG9, SDG11	DA

PC17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno upravljanje					
Mjera 17.2. Unaprjeđenje infrastrukture i organizacije cestovnog prometa i prometa u mirovanju					
Svrha i opis provedbe mjere	Predmetnom mjerom nastoji se unaprijediti razina kvalitete cestovne infrastrukture i organizacije javnog cestovnog prijevoza u svrhu sigurnosti i bolje organizacije cestovnog prometa. Mjera je usmjerena prema unaprjeđenju cestovne infrastrukture i prometa u mirovanju, ali i ka organizaciji cestovnog prometa kroz izdavanje dozvola za obavljanje županijskog linijskog prijevoza putnika te drugih licencija u cestovnom prometu prema posebnim zakonima. Predmetna mjera obuhvaća i praćenje provedbe projekata Županijske uprave za ceste Zadarske županije i Hrvatskih cesta – Ispostave Zadar te pružanje potpore kroz provedbu sufinanciranja projekata održavanja i gradnje prometnica odnosno nerazvrstanih cesta u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, a sukladno zahtjevima i prioritetima jedinica lokalne samouprave.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedeno sufinanciranje projekata održavanja i gradnje prometnica odnosno nerazvrstanih cesta te biciklističkih staza jedinica lokalne samouprave (kontinuirano tijekom razdoblja) 2. Pružena potpora u svrhu izgradnje četverotračne ceste od izlaza s autoceste Zadar 1 do ulaza u Zadar (prosinac 2028.) 3. Pružena potpora u svrhu izgradnje nove prometnice od Musapstana do čvora Žmirići koja će biti nova obilaznica zapadnog dijela Zadra (prosinac 2028.) 4. Pružena potpora u svrhu izgradnje nove prometnice od Bibinja do spoja Babindub na četverotračnoj cesti (prosinac 2029. godine) 5. Pružena potpora u svrhu planiranja i izrade dokumentacije za novu prometnicu zaobilaznice Sv. Filipa i Jakova, Turnja, Biograda do Pakoštana (svibanj 2029.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Duljina novoizgrađenih biciklističkih staza (m^2)**	2.000	3.000	10.000	13.000	15.000
▪ **Broj sufinanciranih / podržanih projekata u cestovnom prometu**	6	10	12	13	15
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, Županijska uprava za ceste Zadarske županije				

Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	1.600.000,00 EUR		
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3404 Prijevoz, 4103 Županijska uprava za ceste		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Investicijska (I)	SDG8, SDG9, SDG11	DA

PC17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno upravljanje	
Mjera 17.3. Razvoj i unaprjeđenje mreže pomorske infrastrukture i usluga	
Svrha i opis provedbe mjere	Predmetnom mjerom ulagat će se u pomorsku povezanost – luke, trajektne linije i međuotočne veze. Na području Zadarske županije izgradit će se preko 1500 novih komunalnih vezova ondje gdje ljudi generacijama žive s morem i uz more – kako bi se ribarima, lokalnim ljudima i obiteljima osiguralo sigurno i dostupno mjesto za njihove brodove. Vezovi su namijenjeni domicilnom stanovništvu i to u lukama Draženica, Maestral, Bregdetti, Sv. Filip i Jakov, Vrsi, Diklo i Kožino te nizu drugih. Unutar ove mjere provode se i aktivnosti održavanja i rekonstrukcije lučke infrastrukture te pomorskog dobra. U suradnji s Agencijom za obalni i linijski promet pokrenut će se nabava novih katamarana kapaciteta 100 putnika, pogonjenih na obnovljive izvore energije koji će povezivati Zadar s Prekom kao i putnički terminal Gaženica sa zapadnim dijelom Zadra.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izrađena projektno-tehnička dokumentacija za luke Draženica, Maestral, Bregdetti, Sv. Filip i Jakov, Vrsi, Diklo i Kožino (prosinac 2026.) 2. Osigurana sredstva za financiranje projekata lučke infrastrukture Draženica, Maestral, Bregdetti, Sv. Filip i Jakov, Vrsi, Diklo i Kožino (prosinac 2027.) 3. Provedeni projekti izgradnje lučke infrastrukture Draženica, Maestral, Bregdetti, Sv. Filip i Jakov, Vrsi, Diklo i Kožino (svibanj 2029.) 4. Nabavljeni novi katamarani pogonjeni na obnovljive izvore energije i izrađeno autonomno plovilo za prijevoz putnika i tereta (prosinac 2028.)

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost 2025.	Ciljane vrijednosti 2026.	2027.	2028.	2029.
▪ **Broj novih komunalnih vezova**	0	300	700	1.100	1.500
▪ **Broj provedenih sanacija pomorskog dobra**	9	12	13	15	17
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, Županijska lučka uprava Zadarske županije, Državna lučka uprava				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	2.500.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	4102 Županijska lučka uprava, 4101 Pomorsko dobro				

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	Oznaka mjere (R/I/O)	Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)	Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji
	Investicijska (I)	SDG8, SDG9, SDG11, SDG14	DA

PC17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno upravljanje	
Mjera 17.4. Poticanje razvoja intermodalnog prijevoza i uspostava multimodalnog prometnog čvorišta	
Svrha i opis provedbe mjere	Predmetnom mjerom pružit će se potpora Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske te Hrvatskim željeznicama u svrhu realizacije ulaganja u modernizaciju željezničke infrastrukture s posebnim fokusom na poveznicu Zadar – Benkovac i izmještanje pruge iz Bibinja izgradnjom 7,8 km dugog tunela i obilaznice. Izmjenom prostornog plana i pripremom dokumentacije započet će proces pripreme projektno-tehničke dokumentacije u svrhu povezivanja željeznicom gospodarskih zona Poličnik, Crno i CGO-a jer je to preduvjet za njihov još snažniji razvoj. Do 2029. godine željezničkom vezom planirano je povezivanje putničkog terminala Zračne luke Zadar s Gaženicom. Stavljanjem željeznice u funkciju te povezivanjem iste s lukom Gaženicom i Zračnom lukom Zadar ostvarit će se preduvjeti za uspostavu intermodalnog prijevoza te multimodalnog čvorišta koji će Zadarsku županiju staviti uz bok najbolje povezanih regija Europe.

Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Pružena potpora nadležnim tijelima tijekom izrade projektno-tehničke dokumentacije i projektnih prijedloga za osiguravanje financijskih sredstava za realizaciju projekata (prosinac 2028.) 2. Pružena potpora nadležnim tijelima tijekom provedbe projekata (kontinuirano tijekom razdoblja, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Duljina revitalizirane / izgrađene željeznice u km**	0	7	10	13	25
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	n/p				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	n/p				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**		**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Investicijska (I)		SDG8, SDG9, SDG11, SDG13		DA

PRIORITET II.: UKLJUČIVA I SOLIDARNA ŽUPANIJA – ZA OBITELJ, ZDRAVLJE I SIGURNOST

PC6. Povećanje usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potreba društva i gospodarstva					
Mjera 6.1. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture (obrazovni objekti, športski objekti, učionice)					
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha ove mjere je modernizirati školske objekte te poboljšati uvjete za učenike i nastavnike s obzirom na to da kvalitetna obrazovna infrastruktura omogućuje bolje i dostupnije obrazovanje svima koji su uključeni u obrazovni proces. Provedba ove mjere, unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, osigurat će se kroz poboljšanje kvalitete obrazovnih objekata, športskih objekata te učionica, kao i svih ostalih prostorija u kojima se odvijaju obrazovni procesi. Planira se izgradnja novih, obnova i dogradnja postojećih školskih objekata, energetska obnova zgrada te opremanje učionica suvremenim nastavnim pomagalima. Nastavit će se s uvođenjem jednosmjenske nastave u svim osnovnim školama kako bi se poboljšali uvjeti rada učenika i nastavnika. U ovom trenutku 90 posto učenika osnovnih škola kojima je osnivač Zadarska županija pohađa nastavu u jednoj smjeni, a cilj je dodatno povećati taj broj gradnjom novih i dogradnjom postojećih škola. Time će se omogućiti bolje raspoređivanje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti, rasteretiti učenici te poboljšati organizacija školskog dana. Nastavit će se razvijati školska športska infrastruktura, odnosno ulaganja u školske dvorane, igrališta i športske terene kako bi se potaknulo bavljenje športom i zdrav način života kod djece i mladih.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izgrađeni novi objekti osnovnih škola: PŠ Vrsi, OŠ Jurja Barakovića Ražanac, OŠ Starigrad i PŠ Vir (svibanj 2029.) 2. Rekonstruirane i dograđene osnovne škole: OŠ Sukošan, OŠ Biograd, OŠ Stjepana Radića Bibinje i OŠ Pakoštane (prosinac 2028.) 3. Modernizirana i opremljena Ekonomsko-birotehnička škola Zadar (prosinac 2026.) 4. Izgrađene školske športske dvorane i igrališta: dogradnja športske dvorane OŠ Petra Zoranića Stankovci, izgradnja dvorana u OŠ Braće Radić Pridraga, OŠ Ivana Gorana Kovačića Lišane i OŠ Galovac te uređenje igrališta OŠ Vladimira Nazora Nevidane (svibanj 2029.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj novoizgrađenih školskih objekata**	0	0	1	1	1

▪ **Broj škola u jednosmjenskoj nastavi**	19	19	20	23	27
▪ **Broj dograđenih / rekonstruiranih / obnovljenih i opremljenih školskih objekata**	0	0	2	2	1

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, osnovne i srednje škole
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	70.000.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	Program 2202 Osnovno školstvo-standard Program 2203 Osnovno školstvo-iznad standarda: Tekući projekt T2203-02 Projektna dokumentacija – Javne potrebe, Tekući projekt T2203-03 Kapitalna ulaganja u osnovnim školama Program 2204 Srednje školstvo-standard Program 2205 Srednje školstvo-iznad standarda: T220535 Projektna dokumentacija - javne potrebe u SŠ

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Investicijska (I)	SDG4, SDG8	DA

PC6. Povećanje usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potreba društva i gospodarstva	
Mjera 6.2. Povećanje dostupnosti i osiguravanje jednakih uvjeta za sudjelovanje u programima ranog i predškolskog odgoja te svim razinama obrazovanja	
Svrha i opis provedbe mjere	Provedbom ove mjere nastavit će se daljnji razvoj odgojno-obrazovnih i drugih sadržaja kroz programe iznad standarda, programe rada za darovite učenike te unaprjeđenje i opremanje sustava obrazovanja. Navedeno obuhvaća provedbu Programa javnih potreba u predškolstvu i Programa javnih potreba u prosvjeti. Osobito će se djelovati u području razvoja modularnog obrazovanja, razvoja centara izvrsnosti i poticanje STEM obrazovanja. Uz Strukovnu školu Vice Vlatkovića i Medicinsku školu Ante Kuzmanića u Zadru razvijat će se budući centri izvrsnosti koji će omogućiti dodatnu edukaciju i usmjeravanje talentiranih učenika, dok će se kroz jačanje STEM obrazovanja (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika) mlade pripremati za poslove budućnosti.

Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Donesen Plan upisa djece u školsku godinu (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do siječnja) 2. Osigurana potpora pomoćnika u nastavi (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do kolovoza) 3. Provedene aktivnosti programa javnih potreba u prosvjeti (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Provedene aktivnosti Programa javnih potreba u predškolstvu (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj učenika uključenih u dodatnu edukaciju i usmjeravanje kroz centre izvrsnosti**	30	40	50	55	60
▪ **Broj učenika obuhvaćenih potporom u okviru programa javnih potreba u prosvjeti**	1.000	1.100	1.200	1.300	1.400
▪ **Broj djece obuhvaćene Programom javnih potreba u predškolstvu**	150	160	180	200	200
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, osnovne i srednje škole				
Procijenjeni trošak provedbe mjere	80.000.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	Program 2203 Osnovno školstvo-iznad standarda: A220304 Podizanje kvalitete i standarda u školstvu, A220306 Školska kuhinja i kantina, A220307 Prehrana u riziku od siromaštva, A220307 Prehrana u riziku od siromaštva, A220307 Prehrana u riziku od siromaštva, A220314 Natjecanja i smotre u OŠ, A220315 Javne potrebe u prosvjeti-ostalo u OŠ, A220327 Udžbenici, T220329 Projekt Medni dan u OŠ, A220330 Produženi boravak, A220331 Projekt e-škole, A220333 Prehrana za učenike, A220334 Zalihe menstrualnih higijenskih potrepština, A220335 Osnovna škola kao cjelodnevna škola, A220336 Baština Zadarske županije, A220337 Rad s darovitim i visoko motiviranim učenicima OŠ Program 2205 Srednje školstvo-iznad standarda: A220501 Javne potrebe u prosvjeti- korisnici u SŠ, A220503 Prijevoz učenika srednjih škola, A220512 Podizanje kvalitete i standarda u školstvu, A220522 Natjecanja i smotre u SŠ, A220525 Javne potrebe u prosvjeti-ostalo u SŠ, A220531 Školska shema, A220533 Centar				

	izvrsnosti SŠ, A220534 Projekt e-škole, A220539 Pomoćnici u nastavi - Klasična gimnazija, A220540 Rad s darovitim i visoko motiviranim učenicima SŠ Program 2201 Predškolstvo Program 4301 Razvojni projekti EU, Program 4302 Projekti EU, Program 4306 Nacionalni EU projekti

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG4, SDG8	DA

PC6. Povećanje usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potreba društva i gospodarstva	
Mjera 6.6. Poticanje suradnje i jačanje sustava, programa i mjera za unaprjeđenje regionalnog tržišta rada i poticanje samozapošljavanja	
Svrha i opis provedbe mjere	U svrhu povećanja usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potrebama društva i gospodarstva kroz predmetnu mjeru stipendirat će se ili na drugi način pomoći učenicima i studentima deficitarnih zanimanja kako bi se osigurala radna snaga potrebna za daljnji razvoj županije te omogućilo mladima lakše zapošljavanje i ostanak u lokalnoj zajednici. Uz navedeno, izgradit će se i opremiti zaštitne radionice koje pružaju priliku za zapošljavanje osoba s invaliditetom ili drugih ranjivih skupina koje bi imale poteškoća u pronalasku posla na otvorenom tržištu rada. Ključne značajke zaštitnih radionica su prilagođeni radni uvjeti, podrška i stručno osposobljavanje zaposlenicima kako bi mogli aktivno sudjelovati u radnom procesu, odnosno socijalna uključenost koja omogućava osobama s invaliditetom ravnopravno sudjelovanje u društvu kroz rad i profesionalni razvoj, prilika za daljnje osposobljavanje i financijska potpora. Ove radionice često i proizvode različite proizvode (npr. suvenire, pakirane proizvode, tekstilne artikle) ili pružaju usluge (npr. pakiranje, administrativni poslovi, servisne usluge). One igraju važnu ulogu u inkluziji osoba s invaliditetom na tržište rada, omogućujući im ne samo zapošljavanje, već i osjećaj korisnosti i samostalnosti.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden program pomoći ili stipendiranja učenika i studenata deficitarnih zanimanja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Izgrađene i opremljene zaštitne radionice koje pružaju priliku za zapošljavanje osoba s invaliditetom ili drugih ranjivih skupina (prosinac 2027.)

	3. Provedene radionice o mogućnostima samozapošljavanja (svibanj 2029.)

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljane vrijednosti 2026.	2027.	2028.	2029.
▪ **Broj učenika / studenata koji su ostvarili pomoć tijekom obrazovanja**	900	1.000	1.000	1.000	1.000
▪ **Broj zaposlenih osoba s invaliditetom ili pripadnika drugih ranjivih skupina u integrativnim i zaštitnim radionicama**	0	0	0	10	15

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, srednje škole, Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	3.890.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	Program 2205 Srednje školstvo-iznad standarda: A220509 Obrazovanje odraslih, A220513 Financiranje deficitarnih zanimanja, A220532 Pružanje usluga u turizmu, Program 2506 Zdravstveno socijalni programi i projekti: K81 42641 Projektna dokumentacija

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	Oznaka mjere (R/I/O)	Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)	Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji
	Reformska (R)	SDG4, SDG8	DA

PC8. Poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uz daljnji razvoj i jačanje programa prevencije za zdrav i kvalitetan život	
Mjera 8.1. Razvoj i modernizacija zdravstvene infrastrukture i usluga u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice, i razvoj telemedicine	
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha ove mjere podrazumijeva infrastrukturno ulaganje u objekte zdravstvenih ustanova, proširenje mreže specijalističkih usluga te osiguravanje dostatnog broja zdravstvenih djelatnika za popunjavanje mreže primarne zdravstvene zaštite kroz subvencije za deficitarne djelatnosti. Nabavom nove medicinske opreme na područjima postojećih Ispostava Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije (u Zadru, Starigradu, Obrovcu, Benkovcu, Pagu, Ninu, Biogradu, na otoku Ugljanu i Posedarju) te radnih jedinica i

	ordinacija Doma zdravlja Zadarske županije kao i uvođenjem novih usluga poboljšat će se dostupnost laboratorijske, radiološke i ultrazvučne dijagnostike, a samim time smanjiti pritisak na bolnički sustav.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedena obnova infrastrukture (dogradnja, obnova i rekonstrukcija zgrada), izgradnja i opremanje zdravstvenih ustanova (svibanj 2029.) 2. Uvedene nove usluge zdravstvene zaštite (svibanj 2029.) 3. Provedene djelatnosti stacionarne palijativne skrbi na razini PZZ-a (svibanj 2029.) 4. Proveden program poticanja zapošljavanja u mreži javne zdravstvene službe osobito za deficitarna zanimanja (svibanj 2029.) 5. Provedene aktivnosti specijalističkog usavršavanja za deficitarna zanimanja i trajno stručno usavršavanje zdravstvenih djelatnika (svibanj 2029.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj infrastrukturnih projekata (dogradnja, obnova i rekonstrukcija zgrada) i izgradnja zdravstvenih ustanova**	0	1	1	1	1
▪ **Broj opremljenih ordinacija i ispostava**	0	17	37	2	2
▪ **Broj korisnika poticajnih mjera**	0	9	6	6	6
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za zdravstvo, Dom zdravlja Zadarske županije, Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, Zavod za javno zdravstvo, Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru, Psihijatrijska bolnica Ugljan, Ljekarna Zadar				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	27.740.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	Glava: 040-08 Dom zdravlja Zadarske županije, Program: 4303 Projekti EU – zdravstvo – K4303-10 Energetska obnova zgrada RJ Benkovac, Program 2512 Djelatnost ustanova u zdravstvu – K2512-03 Investicijsko ulaganje, A2512-07 Program mjera za zdravstvo				

	Glava 040-09 Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, Program 2512 Djelatnost ustanova u zdravstvu – K2512-03 Investicijsko ulaganje, A2512-07 Program mjera za zdravstvo Glava: 040-10 Zavod za javno zdravstvo Zadar, Program 2512 Djelatnost ustanova u zdravstvu - A2512-07 Program mjera za zdravstvo Glava: 040-07 Psihijatrijska bolnica Ugljan, Program 2512 Djelatnost ustanova u zdravstvu – K2512-03 Investicijsko ulaganje Glava: 040-06 Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru, Program 2514 Unaprjeđenje zdravstvene zaštite i zdravlja – K2514-12 Uvođenje novih usluga u zdravstvenom turizmu Glava: 040-01 Upravni odjel za zdravstvo, Program 2513 Investicije u zdravstvenu infrastrukturu, Program 2503-03 Primarna zdravstvena zaštita – A2503-03 Poboljšanje dostupnosti zdravstvene zaštite

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Investicijska (I)	SDG3, SDG10	DA

PC8. Poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uz daljnji razvoj i jačanje programa prevencije za zdrav i kvalitetan život	
Mjera 8.2. Razvoj i modernizacija infrastrukture i usluga socijalne skrbi u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice	
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha mjere je osigurati smještajne kapacitete za starije i nemoćne osobe unaprjeđenjem kvalitete i širenjem institucionalnih socijalnih usluga te jačanjem kapaciteta stručnjaka za rad s pripadnicima ciljnih skupina. Osim toga, svrha ove mjere je ujedno i unaprjeđenje usluga izvaninstitucionalne skrbi kako bi se omogućila dostupnost socijalnih usluga što većem broju korisnika i zaštita stanovnika u riziku od siromaštva. Posebna pozornost posvetit će se poboljšanju skrbi za starije osobe kroz povećanje kapaciteta domova, razvoj palijativne skrbi i financijsku pomoć umirovljenicima s najnižim prihodima. Uvođenjem besplatnog javnog prijevoza i umirovljeničke kartice omogućit će im se povoljniji pristup uslugama i veća mobilnost. Kako kapaciteti u javnim domovima za starije i nemoćne ne udovoljavaju potrebama, Zadarska županija sufinancirat će smještaj starijim i nemoćnim u privatnim domovima. Zadarska županija želi olakšati život i omogućiti građanima dostojanstvene zlatne godine pa je za svoje umirovljenike

	pripremila projekt „Zadarska županija - moja županija“. Kroz ovaj projekt planira se uvođenje umirovljeničkih kartica tijekom 2025. godine. Status umirovljenika treba poboljšati, a uvođenje umirovljeničke kartice je jedan od modela da se to i napravi. Naši umirovljenici trebaju imati bolju budućnost i imaju itekako što za reći u budućnosti ispred nas. Umirovljenička kartica će umirovljenicima omogućavati aktivnije sudjelovanje u kulturnom, športskom i društvenom životu. Ovom mjerom planirano je da umirovljenici preko kartica ostvaruju popust na kulturna događanja u ustanovama: Narodni muzej Zadar, Hrvatsko narodno kazalište Zadar i Kazalište lutaka Zadar. Također, želja nam je da umirovljenici preko kartica ostvaruju popust za nabavu namirnica i potrepština unutar mreže prodajnih mjesta: Ljekarna Zadar, Bakmaz d.o.o., Studenac d.o.o. i Tommy d.o.o. Svaki od navedenih partnera ponudio je određeni popust na umirovljeničku karticu. Osim starijih i nemoćnih posebnu skupinu ranjivog stanovništva čine i djeca s teškoćama u razvoju. Upravo zato nastavit će se provoditi aktivnosti usmjerene prema financiranju usluga rane intervencije. U okviru predmetne mjere planirano je osnivanje Centra za sigurniji internet kao podružnice Centra za nestalu i zlostavljanu djecu u Zadru kako bi se pružila podrška djeci, mladima, roditeljima, učiteljima i stručnim suradnicima u suočavanju s izazovima digitalnog doba. Centar će obrađivati ključne teme poput zaštite identiteta na internetu, *cyberbullinga*, *sextorsiona* te ovisnosti o videoigrama.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izgrađeni novi smještajni kapaciteti u domovima za starije i nemoćne na području Zadarske županije (prosinac 2029.) 2. Uspostavljen pilot projekt dnevnih boravaka za umirovljenike u svim gradovima Zadarske županije (prosinac 2028.) 3. Proveden program subvencioniranja smještaja za umirovljenike (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Uspostavljen Centar za sigurniji internet (prosinac 2026.) 5. Izgrađen i uspostavljen Veteranski centar u Biogradu na Moru (prosinac 2027) 6. Uspostavljen i proveden sustav besplatnog javnog prijevoza za umirovljenike s najnižim prihodima za lakši pristup ključnim uslugama i umirovljenička kartica “Moja županija” (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)
Pokazatelj rezultata	**Ciljane vrijednosti**

	Početna vrijednost	2026.	2027.	2028.	2029.
▪ **Broj osiguranih smještajnih kapaciteta u domovima za starije i nemoćne**	442	500	650	850	1.000
▪ **Broj korisnika izvaninstitucionalnih usluga i Centra za sigurniji internet**	0	75	300	450	600
▪ **Broj korisnika kartice „Moja županija“**	100	200	500	600	800

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku, Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Dom za starije i nemoćne Zadar		
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	45.155.000,00 EUR		
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	2506 Zdravstveno socijalni programi i projekti, 2602 Programi socijalnog značenja, 4302 Projekti EU, 4306 Nacionalni EU projekti, 14002 DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE ZADAR		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Investicijska (I)	SDG3, SDG10	DA

PC8. Poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uz daljnji razvoj i jačanje programa prevencije za zdrav i kvalitetan život	
Mjera 8.3. Daljnji razvoj i provedba programa promocije zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti te programa prevencije u sustavu socijalne skrbi	
Svrha i opis provedbe mjere	S ciljem poboljšanja dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite kroz ovu mjeru razvijaju se novi programi promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti s posebnom pozornošću na unaprjeđenje zdravstvene zaštite rizičnih skupina.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Razvijeni programi promicanja zdravlja, prevencije i rana dijagnostike bolesti (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Provedeni programi preventivne zdravstvene zaštite i ranog otkrivanja bolesti (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

	3. Unaprijeđena zdravstvena zaštita rizičnih skupina (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Provedeni programi zdravstvene zaštite kroz specijalističke liječničke preglede u ustanovama socijalne skrbi (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj korisnika preventivnih programa**	0	5.000	500	500	500
▪ **Broj korisnika usluga zdravstvene zaštite rizičnih skupina**	0	60	270	40	40
▪ **Broj specijalističkih liječničkih pregleda u ustanovama socijalne skrbi**	1.818	2.000	2.500	2.750	3.000

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za zdravstvo, Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku, Dom zdravlja Zadarske županije, Zavod za javno zdravstvo, Psihijatrijska bolnica Ugljan
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	1.120.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	Glava 040-01 Upravni odjel za zdravstvo, Program 2506 Zdravstveno socijalni programi i projekti – A2506-01 Promicanje zdravlja i prevencija bolesti, A2506-02 Zdravstvena zaštita rizičnih skupina, Program 2503 Primarna zdravstvena zaštita – A2503-03 Poboljšanje dostupnosti zdravstvene zaštite Glava: 040-10 Zavod za javno zdravstvo Zadar (ZJZ) Program 2512 Djelatnost ustanova u zdravstvu – A2512-09 Zdravstvo iznad standarda, Program 2514 Unaprjeđenje zdravstvene zaštite i zdravlja – A2514-04 Trening životnih vještina, T2514-06 Mentalno zdravlje za sve Glava: 140-01Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku: Program 2506 Zdravstveno socijalni programi i projekti – K59 32369 Medicinska skrb korisnika ustanova socijalne skrbi

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG3, SDG10	DA

PC9. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitosti sustava športa za poticanje rekreacije i vrhunske športske rezultate	
Mjera 9.1. Unaprjeđenje športske infrastrukture i sustava za konkurentan natjecateljski šport	
Svrha i opis provedbe mjere	Kvalitetna športska infrastruktura jedan je od preduvjeta za kvalitetan razvoj športa na području Zadarske županije. Ulaganjem u istu doprinosi se konkurentnosti natjecateljskog športa. Športski sadržaji razvijat će se dalje unaprjeđenjem dostupnosti športske infrastrukture i poticanjem stanovništva na bavljenje športom. Kako bi se poticala i razvijala konkurentnost natjecateljskog športa na području Zadarske županije, potrebno je nastaviti daljnji kontinuirani rad na unaprjeđenju športske infrastrukture, ali i cijelog sustava natjecateljskog športa. Ključne aktivnosti unutar ove mjere usmjerene su prema pružanju potpore Športskoj zajednici Zadarske županije, koja rezultira većim brojem programa. Dugoročno, u mandatnom razdoblju, osim većeg broja programa, u cilju je i povećati broj vrhunskih i vrsnih športaša na području Zadarske županije. U okviru predmetne mjere sufinancirat će se plaće trenera mlađih dobnih uzrasta kao jamstvo stručnog i kontinuiranog rada s djecom i mladima. Uz navedeno predviđeno je osiguravanje financijske pomoći kategoriziranim športašima za potrebe školovanja i/ili stjecanja stručnih kvalifikacija tijekom ili nakon završene aktivne športske karijere. Uz financiranje uređenja i opremanja 100 vanjskih igrališta i športskih terena, osobita pozornost posvetit će se unaprjeđenju dostupnosti športske infrastrukture osobama s invaliditetom, ne samo športskom borilištu već i sanitarnom čvoru, svlačionicama i drugim dijelovima športske građevine. Uz natjecateljski šport poticanjem rekreativnog bavljenja športom doprinosi se prevenciji bolesti i poticanju zdravog načina života. Upravo zato kroz ovu mjeru provodit će se aktivnosti kojima će se promicati, razvoj i unaprjeđenje športa, organiziranje športskih natjecanja, manifestacija te suradnja s drugim športskim organizacijama u zemlji i svijetu. Sve te aktivnosti zajedno će rezultirati većim brojem održanih manifestacija i projekata te većem broju športskih udruga na području Zadarske županije.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Provedeni programi Športske zajednice Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Proveden Javni poziv udrugama za sufinanciranje programa/projekata javnih potreba u športu Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

	3. Uspostavljen i proveden program sufinanciranja plaće trenera mlađih dobnih uzrasta kao jamstvo stručnog i kontinuiranog rada s djecom i mladima (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Uspostavljen i proveden program financijske pomoći kategoriziranim športašima za potrebe školovanja i/ili stjecanja stručnih kvalifikacija tijekom ili nakon završene aktivne športske karijere (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj sufinanciranih športskih udruga i klubova**	120	125	130	135	140
▪ **Broj održanih manifestacija i projekata u športu uz podršku Zadarske županije**	144	145	148	152	155

Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, Športska zajednica Zadarske županije
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	1.550.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	2106 Športska djelatnost

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG3, SDG10	DA

PC10. Razvoj Zadarske županije kao poticajnog okruženja za mlade i obitelj	
Mjera 10.1. Razvoj i unaprjeđenje sustava potpora i programa temeljenih na istraživanju životnih navika i stavova mladih obitelji o demografskim kretanjima u Zadarskoj županiji	
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha provedbe mjere je prevencija ili ublažavanje depopulacije, odnosno povećanje stope nataliteta te stvaranje uvjeta za bolji položaj mladih i obitelji u Zadarskoj županiji. Cilj je olakšati stambeno zbrinjavanje mladih, poboljšati sustav potpora kroz kontinuirano ulaganje u infrastrukturu i društvene sadržaje u ruralnim i otočnim područjima. U okviru predmetne mjere planirana je financijska pomoć mladima pri kupnji i obnovi nekretnina u ruralnim i otočnim krajevima, i proširenje postojećih, sufinanciranje izgradnje i opremanja dječjih igrališta u svim

	općinama i gradovima županije te povećanje naknada za novorođenu i posvojenu djecu. Zadarska županija pokrenula je Program za financiranje uređenja i opremanja dječjih igrališta i vježbališta te Program uređenja i opremanja športskih igrališta. Uređenjem dječjih igrališta osigurava se kvalitetan prostor za druženje djece i odraslih, a djeca imaju siguran prostor za igru. Uređenje i opremanje dječjih igrališta pomoći će demografskoj revitalizaciji i demografskom razvoju i važan su preduvjet za ostanak mladih obitelji u jedinicama lokalne samouprave na području Zadarske županije. Programom se zadovoljavaju javne potrebe i interesi stanovnika županije. Programe/projekte jedinica lokalne samouprave I. i II. stupnja razvijenosti Zadarska županija je financirala do 90 % iznosa vrijednosti programa/projekta, a programe/projekte jedinica lokalne samouprave III. do VIII. stupnja razvijenosti maksimalno do 70 % iznosa vrijednosti programa/projekta. Uređenjem i opremanjem športskih igrališta smatraju se aktivnosti vezane za izvođenje građevinskih radova te opremanja športskih igrališta sa svrhom podizanja kvalitete življenja stanovnika te jednake dostupnosti igrališta svim korisnicima na području Zadarske županije. Među novim su mjerama i subvencije stambenih kredita i to za dvije vrlo važne grupe – višečlane obitelji i deficitarna zanimanja. Za te će mjere sasvim sigurno vladati veliki interes. Subvencija stambenih kredita za višečlane obitelji nova je demografska mjera Zadarske županije. Cilj je pomoći višečlanim obiteljima pružajući im šansu da riješe primjereni stambeni prostor za svoju obitelj. Planiramo pomoći i deficitarne profesije, poput zdravstvenih djelatnika, znanstvenog i IT sektora. Cilj je zadržati, ali i privući stručnjake i mlade, školovane ljude pružajući im šansu da riješe stambeni problem i zasnuju obitelj. Sukladno dosadašnjim iskustvima s poticajima kredita poduzetnicima, s poslovnim bankama planira se dogovoriti kreditne uvjete uz očekivanu kamatnu stopu od najviše 2,5 posto, dok će Zadarska županija plaćati 50 posto kamate prvih 5 godina kredita.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden program potpora za novorođenu i posvojenu djecu (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Proveden program subvencije stambenih kredita i to za dvije vrlo važne grupe – višečlane obitelji i deficitarna zanimanja (svibanj 2029.) 3. Provedeno uređenje 100 vanjskih dječjih igrališta i športskih terena (svibanj 2029.)
Pokazatelj rezultata	**Ciljane vrijednosti**

	Početna vrijednost	2026.	2027.	2028.	2029.
▪ **Broj subvencioniranih stambenih kredita**	0	5	10	15	20
▪ **Broj uređenih i opremljenih dječjih igrališta i športskih terena**	10	20	20	20	30
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku, Upravni odjel za gospodarstvo i turizam				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	4.850.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	2606 Programi za mlade				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**		
	Reformska (R)	SDG3, SDG10	DA		

PC11. Unaprjeđenje sustava za jačanje otpornosti Zadarske županije	
Mjera 11.1. Jačanje kapaciteta sigurnosnih službi i sustava civilne zaštite kroz ulaganja u razvoj infrastrukture i primjenu novih tehnika i tehnologija	
Svrha i opis provedbe mjere	Mjera će doprinijeti izgradnji okruženja otpornog na ugroze uzrokovane ljudskim i/ili prirodnim faktorima. Ovom mjerom osobito će se doprinijeti kvalitetnijem i učinkovitijem funkcioniranju civilne zaštite, a posebice vatrogastva kao temeljne operativne snage sustava civilne zaštite. Kako bi se posljedice kriza smanjile, potrebno je poticati okruženje koje će biti otporno na krize te povećati prevenciju i djelotvornost odgovora na posljedice elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških i ostalih nepredvidivih nesreća i izvanrednih događaja.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Ažurirani te doneseni planovi djelovanja s pomoću kojih se identificiraju rizici i prijetnje od velikih nesreća, odnosno prirodnih katastrofa i tehničko-tehnoloških ugroza (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Osigurana te isplaćena sredstva za učinkovito funkcioniranje sustava vatrogastva i sustava civilne zaštite Zadarske županije sukladno preuzetim obvezama (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

	3. Pružena potpora jedinicama lokalne samouprave pri prijavi i obradi šteta te radu u registru šteta od prirodnih nepogoda (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj članova operativnih snaga u vatrogastvu**	810	850	900	950	1.000
▪ **Broj članova operativnih snaga civilne zaštite**	2.500	2.550	2.600	2.650	2.700
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	2.432.400,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	3103 Civilna zaštita, 3107 Vatrogastvo				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Investicijska (I)	SDG3, SDG10, SDG13		DA	

PRIORITET III.: ODGOVORNA I OTVORENA ŽUPANIJA – ZA TRANSPARENTNOST I BLISKOST GRAĐANIMA

PC7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne samouprave					
Mjera 7.1. Optimizacija i digitalizacija usluga i procesa javne uprave					
Svrha i opis provedbe mjere	U okviru ove mjere provode se aktivnosti usmjerene na poboljšanje kvalitete i učinkovitosti djelovanja upravnih tijela te povezanih javnopravnih tijela Zadarske županije, odnosno proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a osobito u pogledu financiranja programa, projekata i aktivnosti što je ključni preduvjet za optimizaciju raspoloživih proračunskih sredstava u provedbi regionalnih razvojnih programa. U okviru mjere provodi se i redovita optimizacija te nadogradnja informacijske i komunikacijske infrastrukture i sustava, uz osiguravanje kontinuirane podrške i informacijske sigurnosti pri radu svih zaposlenika, kao i prilikom rada na udaljenom radnom mjestu. Kroz predmetnu mjeru omogućit će se građanima lakši pristup informacijama, bolju komunikaciju s upravnim tijelima Zadarske županije te stvarnu mogućnost sudjelovanja u kreiranju politika i odluka koje utječu na njihov svakodnevni život. Poseban naglasak stavit će se na korištenje digitalnih tehnologija u svrhu transparentnosti i jednostavnijeg uključivanja građana u procese podnošenja zahtjeva i ostvarivanja prava iz djelokruga rada upravnih tijela Zadarske županije. Pokrenut će se posebna internetska platforma (www.javise.hr) koja će omogućiti izravnu poveznicu na sve javne pozive i natječaje Zadarske županije na koje se građani mogu javiti i ostvariti pravo na sufinanciranje.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Unaprijeđene digitalne platforme za transparentan rad javne uprave (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Unaprijeđena transparentnost proračuna te javnih i jednostavnih nabava (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Pokrenuta posebna internetska platforma (www.javise.hr) (prosinac 2026.) 4. Provedene revizije te izrađena izvješća (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 5. Uveden ISO standard (prosinac 2028.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**

▪ **Ocjena transparentnosti proračuna**	5	5	5	5	5

Nadležnost za provedbu mjere	Služba ureda župana, sva upravna tijela Zadarske županije		
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	37.894.340,00 EUR		
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	1104 Djelovanje zakonodavne vlasti, 1501 Administracija i upravljanje, 1505 UDU - Povjereni poslovi, 1601 Financijski poslovi, 1101 Djelovanje izvršne vlasti: A110101 Poslovanje Službe ureda župana		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG10, SDG11, SDG16	DA

PC7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne i regionalne samouprave	
Mjera 7.2. Jačanje ljudskih potencijala u javnom sektoru	
Svrha i opis provedbe mjere	Predmetna mjera usmjerena je na unaprjeđenje razvoja i upravljanja ljudskim potencijalima Zadarske županije, u skladu s važećim zakonodavnim okvirom koji uređuje radne odnosno službeničke odnose. Aktivnosti obuhvaćene mjerom omogućuju pravodobno planiranje potreba za službeničkim kadrovima kroz izradu i provedbu planova prijma u službu, dok se organizacijom i provedbom programa osposobljavanja i usavršavanja službenika i pravičnog nagrađivanja potiče razvoj znanja i vještina zaposlenih. Na taj se način doprinosi većoj učinkovitosti poslovnih procesa i jačanju upravnih kapaciteta, čime se posredno podiže kvaliteta javnih usluga te omogućuje djelotvornije ostvarivanje ciljeva iz djelokruga regionalne samouprave. Mjera ujedno osigurava kvalitetnije uvjete za rad predstavničkog tijela te podupire jačanje kadrovskih kapaciteta u upravnim tijelima, ustanovama i drugim javnopravnim subjektima čiji je osnivač Zadarska županija.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Donesen godišnji plan prijma u službu objavljen u „Službenom glasniku Zadarske županije“ i provedeni planirani postupci prijma u službu na neodređeno i na određeno vrijeme. (godišnje, 30 dana od dana stupanja na snagu proračuna Zadarske županije za kalendarsku godinu na koju se plan odnosi) 2. Provedeni planirani programi izobrazbe (godišnje, kontinuirano tijekom cijele proračunske godine)

	3. Uveden pravičniji i poticajniji sustav nagrađivanja službenika i namještenika za ostvarene natprosječne rezultate rada (lipanj 2026.) 4. Osigurani kvalitetniji uvjeti za rad predstavničkog tijela (prosinac 2026.)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Udio službenika koji su sudjelovali u programima usavršavanja iz područja nadležnosti**	29	32	35	36	37
▪ **Broj službenika koji su položili državni ispit I. i II. razine**	8	10	11	11	12
▪ **Broj službenika koji su dobili mjesečnu nagradu za natprosječne rezultate rada**	92	97	102	103	104
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za pravne i zajedničke poslove, Upravni odjel za opću upravu				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	1.393.401,32 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	1104 Djelovanje zakonodavne vlasti, 1501 Administracija i upravljanje, 1505 UDU - Povjereni poslovi				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Ostale (O)	SDG10, SDG16		DA	

PC7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne samouprave	
Mjera 7.3. Razvoj civilnog društva i osnaženje kapaciteta i suradnje među svim akterima razvoja	
Svrha i opis provedbe mjere	Cilj je povećati povjerenje građana u institucije i osigurati bolju komunikaciju između uprave i lokalne zajednice, poticati djelovanje organizacija civilnog društva u području lokalne uprave, poticati međusobnu suradnju organizacija i njihovu suradnju s institucijama javne uprave u svim područjima djelovanja Zadarske županije, poticati suradnju s vjerskim zajednicama na području očuvanja kulturno-povijesne materijalne i duhovne baštine, poticati transparentnost u radu

	javne uprave te unaprijediti komunikaciju s građanima i privatnim sektorom. Kroz predmetnu mjeru održavat će se redoviti sastanci s građanima te će se uvesti Dani otvorenih vrata za sve građane. Građani će na sastancima s predstavnicima županijske vlasti moći izravno postavljati pitanja, predlagati rješenja i dobivati odgovore o radu uprave. Provedbom ove mjere osigurat će se daljnje financiranje civilnog sektora čime će se osnažiti međusobna suradnja organizacija civilnog društva s institucijama javne uprave. Osim navedenog ključne aktivnosti unutar ove mjere odnose se na organizacije obilježavanja obljetnica vezanih za sjećanje na Domovinski rat, obilježavanje dana osnutka Zadarske županije, te redovnih aktivnosti koje su usmjerene prema kontinuiranom djelovanju radnih tijela Zadarske županije. Navedena financijska podrška dodjeljivat će se i jedinicama lokalne samouprave s područja Zadarske županije. Osobita pozornost posvetit će se suradnji s udrugama proisteklim iz Domovinskog rata s ciljem promicanja domoljubnih vrijednosti te kako bi se mlađe generacije upoznale s tim, ponosnim razdobljima hrvatske povijesti. Posebnu pozornost posvetit će se organizaciji obljetnica VRO Maslenica i VRO Oluja koje će se obilježavati u svim krajevima Zadarske županije. Pružit će se potpora u dovršetku projekta uređenja i opremanja Memorijalnog centra Domovinskog rata u Škabrnji te u rješavanju projektne i prostorno-planske dokumentacije za izgradnju projekta Domovini ZaDar.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Organizirana događanja u okviru djelokruga Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Organiziran Dan otvorenih vrata za sve građane (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Obilježene obljetnice VRO Maslenica i VRO Oluja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje) 4. Dovršen Memorijalni centar Domovinskog rata u Škabrnji (prosinac 2025. godine)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj organiziranih i provedenih događanja**	10	12	13	14	15

Nadležnost za provedbu mjere	Služba ureda župana, Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku

Procijenjeni trošak provedbe mjere	506.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	1101 Djelovanje izvršne vlasti: A110102 Suradnja, A110103 Pokroviteljstvo i donacije, A110104 Obljetnice, državni praznici i blagdani 1104 Djelovanje zakonodavne vlasti: T110402 Županijski dani

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Ostale (O)	SDG10, SDG11, SDG16, SDG17	DA

PC7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne samouprave	
Mjera 7.4. Jačanje kapaciteta za učinkovito korištenje fondova EU te pripremu i provedbu razvojnih projekata	
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha predmetne mjere jest financiranje, razvoj i provedba razvojnih projekata od strateškog značaja za područje Zadarske županije uz korištenje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije. Takav oblik financiranja omogućio je značajno unaprjeđenje životnog standarda stanovništva te potaknuo društveni i gospodarski razvoj županije. Radi postizanja veće učinkovitosti u korištenju sredstava Europske unije nužno je sustavno jačanje institucionalnih, ljudskih i ostalih kapaciteta javnopravnih tijela, unaprjeđenje razumijevanja funkcioniranja javnog i privatnog sektora te pružanje stručne potpore u pripremi i provedbi razvojnih projekata. Nadalje, od osobite je važnosti provedba edukativnih aktivnosti i mjera informiranja o mogućnostima financiranja iz fondova Europske unije kako bi se osigurao dugoročno održiv i integriran razvoj Zadarske županije.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Izrađeni akti strateškog planiranja (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Izrađeni projektni prijedlozi (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Izvršena prijava projektnih prijedloga za financiranje na nacionalne i EU izvore (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Provedeni projekti (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

	5. Pružena tehnička pomoć javnopravnim tijelima na području Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)

Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj pripremljenih projekata (kumulativno)**	78	100	150	220	300
▪ **Broj projekata u provedbi (kumulativno)**	37	45	55	65	70

Nadležnost za provedbu mjere	Služba ureda župana, Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove, Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA, Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije AGRRA, Ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županija INOVAcija
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	13.580.000,00 EUR
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	4305 Upravljanje razvojem 07004 AGENCIJA ZA RAZVOJ ZADARSKE ŽUPANIJE - ZADRA NOVA: 1504 Agencija za razvoj Zadarske županije - ZADRA NOVA, 4302 Projekti EU, 4306 Nacionalni EU projekti, 4307 Međunarodni EU projekti 07002 AGENCIJA ZA RURALNI RAZVOJ: 3602 Ruralni razvoj: A360201 Djelatnost Agencije za ruralni razvoj – AGRRA, A360203 Poljoprivredno edukacijski centar, 4302 Projekti EU, 4307 Međunarodni EU projekti

Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG10, SDG11, SDG16, SDG 17	DA

PC7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne samouprave	
Mjera 7.5. Poticanje snažnije međuregionalne i međunarodne suradnje	
Svrha i opis provedbe mjere	Osnažiti suradnju s partnerskim regijama u RH, EU i šire te Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Osnažiti suradnju s jedinicama lokalne samoupravne na području Zadarske županije, kao i institucijama u inozemstvu koje rade na očuvanju identiteta hrvatskog naroda kao nacionalne manjine.

Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Održani sastanci s veleposlanstvima stranih država akreditiranih u RH (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Organizirani međužupanijski i međunarodni susreti (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje za vrijeme Županijskih dana) 3. Obavljene aktivnosti promicanja gospodarske i kulturne suradnje s prijateljskim međunarodnim regijama itd. (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Pružena potpora zajednicama hrvatske dijaspore i udruženjima Hrvata izvan RH (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 5. Pružena potpora jedinicama lokalne samouprave (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj posjeta stranih izaslanstava i veleposlanika**	5	6	7	8	9
▪ **Broj potpisanih sporazuma o suradnji sa stranim regijama (kumulativno)**	1	2	3	4	5
▪ **Broj pruženih potpora i donacija**	1	1	1	1	1
Nadležnost za provedbu mjere	Služba ureda župana				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	605.600,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	1101 Djelovanje izvršne vlasti: A110105 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Ostale (O)	SDG10, SDG11, SDG16, SDG17		DA	

PC7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne samouprave	
Mjera 7.6. Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom u vlasništvu lokalne i regionalne samouprave	
Svrha i opis provedbe mjere	Cjelokupnom imovinom u vlasništvu Zadarske županije, jedinica lokalne samouprave kao i njihovih proračunskih korisnika upravljati učinkovito i razumno, pažnjom dobrog gospodara, a sve u skladu s načelima odgovornosti, javnosti, učinkovitosti i predvidljivosti. Ova mjera podrazumijeva uspostavu učinkovitog, transparentnog i održivog načina vođenja, korištenja i razvoja imovine s ciljem stvaranja veće društvene i ekonomske koristi za lokalnu zajednicu. Posebna pozornost usmjerena je prema projektima od općeg, javnog, socijalnog ili kulturnog interesa, poput izgradnje škola, dječjih vrtića, domova zdravlja, građevina socijalne skrbi, groblja, parkirališta, športskih građevina, građevina za smještaj i zaštitu životinja, muzeja, memorijalnih centara i drugih sličnih građevina, provođenje programa stambenog zbrinjavanja i društveno poticane stanogradnje, programa demografske obnove, provođenja planova gospodarenja otpadom, a kojima se povećava kvaliteta života građana na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Raspolaganje imovinom provodi se i u svrhu ostvarenja projekata izgradnje poduzetničke infrastrukture, odnosno poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija u skladu sa zakonom kojim se uređuje unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture, provođenja projekata i planova zaštite prirode, očuvanja i/ili obnove bioraznolikosti, odnosno projekata poučavanja o zaštiti prirode, istraživanja i posjećivanja zaštićenih područja prirode, ostvarenja projekata izgradnje poslovne i druge infrastrukture od osobitog značaja za gospodarski razvoj.
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	Unutar ove mjere provode se sve aktivnosti kojima se poboljšava način na koji županija, gradovi i općine upravljaju svojom imovinom (nekretnine, zemljišta, objekti i dr.), a odnose se na: 1. Evidencija i transparentnost (provedene aktivnosti vođenja registra imovine i osigurana javna dostupnost podataka) (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 2. Planiranje i strategija (doneseni planovi upravljanja imovinom u skladu s razvojnim ciljevima zajednice) (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 3. Učinkovito korištenje (provedene aktivnosti stavljanja imovine u funkciju razvoja) (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Održavanje i valorizacija (provedeno redovno održavanje stanja imovine i poduzete mjere valorizacije radi povećanja njezine

	vrijednosti) (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 5. Financijska odgovornost (provedeno osiguravanje da imovina donosi prihode ili koristi građanima na održiv način) (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca).				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj riješenih predmeta raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske**	10	14	20	20	20
▪ **Broj riješenih predmeta imovinsko-pravnih odnosa**	470	490	500	470	450
▪ **Broj riješenih predmeta stambenog zbrinjavanja i obnove**	80	70	70	80	80
Nadležnost za provedbu mjere	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	3.700.000,00 EUR				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	11001 UPRAVNI ODJEL ZA JAVNU NABAVU I UPRAVLJANJE IMOVINOM: 1501 Administracija i upravljanje, 1701 Upravljanje nekretninama u vlasništvu RH				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**		**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**	
	Investicijska (I)	SDG10, SDG11, SDG16		DA	

PC19. Povećanje teritorijalne kohezije Zadarske županije i poticanje ravnomjernog i održivog razvoja s naglaskom na otoke, brdsko-planinska i potpomognuta područja	
Mjera 19.1. Demografska i gospodarska revitalizacija potpomognutih i brdsko-planinskih područja	
Svrha i opis provedbe mjere	Decentralizacija je ključni alat za osiguravanje ravnomjernog razvoja svih dijelova Zadarske županije. Ovom mjerom predviđaju se ulaganja u razvoj potpomognutih i brdsko planinskih područja kroz projekte iz područja gospodarstva, prometne, komunalne, društvene i druge infrastrukture u skladu s ciljevima ravnomjernog i održivog razvoja županije kako bi se unaprijedio životni standard ovih područja te postigao ostanak stanovništva na navedenim područjima i povećanje njihova ukupnog broja.

	Osigurat će se veća dostupnost županijskih usluga u svim dijelovima županije, s posebnim naglaskom na ruralna područja, potpomognuta i brdsko-planinska područja te zaleđe Zadarske županije. Ovom mjerom predviđa se prijenos dijela resursa sa županijske razine na lokalne jedinice kako bi se omogućilo brže i učinkovitije rješavanje lokalnih problema. Time se jačaju općine i gradovi, potiče gospodarski razvoj te smanjuju razlike između razvijenijih i slabije razvijenih područja. Navedeno uključuje bolje prometne i komunalne infrastrukturne projekte, dostupnije javne usluge poput zdravstva i obrazovanja, poticanje poduzetništva te razvoj turizma i poljoprivrede u skladu s lokalnim potencijalima. Predmetnom mjerom predviđa se sufinanciranje strateških projekata gradova i općina decentralizacijom financijskih sredstava od prihoda poreza na nekretnine i prodaje imovine, kao i jačanje suradnje s općinama i gradovima radi bolje koordinacije infrastrukturnih ulaganja i usluga. Bolja koordinacija znači da se izbjegava preklapanje projekata, optimizira raspodjela sredstava i osigurava ravnomjeran razvoj svih područja.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden prijenos dijela resursa sa županijske razine na jedinice lokalne samouprave (svibanj 2029.) 2. Provedeno sufinanciranje strateških projekata jedinica lokalne samouprave decentralizacijom financijskih sredstava od prihoda poreza na nekretnine i prodaje imovine (svibanj 2029.) 3. Osigurana veća dostupnost županijskih usluga (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Provedeno umrežavanje i koordinacija jedinica lokalne samouprave za razvoj zajedničkih inicijativa i projekata (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj projekata u provedbi na brdsko-planinskim područjima i potpomognutim područjima (kumulativno)**	4	4	6	8	10
Nadležnost za provedbu mjere	Služba ureda župana Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove, Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, razvojne agencije				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	n/p				

Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	n/p		
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**
	Reformska (R)	SDG10, SDG11, SDG16, SDG17	DA

PC19. Povećanje teritorijalne kohezije Zadarske županije i poticanje ravnomjernog i održivog razvoja s naglaskom na otoke, brdsko-planinska i potpomognuta područja	
Mjera 19.3. Demografska i gospodarska revitalizacija otočnih područja i razvoj pametnih otoka	
Svrha i opis provedbe mjere	Svrha provedbe predmetne mjere je uravnoteženi i održivi razvoj otoka kako bi se postigao ostanak stanovništva na navedenim područjima te podigao materijalni standard stanovništva. Ovom mjerom predviđaju se ulaganja u razvoj otočnih područja kroz projekte iz područja gospodarstva, prometne, komunalne, društvene i druge infrastrukture u skladu s ciljevima ravnomjernog i održivog razvoja županije kako bi se unaprijedio životni standard ovih područja te postigao ostanak stanovništva na navedenim područjima i povećanje njihova ukupnog broja. Osigurat će se veća dostupnost županijskih usluga u svim dijelovima županije, s posebnim naglaskom na otočna područja Zadarske županije. Osigurat će se veća dostupnost županijskih usluga otočnim područjima Zadarske županije. Ovom mjerom predviđa se prijenos dijela resursa sa županijske razine na lokalne jedinice kako bi se omogućilo brže i učinkovitije rješavanje lokalnih problema. Time se jačaju općine i gradovi, potiče gospodarski razvoj te smanjuju razlike između razvijenijih i slabije razvijenih područja. Navedeno uključuje bolje prometne i komunalne infrastrukturne projekte, dostupnije javne usluge poput zdravstva i obrazovanja, poticanje poduzetništva te razvoj turizma i poljoprivrede u skladu s lokalnim potencijalima. Predmetnom mjerom predviđa se sufinanciranje strateških projekata gradova i općina decentralizacijom financijskih sredstava od prihoda poreza na nekretnine i prodaje imovine, kao i jačanje suradnje s općinama i gradovima radi bolje koordinacije infrastrukturnih ulaganja i usluga. Bolja koordinacija znači da se izbjegava preklapanje projekata, optimizira raspodjela sredstava i osigurava ravnomjeran razvoj svih područja.

	Ovom mjerom predviđena je i potpora otočnim jedinicama lokalne samouprave u provedbi Integriranog teritorijalnog programa za otoke 2021. – 2027.				
Ključne aktivnosti s rokovima postignuća ključnih točaka ostvarenja („*milestones*“)	1. Proveden prijenos dijela resursa sa županijske razine na jedinice lokalne samouprave (svibanj 2029.) 2. Provedeno sufinanciranje strateških projekata jedinica lokalne samouprave decentralizacijom financijskih sredstava od prihoda poreza na nekretnine i prodaje imovine (svibanj 2029.) 3. Osigurana veća dostupnost županijskih usluga (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 4. Provedeno umrežavanje i koordinacija jedinica lokalne samouprave za razvoj zajedničkih inicijativa i projekata (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca) 5. Pružena potpora te provedeni projekti iz Integriranog teritorijalnog programa za otoke 20221. – 2027. na području Zadarske županije (aktivnost se provodi kontinuirano, godišnje do prosinca)				
Pokazatelj rezultata	**Početna vrijednost**	**Ciljane vrijednosti**			
		2026.	**2027.**	**2028.**	**2029.**
▪ **Broj projekata u provedbi na otocima Zadarske županije (kumulativno)**	12	18	22	25	30
▪ **Broj projekata u provedbi iz ITP-a za otoke (kumulativno)**	0	5	7	7	7
Nadležnost za provedbu mjere	Služba ureda župana Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo i EU fondove, Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, razvojne agencije				
Procijenjeni trošak provedbe mjere (EUR)	n/p				
Poveznica s programskom klasifikacijom proračuna	n/p				
Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	**Oznaka mjere (R/I/O)**	**Doprinos ciljevima održivog razvoja (SDG)**	**Doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji**		
	Reformska (R)	SDG10, SDG11, SDG16, SDG17	DA		

5. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVEDBE

Praćenje napretka i izvještavanje o provedbi *Provedbenog programa Zadarske županije 2025. – 2029.* odnosi se na proces prikupljanja, analize i usporedbe podataka o provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju utvrđenih pokazatelja rezultata kojima se sustavno prati napredak provedbe mjera utvrđenih ovim aktom strateškog planiranja. Cilj je osigurati pravodobne i točne informacije o napretku, identificirati izazove u provedbi i omogućiti donošenje utemeljenih odluka za unaprjeđenje javnih politika.

Institucionalni okvir za praćenje i izvještavanje te rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi *Provedbenog programa Zadarske županije 2025. – 2029.* propisani su odredbama *Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17, 151/22)* te *Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 44/23*). Sukladno navedenim propisima, nositelji provedbe, odnosno upravni odjeli te povezana javnopravna tijela obvezni su kontinuirano pratiti izvršenje mjera i pravodobno izvještavati izvršno tijelo Zadarske županije te regionalnog koordinatora.

Izvješće o provedbi Provedbenog programa Zadarske županije provodi se jednom godišnje u skladu s uputama, predlošcima i smjernicama koje za potrebe izrade izvješća o provedbi akata strateškog planiranja izrađuje Koordinacijsko tijelo. Izradu godišnjeg izvješća o provedbi Provedbenog programa koordinira regionalni koordinator, a upravni odjeli i povezana javnopravna tijela dužna su tražene podatke za izradu izvješća regionalnom koordinatoru dostaviti zaključno do 31. siječnja za prethodnu godinu. Godišnje izvješće o provedbi podnosi se izvršnom tijelu i regionalnom koordinatoru, a usvojeno godišnje izvješće dostavlja se Koordinacijskom tijelu Republike Hrvatske do 15. veljače tekuće godine.

Izvješće o provedbi obvezno sadrži opis provedbe svake mjere tijekom izvještajnog razdoblja, ostvarene vrijednosti pokazatelja rezultata, podatke o utrošenim financijskim sredstvima te zaključak o ukupnom napretku u provedbi. Tijela nadležna za provedbu dužna su osigurati točnost i cjelovitost podataka, njihovu pohranu i dostupnost te uključivanje relevantnih dionika u proces praćenja. Transparentnost se osigurava javnom objavom usvojenih godišnjih izvješća na mrežnim stranicama Zadarske županije u roku od osam dana od njihova usvajanja.

Ovim sustavom praćenja i izvještavanja Zadarska županija osigurava učinkovitu provedbu strateških prioriteta, usklađenost s nacionalnim razvojnim ciljevima te otvorenost prema javnosti i dionicima uključenim u razvoj županije.

PRILOZI

Popis kratica

AGRRA	Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije
BDP	Bruto domaći proizvod
br.	Broj
CGO	Centar za gospodarenje otpadom
d.d.	Dioničko društvo
d.o.o.	Društvo s ograničenom odgovornošću
DVP	Dodana vrijednost proizvodnje
DZIV	Državni zavod za intelektualno vlasništvo
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
EUR	Euro
GFCM	Opća komisija za ribarstvo Sredozemlja (eng. General Fisheries Commission for the Mediterranean)
ha	hektar
HAMAG BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HGSS	Hrvatska gorska služba spašavanja
HR_NUTS	Nacionalna klasifikacija statističkih regija
INOVAcija	Ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županije
I	Investicijska mjera
IKT	Informacijska i komunikacijska tehnologija
ISZP	Informacijski sustav zaštite prirode
IT	Informacijska tehnologija
ITP	Integrirani teritorijalni program
ITU	Integrirana teritorijalna ulaganja
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JLP(R)S	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
JZS	Javne zdravstvena služba
kg	kilogram
km	kilometar
m	metar
mil.	milijun
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MSP	Mikro, mala i srednja poduzeća
NECP	Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan Republike Hrvatske

NGA	Širokopojasna elektronička komunikacijska mreža nove generacije (eng. Next Generation Acess)
NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
NN	Narodne novine
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
NRS	Nacionalna razvojna strategija
O	Ostale mjere
OIE	Obnovljivi izvori energije
OPG	Obiteljsko-poljoprivredno gospodarstvo
OŠ	Osnovna škola
PC	Posebni cilj
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PEC	Poljoprivredno-edukacijski centar
PPI	Poduzetnička potporna institucija
PO	Područni objekt
PŠ	Područna škola
PZZ	Primarna zdravstvena zaštita
RCK	Regionalni centar kompetentnosti
RH	Republika Hrvatska
RTG	Rendgensko snimanje
R&D	Istraživanje i razvoj
SDG	Ciljevi održivog razvoja (eng. Sustainable Development Goals)
SE	Sunčana elektrana
st.	stanovnika
SŠ	Srednja škola
STEM	Znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika, (eng. Science, Technology, Engineering and Mathematics)
TS	Teritorijalna strategija razvoja otoka Zadarske županije 2021. – 2027.
UN	Ujedinjeni narodi, međuvladina organizacija
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu
UO	Upravni odjel
VHCN	Mreže vrlo velikog kapaciteta (eng. Very High Capacity Networks)
VRO	Vojno-redarstvena operacija
ZADRA NOVA	Agencija za razvoj Zadarske županije
ZŽ	Zadarska županija

Popis slika

Slika 1. Zadarska županija, geografski položaj 8

Slika 2. Vodeća područja djelatnosti u Zadarskoj županiji prema ukupnim prihodima 2023. godine .. 15

Slika 3. Indeks turističke razvijenosti za 2024. godinu po jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije 21

Slika 4. Zaštićeni dijelovi prirode u Zadarskoj županiji 32

Slika 5. Prikaz prioriteta Provedbenog programa Zadarske županije 2025. – 2029. 50

Slika 6. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta I. Razvojna i održiva županija SDG ciljevima Agende 2030 u području gospodarstva 51

Slika 7. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta I. Razvojna i održiva županija SDG ciljevima Agende 2030 u području okoliša 52

Slika 8. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta II. Uključiva i solidarna županija SDG ciljevima Agende 2030 52

Slika 9. Prikaz doprinosa razvojnog prioriteta III. Odgovorna i otvorena županija SDG ciljevima Agende 2030 53

Popis tablica

Tablica 1. 2Ulov morske ribe u Zadarskoj županiji u 2024. godini (kg) 25

Tablica3 2. Stanovništvo prema starosti i spolu na području Zadarske županije u 2023. godini 34

Tablica 3. 4 Timovi primarne zdravstvene zaštite u Mreži javne zdravstvene službe 37

Popis izvora

1. Agencija za obalni linijski promet: PROMET PUTNIKA I VOZILA NA DRŽAVNIM LINIJAMAUSPOREDBA 2024. / 2023, dostupno na: https://agencija-zolpp.hr/wp-content/uploads/2025/03/Promet-putnika-i-vozila-2023-2024.pdf (svibanj 2025.)
2. DZS, BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA REPUBLIKU HRVATSKU, HR_NUTS 2021. – HR NUTS 2 I ŽUPANIJE U 2022. TEKUĆE CIJENE (ESA 2010), 12.1.3.2. - 2022., dostupno na: https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/
3. DZS, NAUTIČKI TURIZAM – Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2024., dostupno na: https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76899
4. DZS, Obrazovanje – pregled po županijama (29. kolovoza 2025.), dostupno na: https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/#:~:text=Obrazovanje%20%E2%80%93%20pregled%20po%20%C5%BEupanijama%20(29.%20kolovoza%202025.)
5. DZS, OKOLIŠ – PREGLED PO ŽUPANIJAMA, dostupno na: https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/okolis-i-energija/okolis/ (ožujak 2025.)
6. Dokažimo djelima, Izborni program HDZ-a i kandidata Josipa Bilavera za Zadarsku županiju 2025. - 2029.
7. Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, info centar infocentar@dziv.hr, (ožujak 2025)
8. Europska komisija, Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, COM(2025) 123 final 2025/0084 (COD)
9. Geostat, prostorna razina Grad/općina, stanovništvo, gustoća naseljenosti, dostupno na: https://geostat.dzs.hr/?m_x=500000&m_y=4950000&m_zoom=0&lang=hr&layers=11370:1:1&baselayer=DOF (rujan 2025.)
10. Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Zadar, Digitalna komora (ožujak 2025.)
11. Hrvatska gospodarska komora, dostupno na: https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-zadar/gospodarski-profil-zadarske-upanije#:~:text=BDP%20po%20stanovniku%20(2021.)%3A,3%25%20vi%C5%A1e%20nego%202022.)&text=Ukupni%20prihodi%20gospodarstva%20(GFI%20za,5%25%20vi%C5%A1e%20nego%202022.)
12. Institut za turizam, https://www.iztzg.hr/hr/itr/
13. Izvješće o provedbi provedbenog programa Zadarske županije 2021. – 2025. za 2024. godinu
14. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Izvješće o komunalnom otpadu za 2023. godinu, https://isgo-portal.mingor.hr/sites/default/files/izvjesca/2024-10/Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20komunalnom%20otpadu%20za%202023%20-%20rev1.pdf, str. 39. (veljača 2025.)
15. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i šumarstva, Uprava ribarstva (ožujak 2025.)
16. Odluka o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2025. godinu (“Službeni glasnik Zadarske županije”, br. 15/2024)

17. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 3/24), dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_01_3_60.html (ožujak 2024.), Indeks razvijenosti i pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti (razdoblje 2020. - 2022.),DZS, Gradovi i općine u statistici – Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje
18. Odluka o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ br. 27/2021), Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije u Zadarskoj županiji („Službeni glasnik Zadarske županije“ ,br. 5/2023.), čl. 16.
19. Odluka o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“, br. 27/2021), Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije u Zadarskoj županiji („Službeni glasnik Zadarske županije“, br. 5/2023.)
20. Podatci prikupljeni od JLS i komunalnih tvrtki na području Zadarske županije (veljača-srpanj 2025.)
21. Površina ekološkog korištenoga poljoprivrednog zemljišta po kategorijama u hektarima, HR NUTS 3 (HR_NUTS 2021.), dostupno na: https://web.dzs.hr/PXWeb/Selection.aspx?px_path=Poljoprivreda%2c+lov%2c+%u0161umarstvo+i+ribarstvo__Ekolo%u0161ka+poljoprivreda&px_tableid=EP22.px&px_language=hr&px_db=Poljoprivreda%2c+lov%2c+%u0161umarstvo+i+ribarstvo&rxid=b5afef40-f020-49b8-8b01-c7233f3ef12c (ožujak 2025.)
22. TOMAS HRVATSKA 2022./2023. STAVOVI I POTROŠNJA TURISTA U HRVATSKOJ U 2022. i 2023. GODINI, dostupno na: https://www.htz.hr/sites/default/files/2023-12/TOMAS%20Hrvatska%202022%20-%202023.pdf
23. Upisnik_poljoprivrednika_broj_PG-a_2024_12_31., dostupno na: https://www.apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/ (lipanj 2025.)
24. Zadarska županija, Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.
25. Zadarska županija, Povijesni dan za poljoprivrednike Zadarske županije: Otvoren Poljoprivredno-edukacijski centar u Zemuniku Donjem, dostupno na: https://zadarska-zupanija.hr/novosti-arhiva/item/3015-povijesni-dan-za-poljoprivrednike-zadarske-zupanije-otvoren-poljoprivredno-edukacijski-centar-u-zemuniku-donjem-pec
26. Zadarska županija, Vatrogasna zajednica Zadarske županije
27. Zadarska županija, poveznica: https://www.zadarska-zupanija.hr/o-nama/ustanove-i-trgova%C4%8Dka-dru%C5%A1tva, ODLUKA o osnivanju ustanove Skloniste za napuštene i izgubljene životinja Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije, br. 11/2024)
28. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 89/19, 144/20)
29. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 86/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15)
30. Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine, br. 52/19, 42/20), čl. 20

31. Zračna luka Zadar, Statistika prometa - 2024. godina, dostupno na: https://www.zadar-airport.hr/statistika-prometa (ožujak 2025.)
32. Zračna luka Zadar, Statistika prometa, dostupno na: https://www.zadar-airport.hr/statistika-prometa (ožujak 2025.)
33. eVisitor, Turistička zajednica Zadarske županije, ožujak 2025.

Popis priloga

Prilog 1 - Prikaz Provedbenog programa Zadarske županije 2025.-2029.